

Programma- begroting 2022

Inhoud

Aanbiedingsnota	6
Roosendaal aantrekkelijk, duurzaam, sterk & gezond	6
Inleiding.....	6
Financieel perspectief.....	8
Maatschappelijke effecten.....	10
Vaststellingsbesluit	23
Totaaloverzicht Meerjarenramingen 2022-2025	25
Programma 1. Besturen & samenwerken	26
Bestuur en organisatie.....	28
Integrale veiligheid.....	30
Dienstverlening.....	34
Ondersteuning organisatie.....	36
Financieel overzicht Besturen & Samenwerken.....	38
Programma 2. Leren & ontwikkelen	40
Onderwijs.....	44
Sport en recreatie.....	50
Cultuur.....	52
Financieel overzicht Leren & Ontwikkelen.....	55
Programma 3. Werken & ondernemen	56
Economie.....	58
Werk en inkomen.....	61
Financieel overzicht Werken & Ondernemen.....	63
Programma 4: Wonen & verblijven	64
Openbare ruimte en reiniging.....	66
Bereikbaarheid en mobiliteit.....	70
Ruimte en Wonen.....	73
Vergunningverlening.....	77
Afvalinzameling en Milieu.....	79
Financieel overzicht Wonen & Verblijven.....	82
Programma 5. Zorgen & stimuleren	84
Zorg algemeen.....	86
Vrij toegankelijke zorg.....	88
Toegang zorg.....	90
Niet vrij toegankelijke zorg.....	92
Financieel overzicht Zorgen & Stimuleren.....	94
Programma 6. Betalen & financieren	96
Financieel overzicht Betalen & Financieren.....	97

Paragrafen	98
Paragraaf 1. Lokale heffingen	98
Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	109
Paragraaf 3. Financiering	119
Paragraaf 4. Onderhoud kapitaalgoederen	124
Paragraaf 5. Verbonden partijen.....	132
Paragraaf 6. Grondbeleid.....	154
Paragraaf 7. Bedrijfsvoering.....	158
Paragraaf 8. Subsidieverstrekingen.....	159
 Afkortingenlijst	 162

Aanbiedingsnota

Roosendaal: aantrekkelijk, duurzaam, sterk & gezond

Inleiding: gezond, solide financieel perspectief

Voor u ligt de Programmabegroting 2022; de laatste begroting van de collegeperiode 2018-2022. De Kadernota 2022 was de opmaat naar de Programmabegroting 2022. Met het oog op de komende bestuursperiode zijn er in de Kadernota geen nieuwe beleidsvoorstellen gedaan met structurele financiële consequenties. Deze lijn hebben we doorgetrokken in de Programmabegroting 2022. Het is aan het volgende college om nieuwe accenten te leggen en de daarbij behorende (financiële) afwegingen te maken.

Het huidige college is erin geslaagd om meerjarig een sluitend financieel beeld neer te zetten met ruimte voor toekomstige investeringen. In deze begroting zijn onder meer de structurele effecten van de Voorjaarsbrief verwerkt, de financiële consequenties van de aangenomen moties van de Kadernota 2022 en de Septembercirculaire 2021. Met name de circulaire toont een groot positief voordeel, wat de solide financiële basis van Roosendaal nog eens verder versterkt.

Een aantrekkelijk, duurzaam, sterk & gezond Roosendaal

In de afgelopen bestuursperiode is volop uitvoering gegeven aan de ambities uit het Bestuursakkoord 2018-2022: een aantrekkelijk, duurzaam en sterk & gezond Roosendaal. Met deze laatste Programmabegroting 2022 zetten we onze ambities langs deze lijn voort. Dat is in de afgelopen anderhalf jaar niet altijd een vanzelfsprekendheid geweest; de coronapandemie heeft een grote impact gehad op onze samenleving.

Vanuit financieel perspectief bezien hebben de vanuit het Rijk toegekende compensatiemiddelen voldoende effect gehad om de nadelige gevolgen van de coronacrisis te beteugelen. In deze begroting en meerjarenraming hebben we hiervoor geen extra middelen opgenomen en ramen we de financiële gevolgen van de coronacrisis budgettair neutraal. Wel hebben we het volledig voor coronaondersteuning aan te wenden Innovatiefonds nog tot onze beschikking om de samenleving waar nodig een extra duwtje de juiste richting op te kunnen bieden.

Door de versoepelingen van de coronamaatregelen zien we onze samenleving weer opbloeien. We hebben een groot vertrouwen in onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Tijdens de crisis hebben zij een hoge mate van weerbaarheid en zelfredzaamheid getoond. Samen met hen zien we de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Roosendaal biedt perspectief

De begroting is verdeeld over een zestal programma's waarin we per programma dieper in gaan op de bestuurlijke doelstellingen, de gewenste maatschappelijke

effecten en het bijbehorende financiële beeld als uitvloeisel van het Bestuursakkoord. Onderstaand halen we kort enkele belangrijke onderwerpen voor het jaar 2022 aan.

In 2022 willen we de kracht van Roosendaal nog meer tot zijn recht laten komen. Regionaal gezien maken we stappen in het positioneren en profileren van Roosendaal en pakken we een trekkersrol in het op de kaart zetten van West-Brabant-West. Lokaal gezien hechten we veel waarde aan het leveren van een passende dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. In 2022 gaan we deze dienstverlening leveren vanuit ons nieuwe HUIS van Roosendaal. In onze manier van werken stellen we de leefwereld van onze inwoners centraal. Een veilige leefomgeving voor onze inwoners is daarin essentieel; de routekaart Veiligheid maakt inzichtelijk welke bewegingen in gang worden gezet om het veiligheidsgevoel van onze inwoners te vergroten. Veiligheid raakt ook de portefeuilles Zorg en Jeugd: het voorkomen en verminderen van overlast en onveilige situaties door het integraal inzetten van goede zorg, passende ondersteuning en repressief optreden. Regionaal is de Agenda van de Toekomst opgesteld waarin onderwijsbesturen, samenwerkingspartners en onze jeugdprofessionals samen optrekken en invulling geven aan de Jeugdwet en passend onderwijs. Het steven is om onze jeugd zo gelukkig en zelfstandig mogelijk te laten opgroeien en passende hulp te bieden indien nodig.

Ten aanzien van het sociaal domein hebben we op landelijke schaal te maken met grote - en niet altijd beïnvloedbare - uitdagingen. We kunnen stellen dat we deze relatief gezien goed onder controle hebben in Roosendaal. Dankzij effectief beleid, tijdige inzet van middelen en vele inspanningen kunnen we de uitgaven binnen het sociaal domein steeds beter voorspellen en beheersen.

Meer dan ooit noodzaakt de klimaatadaptatie opgave ons om op een andere manier naar de ruimtelijke inrichting van Roosendaal te kijken. Het Toetsingskader Roosendaal Natuurstad geeft ons hierin richting. Dat gaan we onder meer ook terug zien in grote stadsvernieuwingsprojecten als Groot Mariadal, Dr. Braberstraat, Stadsoevers en de Bulkenaar. Met de woningbouwprojecten worden nieuwe woningen in Roosendaal gerealiseerd. Dit verlaagt de druk op de Roosendaalse woningmarkt, waarin we vooral prioriteit willen geven aan differentiatie, doorstroming en duurzaamheid.

Duurzaamheid is één van de belangrijke pijlers uit het Bestuursakkoord. Ook onze duurzaamheidsambities vertalen we door naar gebieds- en gebouwontwikkelingen in Roosendaal. De onlangs geopende duurzaamheidscampus KaaiDuurzaam is hier een mooi voorbeeld van en deze campus zal ook in 2022 verder vorm gaan krijgen.

Ten aanzien van de energietransitie staan we voor een grote opgave; het verminderen van de CO₂-uitstoot in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Uitvoering zal plaatsvinden binnen de Transitievisie Warmte en de Regionale Energiestrategie.

Tot slot zijn wij verheugd te kunnen melden dat de tarieven voor de afvalstoffenheffing in 2022 ongewijzigd blijven voor onze inwoners.

Financieel perspectief

We leggen uw raad een sluitende begroting 2022 voor.

Bij het opstellen van deze begroting hebben we de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd:

- > We presenteren een sluitende Programmabegroting en een sluitend meerjarig perspectief.
- > We gaan uit van het principe 'geen plan, geen geld'. De inhoud en kwaliteit van een plan bepaalt welke middelen we daarvoor beschikbaar willen stellen.
- > We houden een weerstandsratio van minimaal 1,0 aan.
- > Bij tekorten die tijdens het begrotingsjaar ontstaan, zoeken we achtereenvolgens naar een oplossing binnen het desbetreffende begrotingsprogramma, binnen de totale begroting of via reserves.

Financieel beeld

De basis voor de Programmabegroting 2022 wordt gevormd door het Bestuursakkoord 2018-2022, de vastgestelde Programmabegroting 2021 en de voorstellen uit de Kadernota 2022.

De meerjarenraming uit de begroting 2021 is geactualiseerd volgens de richtlijnen uit het Spoorboekje 2021.

Vervolgens zijn de financiële ontwikkelingen, die zich hebben voorgedaan na het verschijnen van de Kadernota 2022 in kaart gebracht. Verder is ook de septembercirculaire 2021 verwerkt in de begroting.

Voor een volledige uiteenzetting van het financiële beeld verwijzen we u naar bijlage 1 in het Bijlagenboek.

Vanwege de komende gemeenteraadsverkiezingen in 2022 is de begroting 2022 beleidsarm. Toch is er nog wel een aantal voorstellen dat ons college opneemt in de begroting 2022. Hieronder volgt een overzicht van de nieuwe voorstellen.

Nieuwe voorstellen	2022	2023	2024	2025
Motie 1 fte zorgcoördinator	-48.000	-10.000	-10.000	-10.000
Motie dierenwelzijn	-30.000			
Motie verfraaien toegangswegen	-30.000			
Motie Koop Lokaal Roosendaal	-30.000			
Vuelta 2022	-40.000			
Kunst in de openbare ruimte	-50.000			
Rentevisie		25.000	70.000	100.000
Terugdraaien onttrekking saldireserve / algemene reserve	-2.404.000	-823.000	-97.000	
TOTAAL Nieuwe voorstellen	-2.632.000	-808.000	-37.000	90.000

Naast nieuwe voorstellen zijn er ook structurele effecten die voortkomen uit de Voorjaarsbrief 2021 en onvermijdelijke baten en lasten die nog verwerkt dienen te worden in de begroting. In onderstaande tabel zijn deze opgenomen. Een verdere uitsplitsing van deze posten is opgenomen in bijlage 1.

Structurele effecten Voorjaarsbrief 2021 + Onvermijdelijke baten en lasten	2022	2023	2024	2025
Structurele effecten Voorjaarsbrief 2021	-931.000	-687.000	-692.000	-727.000
Premieverhoging nabestaandenpensioen	-192.000	-192.000	-192.000	-192.000
Omgevingswet/Wet Kwaliteitsborging Bouwen	-100.000	-200.000	-200.000	-200.000
WMO Hulpmiddelen	-150.000			
Indexering contract WMO Begeleiding	-126.000			
7% Index jeugdbescherming	-111.000	-114.000	-118.000	-118.000
Jeugdprofessionals		-550.000		
Gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus)	-202.000			
TOTAAL Structurele effecten VJB 2021 + Onvermijdelijke baten en lasten	-1.812.000	-1.743.000	-1.202.000	-1.237.000

Tezamen levert dat onderstaand financieel beeld op voor de komende jaren.

Financiële uitgangspositie	2022	2023	2024	2025
1. Uitkomsten beheersbegroting	-87.000	-479.000	-855.000	785.000
2. Structurele effecten Voorjaarsbrief 2021	-931.000	-687.000	-692.000	-727.000
3a. Incidentele middelen Jeugd	5.900.000			
3b. Stelpost middelen Jeugd		1.650.000	1.650.000	1.650.000
4. Gevolgen septembercirculaire 2021	4.558.000	3.104.000	2.936.000	3.335.000
5. Oormerkingen septembercirculaire 2021	-514.000	-39.000	-41.000	-42.000
6. Onvermijdelijke baten en lasten	-881.000	-1.056.000	-510.000	-510.000
7. TOTAAL Uitgangspositie	8.045.000	2.493.000	2.488.000	4.491.000
Bestuurlijke afwegingen				
8. Nieuwe afwegingen	-2.632.000	-808.000	-37.000	90.000
9. Dekkingsmiddelen	522.000	318.000	212.000	106.000
10. TOTAAL Bestuurlijke afwegingen	-2.110.000	-490.000	175.000	196.000
Sluitende meerjarenbegroting	5.935.000	2.003.000	2.663.000	4.687.000

Voor alle jaren is sprake van een fors begrotingsoverschot. Ons college laat daarmee een solide, behoedzame begroting achter voor een nieuw college, waarin zowel incidenteel als structureel ruimte aanwezig is om nieuwe prioriteiten aan te brengen.

In het Bijlagenboek treft u een uitgebreide toelichting op het bovenstaande financiële beeld aan (bijlage 1). Ook is daar een analyse van de septembercirculaire opgenomen (bijlage 2).

Voldoen aan provinciaal toezichtkader

Uit de analyse in de financiële bijlage in het bijlagenboek blijkt dat de begroting voor het jaar 2022 na eliminatie van incidentele baten en lasten sluitend is en daarmee voldoet aan de eis vanuit het provinciale toezichtkader om een sluitende begroting te hebben.

Maatschappelijke effecten

Onderstaande maatschappelijke effecten zijn vastgesteld in de Kadernota 2020. Hierbij horen meetbare indicatoren. Per maatschappelijk effect zijn die hieronder weergegeven.

In de onderstaande tabellen wordt bij de doelstellingen niet altijd een streefwaarde gegeven, maar in sommige gevallen een indicatie welke richting de meting in 2022 op zou moeten gaan:

- ↓ het streven is om een daling te realiseren ten opzichte van de laatste meting
- ≈ het streven is om de uitkomst stabiel te houden ten opzichte van de laatste meting
- ↑ het streven is om een stijging te realiseren ten opzichte van de laatste meting

Ondernemers en inwoners zijn tevreden over de dienstverlening van de gemeente Roosendaal.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Rapportcijfer ondernemerstevredenheid gemeentelijke dienstverlening Bron: Bedrijvenenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	6,4	geen meting	6,4	geen meting	7,5
Rapportcijfer klanttevredenheid digitale dienstverlening (juli) Bron: dashboard Publiekszaken, inSocial Meetfrequentie: jaarlijks	geen meting*	7,6	8,3	7,9	8,5
Rapportcijfer klanttevredenheid telefonische dienstverlening (juli) Bron: Dashboard Publiekszaken, continu feedback Meetfrequentie: jaarlijks	8,2	8,5	7,7	8,3	8
Rapportcijfer klanttevredenheid dienstverlening aan de balie Bron: Dashboard Publiekszaken, continu feedback Meetfrequentie: jaarlijks	8,3	8,5	8,5	8,5	8
Digitale volwassenheid producten ondernemers** Bron: VNG Meetfrequentie: jaarlijks	RSD: 74%, NL: 59%	RSD: 72%, NL: 64%	geen meting	geen meting	boven landelijk gemiddelde houden

* De indicator 'Rapportcijfer klanttevredenheid digitale dienstverlening (juli)' is na 2016 niet meer beschikbaar. Vanaf 2018 wordt gemeten via InSocial en het Dashboard Publiekszaken.

** Om een beeld te krijgen hoe het staat met de digitalisering van de dienstverlening van de overheid, is een landelijk onderzoek uitgevoerd naar het volwassenheidsniveau van de online dienstverlening / service van de veelvoorkomende producten voor ondernemers, bedrijven en ondernemingen op de website van gemeenten. Daarbij is per gemeente en per product vastgelegd of het mogelijk is het product digitaal aan te vragen en wat het digitale volwassenheidsniveau hiervan is. De digitale volwassenheid van de organisatie geeft aan hoe de organisatie omgaat met de organisatorische, informatietechnische en technologische uitdagingen van een digitale transformatie. Het Onderzoek Digitale Volwassenheid is in 2019 en 2020 niet meer uitgevoerd.

Bovenstaand effect en bijbehorende indicatoren zijn grotendeels onveranderd t.o.v. programmabegroting 2019. De indicator 'Digitale volwassenheid producten ondernemers' is toegevoegd naar aanleiding van het 'Economisch koersdocument 2019-2022: Verbinden, vernieuwen en uitdagen'.

Inwoners, ondernemers en bezoekers voelen zich veilig.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Rapportcijfer van inwoners over het veiligheidsgevoel in de buurt Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,1	geen meting	7	geen meting	7,5
Rapportcijfers van ondernemers over het veiligheidsgevoel in de omgeving van de onderneming Bron: Bedrijvenenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	6,6	geen meting	6,6	geen meting	7,1
Rapportcijfer van bezoekers voor het veiligheidsgevoel in de binnenstad Bron: Passantenenquête Meetfrequentie: jaarlijks	7,3	7,5	7,2	geen meting	7,8
Percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	26%	geen meting	26%	geen meting	22%
Percentage inwoners dat plekken in de buurt vermijdt vanwege onveiligheid Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	28%	geen meting	28%	geen meting	24%
Percentage inwoners dat vindt dat er vaak drugsoverlast plaatsvindt in de eigen buurt Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	11%	geen meting	9%	geen meting	7%
Percentage inwoners dat vindt dat er vaak overlast van groepen jongeren plaatsvindt in de eigen buurt Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	10%	geen meting	8%	geen meting	6%

De indicatoren uit bovenstaande tabel zijn een resultaat van het 'Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 Samen bouwen aan onze veiligheid'. Deze indicatoren meten de voortgang van de doelen zoals opgesteld in dit plan.

Roosendaal kent een aantrekkelijk en vernieuwend onderwijsaanbod en een ontwikkel- en leerinfrastructuur die aansluit op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Aantal lopende WW-uitkeringen jongeren <27 jaar (UWV) (januari van elk jaar) Bron: UWV Meetfrequentie: maandelijks	geen meting	104	119	111	100
Aantal personen <27 jaar met een uitkering in het kader van de Participatiewet in Roosendaal (januari van elk jaar) Bron: Werkplein Meetfrequentie: jaarlijks	278	233	188	169	180

Bron: onderwijsincijfers.nl

De indicatoren uit bovenstaande tabel zijn een resultaat van 'Actie agenda arbeidsmarkt 2019-2022: Iedereen doet mee op de arbeidsmarkt XL'. Deze indicatoren meten de voortgang van de doelen zoals opgesteld in dit plan.

Inwoners zijn voldoende wendbaar om mee te blijven doen aan de (toekomstige) arbeidsmarkt.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Netto arbeidsparticipatie: % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking (15 t/m 74 jarigen) Bron: CBS Meetfrequentie: jaarlijks	RSD: 63,5% NL: 66,7%	RSD: 65,5% NL: 67,8%	RSD: 66,4% NL: 68,8%	RSD: 65,8% NL: 68,4%	68%
Aantal personen (18 jaar en ouder) per 1000 met een bijstandsuitkering Bron: CBS Meetfrequentie: jaarlijks	RSD: 40,8 NL: 41,9	RSD: 39,2 NL: 40,1	RSD: 38,4 NL: 38,2	RSD: 48,5 NL: 46,0	met 1 onder landelijk gemiddelde
Lopende re-integratievoorzieningen: aantal per 1000 inwoners van 15 t/m 74 jaar Bron: CBS Meetfrequentie: jaarlijks	RSD: 6,5 NL: 14,2	RSD: 13,2 NL: 15,3	RSD: 11,6 NL: 13,4	RSD: 12,6 NL: 13,1	gelijk aan landelijke gemiddelde
Aantal geregistreerde werkzoekenden bij UWV (GUWV) (januari van elk jaar) Bron: UWV Meetfrequentie: maandelijks	geen meting	RSD: 3.964 benchmark gemeenten: 5.135	RSD: 3.636 benchmark gemeenten: 4.768	RSD: 3.543 benchmark gemeenten: 4.595	daling is gelijk aan of groter dan benchmark gemeenten
% WW-gerechtigden 55 jaar of ouder (t.o.v. totaal aantal WW gerechtigden (alle leeftijden), januari van elk jaar) Bron: UWV Meetfrequentie: maandelijks	geen meting	42%	41%	38%	37,5%

* Voor de indicator "aantal geregistreerde werkzoekenden zonder dienstverband" zijn de metingen van 2017 t/m 2017 gecorrigeerd volgens de cijfers van het UWV.

Bovenstaande indicatoren zijn afkomstig uit de "Actie agenda arbeidsmarkt 2019-2022: Iedereen doet mee op de arbeidsmarkt XL" en meten de voortgang van de doelen zoals opgesteld in dit plan.

De gemeente Roosendaal biedt ondernemers een goed innovatie- en ondernemersklimaat.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Rapportcijfer van ondernemers voor het ondernemersklimaat in de gemeente Roosendaal Bron: Bedrijvenenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	6,5	geen meting	6,5	geen meting	7,5
Toegevoegde waarde gecreëerd door de Roosendaalse ondernemers Bron: Lisa (in € miljoen) Meetfrequentie: jaarlijks	2.684	2.726	2.764	nog niet beschikbaar	2% groei per jaar
Aantal banen per 1000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 74 jaar Bron: LISA Meetfrequentie: jaarlijks	RSD: 658,1 NL: 654,0	RSD: 654,3 NL: 664,6	RSD: 659,3 NL: 677,1	nog niet beschikbaar	landelijk gemiddelde van jaar ervoor
Funcziemenging, in % Bron: LISA Meetfrequentie: jaarlijks	52,3%	52,1%	52,3%	52%	50%
Aantal vestigingen per 1000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 74 jaar Bron: LISA Meetfrequentie: jaarlijks	RSD: 106,2 NL: 120,1	RSD: 109,1 NL: 124,6	RSD: 113,2 NL: 129,6	nog niet beschikbaar	landelijk gemiddelde

Bovenstaande indicatoren zijn afkomstig uit het "Economisch koersdocument 2019-2022: Verbinden, vernieuwen en uitdagen".

Cijfers LISA over 2020 nog niet beschikbaar

De binnenstad is aantrekkelijk voor bezoekers, inwoners en ondernemers.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Rapportcijfer bezoekers binnenstad Bron: Passantenenquête Meetfrequentie: jaarlijks	6,9	6,9	6,8	geen meting	7
Rapportcijfer inwoners over sfeer en gezelligheid binnenstad Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	6,4	geen meting	6,3	geen meting	6,5
Rapportcijfer ondernemers over sfeer en gezelligheid binnenstad Bron: Bedrijvenenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	6,4	geen meting	6,4	geen meting	6,5

De gemeente Roosendaal is aantrekkelijk om te wonen en vrije tijd door te brengen

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Rapportcijfer van inwoners over de leefbaarheid van hun buurt (de buurt als woon- en leefomgeving) Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,4	geen meting	7,3	geen meting	7,5
Rapportcijfer van inwoners over de kwaliteit van de woonomgeving (inrichting van de straat, pleintjes, bankjes) Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	6,5	geen meting	6,5	geen meting	6,6
Rapportcijfer van inwoners voor het onderhoud van de verhardingen Bron: Bewonersenquête gemeente Roosendaal Meetfrequentie: tweejaarlijks	5,4	geen meting	5,7	geen meting	6,0
Rapportcijfer van inwoners voor het onderhoud van het openbaar groen Bron: Bewonersenquête gemeente Roosendaal Meetfrequentie: tweejaarlijks	5,6	geen meting	5,7	geen meting	6,0
Rapportcijfer van inwoners voor voorzieningen in de buurt* Bron: Bewonersenquête gemeente Roosendaal Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,0	geen meting	7,0	geen meting	7,0
Aandeel inwoners dat zich het afgelopen jaar actief heeft ingezet voor de buurt Bron: Bewonersenquête gemeente Roosendaal Meetfrequentie: tweejaarlijks	30%	geen meting	30%	geen meting	35%
Aandeel inwoners dat vindt dat de buurt het afgelopen jaar vooruit is gegaan Bron: Bewonersenquête gemeente Roosendaal Meetfrequentie: tweejaarlijks	8%	geen meting	8%	geen meting	10%
Aandeel inwoners dat verwacht dat de buurt de komende jaren vooruit zal gaan Bron: Bewonersenquête gemeente Roosendaal Meetfrequentie: tweejaarlijks	7%	geen meting	8%	geen meting	10%
Rapportcijfer van inwoners voor culturele voorzieningen (bijvoorbeeld schouwburg, museum, bioscoop) Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,5	geen meting	7,4	geen meting	7,7
Rapportcijfer van inwoners voor recreatievoorzieningen (bijvoorbeeld wandelpaden, fietsroutes) Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,3	geen meting	7,3	geen meting	7,2
Rapportcijfer van inwoners voor sportvoorzieningen (bijvoorbeeld sportcentra, accommodaties, activiteiten) Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,6	geen meting	7,6	geen meting	7,5

* Dit is een gemiddeld rapportcijfer voor elf voorzieningen in de buurt: basisscholen, peuterspeelzalen, speelgelegenheden, groenvoorzieningen, voorzieningen voor jongeren, voorzieningen voor ouderen, gezondheids-/welzijnsvoorzieningen, parkeergelegenheid, straatverlichting, openbaar vervoer en winkels voor de dagelijkse boodschappen.

Roosendaal en de Roosendalers lopen voorop in de energietransitie, kunnen goed omgaan met klimaatverandering en stimuleren circulair leven en werken.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Totale CO ₂ uitstoot in Roosendaal* Bron: Rijkswaterstaat klimaatmonitor Meetfrequentie: jaarlijks	508.700	onbekend	450.500	nog niet beschikbaar	n.n.b.*
Het aantal bomen in beheer van de gemeente Roosendaal Bron: Gemeente Roosendaal Meetfrequentie: jaarlijks	45.461	46.235	46.942	50.400	48.439
Totaal bekend energiegebruik (TJ) in Roosendaal Bron: Rijkswaterstaat klimaatmonitor Meetfrequentie: jaarlijks	6.943	onbekend	6.689	nog niet beschikbaar	6.258
Percentage duurzame utiliteitsgebouwen (gebouwen met een +++, ++, A+, A, A of B energielabel t.o.v. totaal aantal utiliteitsgebouwen) in Roosendaal Bron: Registratiesysteem voor energielabels van gebouwen, RVO, bewerking door ABF Research Meetfrequentie: jaarlijks	5,5	9,3%	11,8%	8,6%	11%
Percentage duurzame woningen (woningen met een A+, A, A of B energielabel t.o.v. totaal aantal woningen) in Roosendaal Bron: Registratiesysteem voor energielabels van gebouwen, RVO, bewerking door ABF Research Meetfrequentie: jaarlijks	11,6%	13,2%	14,6%	19,7%	19%
Kilogram restafval per huishouden Bron: Gemeente Roosendaal beheer en wijkatlas Meetfrequentie: jaarlijks	358	361	337	292	249
Hernieuwbare elektriciteit (%) in Roosendaal Bron: Rijkswaterstaat Meetfrequentie: jaarlijks	35,7%	44,5%	47%	nog niet beschikbaar	43,3%

* Het is op dit moment nog niet mogelijk om een doelstelling te bepalen voor de indicator "Totale CO₂ uitstoot in Roosendaal". Het doel voor 2030 is 50% CO₂ reductie ten opzichte van 1990. Er zijn echter alleen juiste gegevens beschikbaar over de CO₂ uitstoot vanaf het jaar 2010. De jaren voor 2010 worden op dit moment gereconstrueerd door Rijkswaterstaat.

** Het percentage duurzame utiliteitsgebouwen is in 2020 lager dan voorgaande jaren omdat de berekening van het totaal aantal utiliteitsgebouwen is herzien.

Het bovengenoemde effect is in de Programmabegroting 2020 voor het eerst opgenomen en is gebaseerd op actualisatie Roosendaal Futureproof 2017-2021. In het actieplan Futureproof worden geen indicatoren opgesteld maar prioriteiten die onderverdeeld worden in actieplannen. De thema's zijn wel gekoppeld aan doelstellingen. Later, na het schrijven van het actieplan, zijn aan deze doelstellingen indicatoren gekoppeld. Van alle indicatoren is een selectie opgenomen in deze programmabegroting die tezamen het effect zo goed en volledig mogelijk ondervangen.

De gemeente Roosendaal heeft een woningaanbod dat is afgestemd op de behoeften van huidige en (potentieel) toekomstige inwoners.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Gemiddeld rapportcijfer dat bewoners geven voor de kwaliteit van de eigen woning Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,8	geen meting	7,8	geen meting	7,8
Het aantal gebouwde woningen in de gemeente Roosendaal binnen een jaar (inclusief nieuw gebouwde woningen en woningen die zijn ontstaan door verbouwing van bijvoorbeeld een winkel- of kantoorpand) Bron: team Informatie gemeente Roosendaal Meetfrequentie: jaarlijks	54	112	236	247	400
De mate waarin de door de provincie vooruit berekende groei van de woningvoorraad naar verwachting daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden in de gemeente Roosendaal (stagnatie-indicator juli) Bron: Monitor bevolking en wonen van de Provincie Noord-Brabant Meetfrequentie: driemaandelijks	36% (stagn.-indicator 2019) 29% (stagn.-indicator 2017)	59% (bouwindicator 2020)	60%	58%	70%
Percentage leegstaande woningen Bron: team informatie gemeente Roosendaal Meetfrequentie: jaarlijks	2,6%	2,6%	2,7%	2,7%	2,5%
Aantal personen dat zich in de gemeente Roosendaal heeft gevestigd van buiten de gemeente Bron: BRP Gemeente Roosendaal Meetfrequentie: jaarlijks	3.406	3.437	3.734	3.474	3.300
Aantal personen dat is verhuisd naar een woonplaats buiten de gemeente Roosendaal Bron: BRP Gemeente Roosendaal Meetfrequentie: jaarlijks	3.447	3.320	3.431	3.397	3.200
Aantal personen dat is verhuisd binnen de gemeente Roosendaal Bron: BRP Gemeente Roosendaal Meetfrequentie: jaarlijks	4.829	4.332	4.318	4.583	4.500

De woon-, werk- en winkellocaties van de gemeente Roosendaal zijn goed bereikbaar voor inwoners, bezoekers en ondernemers.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Rapportcijfer van ondernemers voor de bereikbaarheid van hun locatie (uitsplitsing naar auto-fiets-OV) Bron: Bedrijvenenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,5 (auto) 8,1 (fiets) 6,0 (OV)	geen meting	7,4 (auto) 8,3 (fiets) 6,1 (OV)	geen meting	7,0 (auto) 7,5 (fiets) 6,0 (OV)
Rapportcijfer van inwoners voor de bereikbaarheid van de eigen woning (uitsplitsing naar auto-fiets-OV) Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	8,5 (auto) 8,8 (fiets) 7,3 (OV)	geen meting	8,5 (auto) 8,8 (fiets) 7,0 (OV)	geen meting	8,0 (auto) 8,5 (fiets) 7,0 (OV)
Rapportcijfer van inwoners voor de mogelijkheid om zich binnen de gemeente te verplaatsen Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	7,9 (auto) 8,3 (fiets) 6,9 (OV)	geen meting	7,6 (auto) 8,3 (fiets) 6,8 (OV)	geen meting	7,0 (auto) 8,0 (fiets) 6,5 (OV)
Rapportcijfer van bezoekers voor de bereikbaarheid van de binnenstad (uitsplitsing naar auto-fiets-OV) Bron: Passantenenquête Meetfrequentie: jaarlijks	7,0 (auto) 8,3 (fiets) 7,4 (OV)	6,4 (auto) 8,2 (fiets) 7,8 (OV)	6,6 (auto) 8,3 (fiets) 7,3 (OV)	geen meting	6,5 (auto) 8,0 (fiets) 7,0 (OV)
Rapportcijfer van inwoners voor parkeervoorzieningen in de eigen buurt Bron: Bewonersenquête gemeente Roosendaal Meetfrequentie: tweejaarlijks	6,5	geen meting	6,4	geen meting	6,5
Rapportcijfer van bezoekers voor parkeervoorzieningen binnenstad (auto - fiets) Bron: Passantenenquête gemeente Roosendaal Meetfrequentie: jaarlijks	7,2 (auto) 8,0 (fiets)	6,9 (auto) 8,1 (fiets)	7,2 (auto) 8,2 (fiets)	geen meting	7,0 (auto) 7,5 (fiets)

Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op tot veerkrachtige en zelfredzame volwassenen.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Percentage ouders dat soms tot vaak problemen bij de opvoeding ervaart (0-11 jaar). Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	30%	geen meting	geen meting	4%	↓
Ouder ervaart bovengemiddeld veel stress bij de opvoeding (0-11 jaar) Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	27%	geen meting	geen meting	4%	↓
Het percentage jongeren dat zonder startkwalificatie het onderwijs verliet Bron: Regionaal Bureau Leerplicht Meetfrequentie: jaarlijks	2,1% (2016/2017)	2,2% (2017/2018)	3,11% (2018-2019)	nog niet beschikbaar	↓
Percentage kinderen dat opgroeit in huishoudens welke minimaal 4 jaar een inkomen tot 120% sociaal minimum hebben Bron: CBS Meetfrequentie: jaarlijks	6,4%	6,5%	6,5%	nog niet beschikbaar	↓
Percentage kinderen met gezond gewicht (1-11 jaar & 2e klas VO) Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	1-11: 83% 2e klas VO: geen gegevens	geen meting	geen meting	geen meting	↑
Aantal kinderen met indicatie VVE Bron: TWB Meetfrequentie: jaarlijks	302	290	265	283	≈
Percentage jongeren (16-27 jaar) dat geen eenzaamheid ervaart Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	54%	geen meting	61%	geen meting	↑
Percentage jongeren (16-27 jaar) dat zich gelukkig of erg gelukkig voelt Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	86%	geen meting	86%	geen meting	↑

De doelen zoals benoemd in de doelenboom van de 'Transformatieagenda Sociaal Domein: Oog voor elkaar' zijn vertaald naar meetbare indicatoren in bovenstaande tabel.

Volwassenen kunnen goed rondkomen, zijn zelfredzaam, voelen zich onderdeel van een netwerk en zetten zich in voor hun omgeving.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Percentage volwassenen (19-64 jaar) dat in de afgelopen 12 maanden moeite heeft gehad met rondkomen Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	geen meting	geen meting	geen meting	13%	↓
Percentage volwassenen (19-64 jaar) dat matig tot veel regie over het eigen leven ervaart Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	geen meting	geen meting	geen meting	92%	↑
Percentage volwassenen (28-69 jaar) dat geen eenzaamheid ervaart Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	52%	geen meting	54%	geen meting	≈
Percentage volwassenen (28-69 jaar) dat in de afgelopen 12 maanden zich heeft ingezet voor hun omgeving in de vorm van vrijwilligerswerk, mantelzorg of zich belangeloos inzet om een buurtbewoner te helpen Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	78%	geen meting	77%	geen meting	↑
Percentage volwassenen (28-69 jaar) dat zich gelukkig of erg gelukkig voelt Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	82%	geen meting	80%	geen meting	↑
Percentage volwassenen (19-64 jaar) met een gezond gewicht (BMI) Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	geen meting	geen meting	geen meting	44%	↑
Percentage volwassenen (19-64 jaar) dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (minstens 5 dagen in de week een half uur matig intensief lichamenlijk actief (bijvoorbeeld wandelen of huishoudelijke activiteiten)) Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	geen meting	geen meting	geen meting	53%	↑
Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (duur inkomenspositie: ten minste 1 jaar) Bron: CBS Meetfrequentie: jaarlijks	13,3%	13,1%	12,9%	nog niet bekend	≈

De doelen zoals benoemd in de doelenboom van de Transformatieagenda Sociaal Domein: Oog voor elkaar zijn vertaald naar meetbare indicatoren in bovenstaande tabel.

Ouderen blijven zo zelfstandig mogelijk functioneren en doen actief mee in de samenleving.

Indicator	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Meting 2020	Doelstelling 2022
Percentage ouderen (65+ jaar) met een gezond gewicht (BMI) Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	geen meting	geen meting	geen meting	35%	↑
Percentage ouderen (65+ jaar) dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (minstens 5 dagen in de week een half uur matig intensief lichamenteel actief (bijvoorbeeld wandelen of huishoudelijke activiteiten)) Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	geen meting	geen meting	geen meting	40%	↑
Percentage ouderen (65+) dat in de afgelopen 12 maanden moeite heeft gehad met rondkomen Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	geen meting	geen meting	geen meting	5%	↓
Percentage ouderen 65+ dat matig tot veel regie over eigen leven ervaart Bron: GGD Meetfrequentie: vierjaarlijks	geen meting	geen meting	geen meting	85%	↑
Percentage inwoners van 70 jaar en ouder met mensen in de omgeving die belangeloos willen helpen met het huishouden of met karweitjes rond het huis (bijvoorbeeld boodschappen halen, schoonmaken, tuin bijhouden) Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	45%	geen meting	45%	geen meting	↑
Percentage inwoners van 70 jaar en ouder dat geen eenzaamheid ervaart Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	36%	geen meting	37%	geen meting	↑
Percentage ouderen (70+ jaar) dat zich in de afgelopen 12 maanden heeft ingezet voor hun omgeving in de vorm van vrijwilligerswerk, mantelzorg of zich belangeloos inzet om een buurtbewoner te helpen. Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	74%	geen meting	70%	geen meting	↑
Percentage ouderen (70+ jaar) dat zich gelukkig of erg gelukkig voelt Bron: Bewonersenquête Meetfrequentie: tweejaarlijks	71%	geen meting	70%	geen meting	↑

De doelen zoals benoemd in de doelenboom van de Transformatieagenda Sociaal Domein: Oog voor elkaar zijn vertaald naar meetbare indicatoren in bovenstaande tabel.

Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Rosendaal in zijn vergadering van 11 november 2021.

De griffier,

De voorzitter,

M. Jansen-van Harten

J.M. van Midden

Totaaloverzicht

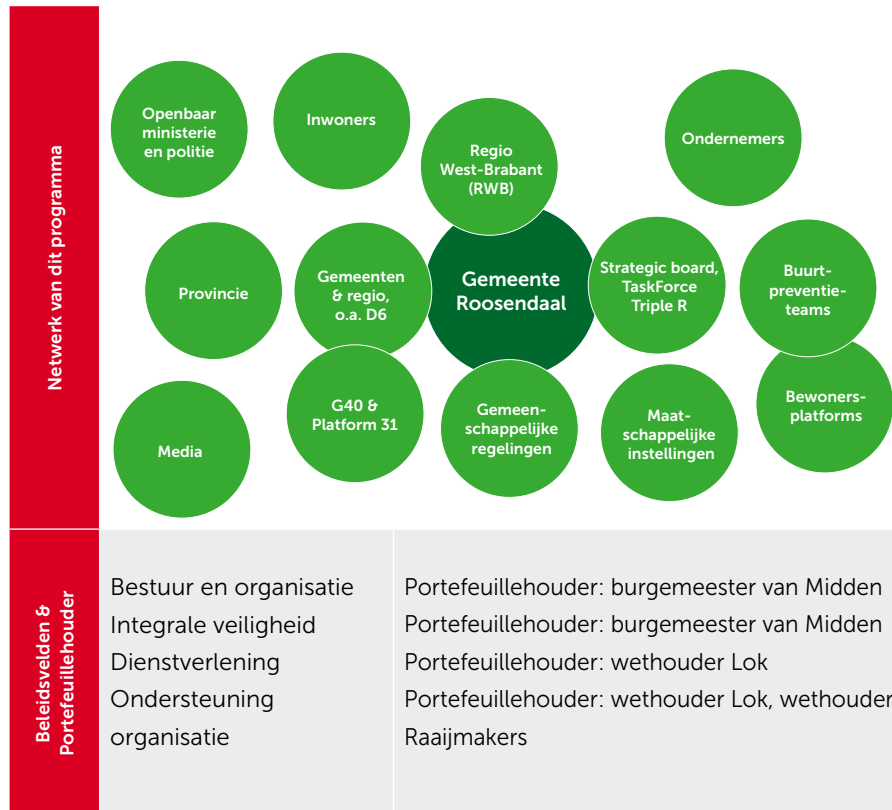
Meerjarenramingen 2022-2025

Lasten (X € 1.000)		2022	2023	2024	2025
1	Besturen & Samenwerken	37.006	38.039	38.552	39.356
2	Leren & Ontwikkelen	21.350	21.964	22.295	22.401
3	Werken & Ondernemen	68.843	69.923	70.933	71.773
4	Wonen & Verblijven	57.254	59.923	59.407	62.724
5	Zorgen & Stimuleren	63.633	62.945	63.447	63.878
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	3.180	3.385	3.835	4.167
Totaal		251.266	256.179	258.469	264.299
Baten (X € 1.000)		2022	2023	2024	2025
1	Besturen & Samenwerken	1.483	1.529	1.533	1.585
2	Leren & Ontwikkelen	5.923	5.267	5.512	5.541
3	Werken & Ondernemen	37.373	37.049	36.697	36.360
4	Wonen & Verblijven	39.475	41.792	36.815	38.715
5	Zorgen & Stimuleren	10.870	10.872	10.875	10.878
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	160.382	162.371	164.770	168.007
Totaal		255.506	258.880	256.202	261.086
Saldo (X € 1.000)		2022	2023	2024	2025
1	Besturen & Samenwerken	35.523 N	36.510 N	37.019 N	37.771 N
2	Leren & Ontwikkelen	15.427 N	16.697 N	16.783 N	16.860 N
3	Werken & Ondernemen	31.470 N	32.874 N	34.236 N	35.413 N
4	Wonen & Verblijven	17.779 N	18.131 N	22.592 N	24.009 N
5	Zorgen & Stimuleren	52.763 N	52.073 N	52.572 N	53.000 N
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	157.202 V	158.986 V	160.935 V	163.840 V
970	Saldo rekening lasten en baten	4.240 V	2.701 V	2.267 N	3.213 N
Mutaties reserves:					
980	Toevoegingen aan reserves	21.083	18.679	18.153	17.660
980	Onttrekkingen aan reserves	16.756	15.499	19.565	21.658
Resultaat rekening lasten en baten		87 N	479 N	855 N	785 V

Programma 1

Besturen & samenwerken

De Roosendaalse samenleving vraagt om een bestuursstijl waarbij actief wordt samengewerkt met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Roosendaal Spreekt, Roosendaal Doet (#RSRD) is een voorbeeld van een werkwijze, waarin wij de leefwereld van onze inwoners centraal stellen. Als overheid faciliteren we, geven we ruimte en stimuleren we de vele initiatieven en activiteiten in onze wijken en dorpen. Om dit samenspel verder te optimaliseren is een ontwikkeltraject gestart, waarmee raad en college bijdragen aan het versterken van de lokale democratie. Op die manier komt de kracht van Roosendaal nog meer tot zijn recht. Ook hechten we waarde aan het leveren van passende dienstverlening en zorgen we ervoor dat we als gemeente goed toegankelijk zijn via diverse kanalen. Natuurlijk heten wij onze bezoekers straks van harte welkom in het nieuwe HUIS van Roosendaal.

Onze inzet op regionale samenwerking neemt verder toe: we maken stappen in het positioneren en profileren van Roosendaal binnen de opgave Sterke Steden en we hebben een trekkersrol om West-Brabant-West nadrukkelijker op de kaart te zetten. Dit zal ook input vormen voor de Verstedelijkingsstrategie Brabant. Roosendaal is samen met Bergen op Zoom uitgeroepen tot de vierde stedelijke regio van Brabant. Als het gaat om veiligheid pakken we de regierol. Onze inwoners hebben recht op een veilige leefomgeving en moeten zich veilig kunnen voelen in hun eigen buurt. Met de routekaart Veiligheid maken we inzichtelijk welke bewegingen in gang gezet worden om het veiligheidsgevoel van onze inwoners te vergroten. We zetten in op een integrale wijkaanpak, waarbij veiligheid wordt verbonden met andere domeinen en we zetten in op de beweging van repressie naar preventie.

Dit programma draagt direct bij aan de volgende maatschappelijke effecten

Ondernemers en inwoners zijn tevreden over de dienstverlening van de gemeente Roosendaal

Inwoners, ondernemers en bezoekers voelen zich veilig

De binnenstad is aantrekkelijk voor bezoekers, inwoners en ondernemers

De gemeente Roosendaal is aantrekkelijk om te wonen en vrije tijd door te brengen

Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op tot veerkrachtige en zelfredzame volwassenen

Volwassenen kunnen goed rondkomen, zijn zelfredzaam, voelen zich onderdeel van een netwerk en zetten zich in voor hun omgeving

Bestuur en organisatie

Wat gaan we doen?

Netwerksamenwerking

De gemeente is steeds vaker één van de samenwerkingspartners of medebeslissers op lokaal, regionaal en bovenregionaal gebied:

Lokaal

- > Onze dynamische samenleving vraagt om een bestuursstijl waarbij actief wordt samengewerkt met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. De gemeente zoekt steeds actief naar nieuwe netwerksamenwerkingen. Op die manier komt de kracht van de wijken en de dorpen optimaal tot zijn recht.
- > We spannen ons in voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en willen ook voor hen een aantrekkelijke werkgever zijn.

Regionaal en bovenregionaal

- > Grote maatschappelijke, economische en ruimtelijke opgaven vragen meer en meer om regionale afstemming en aansturing. Met gemeenten en organisaties in de regio geven we invulling aan belangrijke opgaven op het gebied van werk, jeugd, zorg, onderwijs, economie, mobiliteit en ruimte;
- > De inzet op regionale samenwerking neemt vooral toe richting provincie Noord-Brabant en Rijk. De sub-regionale opgaves zijn stappen in het beter positioneren en profileren van enerzijds Roosendaal binnen de opgave Sterke Steden; het bewerkstelligen van een sterke steden-as als backbone in West-Brabant, gericht op stedelijke transformatie inclusief een ambitieuzere woningbouwopgave, het versterken van een complementair voorzieningenniveau en optimale bereikbaarheid onderling tussen de steden en omliggende regio's. Anderzijds moet de Westflank van de regio West-Brabant zich beter positioneren en profileren. Roosendaal heeft hierin een trekkersrol samen met Bergen op Zoom. West-Brabant-West (WBW) moet nadrukkelijker op de kaart worden gezet, gericht op het versterken van de innovatie- en agglomeratiekracht. WBW moet zich als vestigingslocatie voor nieuwe bedrijven, arbeidskrachten en inwoners beter etaleren naar de buitenwereld;
- > Het ontwikkelplan WBW is een kaderstellend en richtinggevend plan dat onder meer verder uitgewerkt wordt in de Regionale Investeringsagenda WBW en input vormt voor de Verstedelijkingsstrategie Brabant. Roosendaal is samen met Bergen op Zoom uitgeroepen tot de vierde stedelijke regio van Brabant. Hierin worden de toekomstige verstedelijkingspatronen voor de komende decennia vormgegeven en wordt bezien hoe onder meer binnen de stedelijke regio's van Brabant kan worden bijgedragen aan de oplossing van het landelijk woningtekort. Een zeer belangrijke ontwikkeling waar Roosendaal-Bergen op Zoom samen met de B5 gemeenten richting provincie en Rijk (BZK) gaat participeren. De komende jaren is het dan ook belangrijk dat Roosendaal haar participatie op regionale schaal richting provincie en Rijk blijft invullen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau;
- > Met andere middelgrote Brabantse gemeenten trekken we samen op om voor de gemeentelijke projecten op de Actie- en Investeringsagenda Brabant gelden van EU, Rijk en provincie te verkrijgen in het kader van coronaherstel;

- > We nemen deel aan relevante nationale netwerken, zoals het G40 stedennetwerk en de VNG. Deze netwerken helpen ons om de maatschappelijke opgaven waar we voor staan te realiseren;
- > In De6 verband zetten we de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering voort;
- > Samen met de gemeenteraad sturen we op onze gemeenschappelijke regelingen. De regionale Nota Verbonden Partijen helpt ons daarbij.

Transparante bestuursstijl

- > We hanteren een bestuursstijl waarbij we als overheid ruimte geven aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen;
- > We leggen verbindingen met onze maatschappelijke partners en inwoners. We staan open voor (ongevraagde) inbreng van inwoners en andere partners. We faciliteren, geven ruimte en stellen spelregels op;
- > We stimuleren de vele initiatieven en activiteiten in de Roosendaalse wijken en dorpen.

In de Nederlandse samenleving zien we veel aandacht voor de transparantie van het openbaar bestuur. Ook in Roosendaal zetten we in op het optimaliseren van de communicatie tussen college en raad en de communicatie met de samenleving. Hierbij anticiperen we ook op de ontwikkelingen in wet- en regelgeving. De Wet Open Overheid (Woo) zal naar verwachting in 2022 de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) gaan vervangen. Deze wet regelt dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, te ontsluiten en te archiveren is. Deze wetgeving is een antwoord op veranderende tijden, waarin de overheid een standpunt in moet nemen over transparantie, openheid en participatie. Wat dit gaat betekenen voor Roosendaal wordt in de komende tijd verder uitgewerkt.

Bestuurscultuur

In de afgelopen periode is een ontwikkeltraject gestart met als doel om als raad en college - samen met inwoners en maatschappelijke partners - bij te dragen aan het versterken van de lokale democratie. Belangrijk onderdeel hierin is het zoeken naar concrete instrumenten die bijdragen aan de verbinding tussen representatieve en participatieve vormen van democratie. Dit heeft inmiddels uitgemond in een aantal voorstellen die moeten leiden tot de optimalisering van het samenspel college, raad, inwoners en maatschappelijke partners. Deze voorstellen worden de komende periode verder uitgewerkt en opgepakt.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2024 begroting
Lasten Bestuur en organisatie	3.946	3.732	3.705	3.746	3.792	3.838
Baten Bestuur en organisatie	143	113	144	144	146	148
Saldo	3.803	3.618	3.561	3.602	3.646	3.690

Integrale veiligheid

Wat gaan we doen?

Iedere inwoner van onze gemeente heeft recht op een veilige leefomgeving en moet zich ook veilig kunnen voelen in de eigen buurt. We willen investeren in de veiligheid van onze inwoners. Soms nemen we hierin het voortouw en soms ondersteunen we. In onze aanpak staat preventie voorop, waarbij we doorpakken daar waar het nodig is. Samen met inwoners en andere partners streven we naar een veilige en prettige omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Binnen het domein veiligheid, toezicht en handhaving zijn we veelal druk met kortetermijnoplossingen, omdat onveiligheidssituaties op de korte termijn direct verholpen moeten worden. Dit is echter geen lange termijnoplossing. Soms hadden onveiligheidssituaties voorkomen kunnen worden als we er aan de voorkant integraal over hadden nagedacht. Of het nu gaat om de inrichting van een wijk/buurt, oog hebben voor jongeren en perspectief bieden of zichtbaar zijn in de wijk en onderling vroegtijdig informatie delen. Daarom zetten we in op de beweging van repressie naar preventie en een integrale wijkaanpak. Om inzichtelijk te maken welke bewegingen in gang gezet worden voor de lange termijn, is een routekaart Veiligheid geschetst. Hierin duiden we welke route we afleggen met als doel het veiligheidsgevoel van onze inwoners te vergroten. De routekaart vormt de visie voor de komende jaren, waarin we een brede focus zullen moeten houden. Veiligheid is immers niet 'eng' te bezien maar afhankelijk van veel zaken in een wijk of buurt. De kracht is om vanuit gezamenlijke doelstellingen in de wijk of buurt te komen tot verbetering van het veiligheidsgevoel. In de routekaart is per jaar geschetst welke thema's aan de orde komen om bewegingen tot een daadkrachtig resultaat te brengen.

Verbinding en verantwoordelijkheid door de decentralisaties

Als gevolg van de decentralisaties heeft de gemeente een grotere taak gekregen in het zorgdomein. Burgemeesters hebben verscheidene bestuurlijke bevoegdheden gekregen. De gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak van huiselijk geweld tegen zowel volwassenen als kinderen. Ook de verantwoordelijkheid voor het brede veiligheidsdomein is in toenemende mate gedecentraliseerd. Hulpbehoevende en kwetsbare inwoners blijven steeds langer thuis wonen waar meer en meer wordt ingezet op zelfredzaamheid. Het zijn maatschappelijke ontwikkelingen die risico's met zich meebrengen, zowel op het gebied van zorg en welzijn als op het gebied van veiligheid. Zo kan het voorkomen dat personen met verward gedrag (woon)overlast veroorzaken, jongeren afglijden richting criminaliteit, ex-gedetineerden weer in het criminele milieu terechtkomen en multi-probleemgezinnen niet de oplossing kunnen vinden die benodigd is. Dit vergt een nauwe samenwerking tussen zorg en veiligheid. Hier ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de burgemeester en de portefeuillehouders zorg en jeugd.

Regierol

De gemeente is regisseur op het gebied van integrale veiligheid. Ten eerste omdat veiligheid een kerntaak is van het openbaar bestuur. Ten tweede omdat de gemeente daarbij een centrale positie inneemt. De burgemeester heeft een sleutelrol vanwege zijn wettelijke taken in het kader van de openbare orde en veiligheid. Deze regierol houdt in dat de gemeente:

- > Signalen oppakt;
- > Partners bij elkaar brengt en enthousiasmeert;
- > Het proces coördineert en
- > Afspraken en activiteiten inventariseert, op elkaar afstemt, monitort en de effecten daarvan evalueert.

Integrale blik

Veiligheidsthema's vragen om een integrale blik, ook als dit organisatie-specifieke doelstellingen overstijgt. Een actieve rol van onze maatschappelijke partners is cruciaal. Het aanpakken van zaken op het brede werkveld van veiligheid, toezicht en handhaving doen we gezamenlijk: optreden als één overheid. Risicobewustzijn, signalering en zelfredzaamheid zijn cruciale vormen van betrokkenheid. Daar waar de primaire verantwoordelijkheid bij onze partners ligt, stimuleren en monitoren we de invulling van deze verantwoordelijkheid. Op meerdere fronten werken we (boven)lokaal samen. We pakken problematiek aan op het benodigde schaalniveau, gezien de aard van het probleem of de vereiste samenwerking. Binnen de aanpak gaan preventie, zorg en repressie hand in hand, waarbij maatwerk bovenaan staat. Er is aandacht voor de achterliggende oorzaak en het doel om vicieuze cirkels te doorbreken en herhaling te voorkomen.

Actieplan Integrale Veiligheid

Op basis van het Actieplan Integrale Veiligheid werken we aan het verbeteren van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Dit doen we aan de hand van de volgende vier thema's:

Georganiseerde criminaliteit en cybercrime

Dit richt zich op het in een vroeg stadium herkennen van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit door een stevige integrale aanpak en een goede informatiepositie op te bouwen. Bij vroegtijdige onderkenning kan beter worden voorkomen dat de samenleving en overheidsorganisaties criminelen faciliteren. We doen er in de gemeente alles aan om ondermijnende criminaliteit te weren en hier kunnen we barrières opwerpen via onze bestuurlijke instrumenten, zoals het toepassen van de wet BIBOB. We beperken de bewegingsruimte van (groepen) criminelen en zorgen voor omstandigheden die voor criminelen ongunstig zijn. Regionaal werken we - onder andere binnen de Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland - samen om als een georganiseerde overheid crimineel ondernemerschap effectief te verstoren.

Zorg en veiligheid

Dit richt zich op het voorkomen en verminderen van overlast en onveilige situaties door het integraal inzetten van goede zorg, passende ondersteuning en repressief optreden. Onze inwoners moeten zich zo goed mogelijk voelen in hun buurt of wijk, hun alledaagse woon- en leefomgeving. Dat wil zeggen: onbedreigd, niet geïntimideerd en niet gehinderd door overlast van de omgeving, veilig dus. Verschijnselen die daar haaks op staan - zoals vormen van geweld en (zware) overlast - pakken we aan. We investeren in onze toekomstige veiligheid door samen met onze partners jeugdoverlast en -criminaliteit te voorkomen dan wel aan te pakken. We richten ons zowel op groepen als op individuen. Dit doen we door samen te werken met het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten, het Openbaar Ministerie, de politie en maatschappelijke instellingen. Het is belangrijk om een beter onderscheid te maken tussen casuïstiek waarvoor regie vanuit het sociaal domein op wordt gevoerd en casuïstiek waarbij veiligheidsvraagstukken spelen. Dit raakt de verschillende portefeuilles van zorg, jeugd en veiligheid.

Veilige buurt

Dit richt zich onder andere op:

- > Een integrale wijkaanpak, waarbij in wordt gezet op differentiatie naar woningtypen voor een juiste balans tussen inwoners, sociale verbinding in de wijk, een openbare ruimte die groen en aantrekkelijk is om in te verblijven, eigenaarschap van veiligheidspartners en het bieden van perspectief voor de jeugd;
- > Het voorkomen van woninginbraken, door middel van het verstrekken van subsidie (voor gecertificeerd hang- en sluitwerk) en het geven van voorlichting;
- > Het samenwerken met en het ondersteunen van onze buurtpreventieteams, met als voorwaarde dat er draagvlak vanuit de buurt is om aan de slag te zijn of gaan met buurtpreventie;
- > Het vergroten van de bewustwording qua brandveiligheid om de zelfredzaamheid van personen te vergroten;
- > Het voorkomen van overlast als gevolg van afvaldump.

Onze toezichthouders zijn in het netwerk actief en zichtbaar aanwezig in de openbare ruimte. Hierdoor fungeren zij als ogen en oren ten behoeve van de veiligheid op straat en in de wijken. Hier spreken zij mensen aan op hun verantwoordelijkheid en treden zij handhavend op als dat nodig is. Het gaat om maatwerk: zacht waar het kan, hard waar het moet.

Risico's en omgeving

Dit richt zich op een goede balans tussen de economische belangen en de veiligheid van personen die in onze gemeente verblijven (inwoners/werknemers/bezoekers). Een veilige woon-, werk en leefomgeving is het uitgangspunt. We hebben een Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht 2022. Het gaat hier om vergunningverlening, toezicht en handhaving van wet- en regelgeving met betrekking tot de bebouwde en onbebouwde leefomgeving, met als doel de kwaliteit van de leefomgeving te beschermen en daar waar mogelijk te verbeteren. Dit alles om bescherming te bieden tegen gezondheids-, veiligheids- en milieurisico's. De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant fungeert hierbij als adviseur en wordt ingeschakeld om toezicht te houden op milieu inrichtingen. Met de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, waarvan brandweer en GHOR-onderdeel zijn, werken we voortdurend aan adequate en daadkrachtige crisisbeheersing en rampenbestrijding.

In De6 verband maken we werk van het nieuwe Vergunningen-, Toezicht- en Handhavingsbeleid 2023 (de nieuwe Omgevingswet spreekt van een: Uitvoerings- en handhavingsstrategie). Vaststelling door het college is voorzien in het vierde kwartaal van 2022.

Communicatie en bewustwording

We zorgen voor zowel bestuurlijke als maatschappelijke bewustwording op het gebied van onder andere criminaliteit (ondermijning, cybercrime, high impact crimes e.d.) en zelfredzaamheid. Door bijeenkomsten, de inzet van communicatiemiddelen afgestemd op de doelgroep en algemene campagnes richten we ons op inwoners, ondernemers en organisaties. We sluiten daarbij zo veel mogelijk aan bij landelijke programma's.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Integrale veiligheid	9.467	13.366	9.362	9.316	9.742	9.949
Baten Integrale veiligheid	160	318	46	70	48	73
Saldo	9.307	13.049	9.316	9.246	9.694	9.876

Dienstverlening

Wat gaan we doen?

Dienstverlening is alle directe en indirecte interactie met de samenleving bij het leveren van producten of diensten door de gemeente Roosendaal. We zoeken daarbij steeds de balans tussen het zo goed mogelijk helpen van het individu en de gehele Roosendaalse samenleving (algemeen belang). Met de geactualiseerde visie Onze dienstverlening bepalen we onze richting voor de komende jaren. Ook in 2022 leveren we een passende dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers, bezoekers en samenwerkingspartners. Een dienstverlening die passend is bij de beleving en de behoefte van de ander(en). Om deze ambitie waar te maken investeren we in 2022 in:

Processen en systemen

We kijken continu hoe nieuwe systemen een verbetering van bestaande processen kunnen opleveren. Daarbij spelen we in op technologische en/of innovatieve ontwikkelingen.

In 2021 zijn we gestart met Gem; de virtuele assistent op de gemeentelijke website. Door deze virtuele assistent kunnen inwoners online 24/7 vragen stellen aan de gemeente over bijvoorbeeld verhuizingen, reisdocumenten en rijbewijzen. In 2022 ontwikkelen wij deze dienst verder door en wordt deze uitgebreid met producten. Daarnaast is het de bedoeling dat Gem beschikbaar komt voor spraak-gestuurde thuisapparaten zoals Google Home speakers en wordt Gem voorzien van een vertaler, waarmee anderstaligen vanuit hun eigen taal vragen kunnen stellen en vervolgens ook in hun eigen taal een antwoord ontvangen. De huidige pilot loopt tot 1 mei 2022, waarna besloten wordt of we de virtuele assistent structureel verder doorontwikkelen als aanvulling op onze digitale dienstverlening.

We onderzoeken de mogelijkheden van blockchain waarbij transacties beveiligd worden door cryptografie waardoor ze objectief en onveranderlijk zijn. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden om een webpagina als portaal te ontwikkelen met één ingang bij de overheid voor inwoners en ondernemers.

Continu meten en monitoren van de tevredenheid

We meten voortdurend de ervaringen van onze bezoekers met onze dienstverlening, leren hiervan en verbeteren en vernieuwen onze dienstverlening waar dit nodig blijkt. Wij staan open voor feedback, leren van fouten en nemen verbetermaatregelen om herhaling te voorkomen. In 2022 bevroegen we bezoekers van ons HUIS en het Digipanel.

Omgevingsbewustzijn

We versterken het omgevingsbewustzijn, werken proactief samen en communiceren interactief met de samenleving via social media/webcare, het Digipanel en partnerprojecten, zodat we nog beter in verbinding staan met inwoners en ondernemers. In 2022 onderzoeken we welke fysieke of digitale klantreizen we in beeld kunnen brengen om klantervaringen te kunnen monitoren en verbeteren.

Toegankelijkheid en gemakkelijkhed

We zorgen ervoor dat onze bezoekers zich welkom, gehoord en geholpen voelen. De behoefte van andere(n) staat centraal, zodat we op een inclusieve manier maatwerk kunnen leveren en de zelfredzaamheid kunnen stimuleren. Ook in 2022 zorgen we ervoor dat we goed toegankelijk zijn via het kanaal dat de voorkeur heeft van onze inwoner/ondernemer. Om in heldere en begrijpelijke taal te communiceren, bieden we trainingen aan, investeren we in taalcoaches en zetten we in op onze communicatie met de samenleving.

De gemeentelijke website is een dienstverleningskanaal dat volledig is ingericht op de behoeften van onze inwoners en ondernemers. Ook in 2022 blijven we onze digitale dienstverlening verbeteren op het gebied van toegankelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en klanttevredenheid.

Houding en gedrag

Dienstverlening is van ons allemaal en is continu in ontwikkeling. Om ons allemaal eigenaar te voelen en verantwoordelijkheid te nemen, investeren we ook het komende jaar in onze medewerkers. We organiseren inspiratiesessies, trainingen en voeren gerichte acties uit om dienstverlening van ons allemaal te laten zijn en te verbeteren.

Het HUIS van Roosendaal wordt in gebruik genomen

Het stadskantoor is in 2020 circulair ontmanteld en in 2021 vernieuwbouwd tot het HUIS van Roosendaal. Het gebouw zal begin 2022 in gebruik genomen worden door de ambtelijke organisatie (met uitzondering van de buitendienst) en de raadsfracties. Alle loketfuncties hebben hun plek gevonden in het HUIS van Roosendaal: eigentijds, open en een welkom voor onze inwoners.

We stemmen de processen en systemen van de gebruikers van de publieksplaza op elkaar af. Zo zorgen we er samen met onze partners en medeoverheden voor dat de ander zo goed mogelijk geholpen wordt en geen belemmering ervaart van verschillende samenwerkende organisaties.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Dienstverlening	1.411	1.654	1.605	1.787	1.530	1.674
Baten Dienstverlening	769	986	909	924	942	960
Saldo	642	668	696	863	589	714

Ondersteuning organisatie

Wat gaan we doen?

Roosendaal Spreekt, Roosendaal Doet #RSRD

Roosendaal spreekt, Roosendaal doet is een manier van werken, waarin de leefwereld van inwoners centraal staat. Door te luisteren naar verhalen en ervaringen van inwoners over specifieke thema's wordt achterhaald wat er voor hen echt toe doet. Zo krijgen we inzicht in hoe en waar we samen met partners en inwoners het verschil kunnen maken. Dat verschil maken voor onze inwoners kunnen we als gemeente niet alleen.

- > Daarom investeren we in 2022 verder in het verdiepen en verbreden van de samenwerking met onze partners;
- > Werken we aan een gedeeld beeld van de opgaven in Roosendaal;
- > Ronden we de pilot Burgerhout af en evalueren we de inzet van de vierde generatiemethodiek;
- > Zetten we via communicatie en een leer- en ontwikkelprogramma in op het borgen van de werkwijze binnen de gemeentelijke organisatie en die van onze partners;
- > Vertalen we de werkwijze van #RSRD naar andere projecten en de aanpak in alle wijken en dorpen.

Wat mag dit kosten?

X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Ondersteuning organisatie	19.342	26.114	22.334	23.189	23.488	23.894
Baten Ondersteuning organisatie	900	3.907	384	390	397	404
Saldo	18.442	22.207	21.950	22.799	23.091	23.490

1

Financieel overzicht Besturen & Samenwerken

X €1.000	Beleidsveld	2020 rekening	2021 Begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten	Bestuur en organisatie	3.946	3.732	3.705	3.746	3.792	3.838
	Integrale veiligheid	9.467	13.366	9.362	9.316	9.742	9.949
	Dienstverlening	1.411	1.654	1.605	1.787	1.530	1.674
	Ondersteuning organisatie	19.342	26.114	22.334	23.189	23.488	23.894
Totaal		34.166	44.866	37.006	38.038	38.552	39.356
Baten	Bestuur en organisatie	143	113	144	144	146	148
	Integrale veiligheid	160	318	46	70	48	73
	Dienstverlening	769	986	909	924	942	960
	Ondersteuning organisatie	900	3.907	384	390	397	404
Totaal		1.972	5.324	1.483	1.528	1.533	1.585
Saldo		32.194	39.542	35.523	36.510	37.019	37.771
Stortingen in reserves		990	1.170	1.189	1.208	1.227	1.246
Onttrekkingen aan reserves		811	6.152	1.545	1.283	1.225	1.218

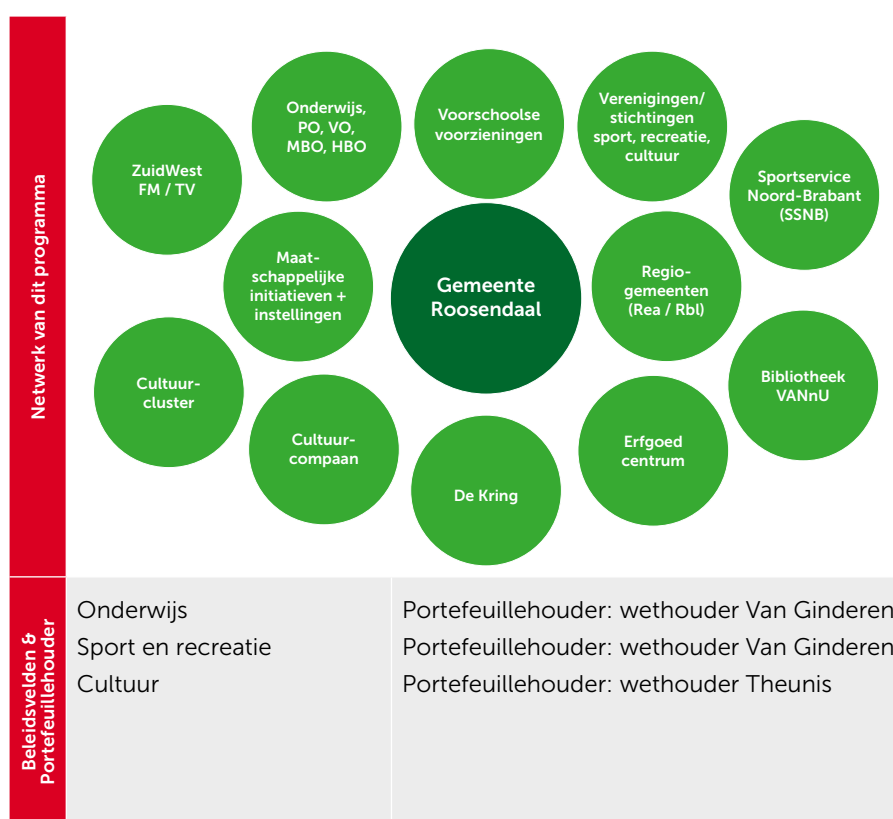

Programma 2

Leren & ontwikkelen

‘Je leven lang leren en ontwikkelen’, dat is wat we onze inwoners willen bieden door hen te inspireren en uit te dagen het beste uit zichzelf te halen. Kinderen verdienen een gelijke start; in de ontwikkeling van een kind speelt onderwijs een belangrijke rol. We hechten waarde aan de keuzevrijheid van ouders en jongeren en koesteren daarom het brede palet van scholen als het gaat om grondslag, profiel en visie. Als gemeente hebben we een rol in het zorgdragen voor goede huisvesting en in het versterken van het pedagogisch klimaat door het stimuleren en faciliteren van voorzieningen, waaronder jeugdgezondheidszorg, onderwijsachterstanden, sport, cultuur en preventievoorzieningen.

We maken ons sterk voor het boeien en binden van studenten voor, tijdens en na hun studie; studenten zijn immers de Roosendaalse talenten van de toekomst. Samen met de onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven werken we aan een optimale aansluiting tussen onderwijs en het bedrijfsleven. Doel is om studenten aansluitend aan hun studie perspectief te bieden, zodat ze in Roosendaal blijven wonen en werken.

Door uitvoering te geven aan het FIT! akkoord streven we naar een gezonder Roosendaal. Meer bewegen, gezonde voeding en positieve gezondheid voor onze inwoners staan hierin centraal. Positieve gezondheid is gebaseerd op de visie dat je kijkt naar wat binnen de mogelijkheden nog kan en goed gaat en waar je energie en levensvreugde van krijgt.

Cultuur verbindt, brengt levendigheid en zorgt voor ontwikkeling en ontspanning voor onze inwoners en is daarmee van toegevoegde waarde voor het leef- en vestigingsklimaat van Roosendaal. Met cultuur zetten we vooral in op kunst- en cultuureducatie, cultuurparticipatie en het faciliteren van kunst en cultuurprojecten. Meer dan voorheen gaan we kunst ook inzetten om de leefbaarheid en uitstraling van de stad te versterken. Ook willen we het bedrijfsleven en de creatieve sector meer met elkaar in contact brengen om van elkaar te leren. Met de nieuwe invulling van de St. Jan hebben we een nieuwe parel in het centrum en een potentieel vliegwiel om dit proces te bevorderen.

Dit programma draagt direct bij aan de volgende maatschappelijke effecten

Wat willen we bereiken?

Roosendaal kent een aantrekkelijk en vernieuwend onderwijsaanbod en een ontwikkel- en leerinfrastructuur die aansluit op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

Inwoners zijn voldoende wendbaar om mee te blijven doen aan de (toekomstige) arbeidsmarkt

De gemeente Roosendaal biedt ondernemers een goed innovatie- en ondernemersklimaat

De binnenstad is aantrekkelijk voor bezoekers, inwoners en ondernemers

De gemeente Roosendaal is aantrekkelijk om te wonen en vrije tijd door te brengen

Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op tot veerkrachtige en zelfredzame volwassenen

Volwassenen kunnen goed rondkomen, zijn zelfredzaam, voelen zich onderdeel van een netwerk en zetten zich in voor hun omgeving

Ouderen blijven zo zelfstandig mogelijk functioneren en doen actief mee in de samenleving

Onderwijs

Wat gaan we doen?

Onderwijs algemeen

We willen onze inwoners inspireren en uitdagen het beste uit zichzelf te halen. In de ontwikkeling van een kind speelt het onderwijs - van voorschool tot beroepsopleiding - een belangrijke rol. Dat begint bij een onderwijsaanbod dat excelleert in kwaliteit en diversiteit in een gezonde, toekomstbestendige en duurzame leeromgeving. We hechten waarde aan de keuzevrijheid van ouders en jongeren en koesteren daarom het brede palet van scholen als het gaat om grondslag, profiel en visie. In het kader van passend onderwijs mag verwacht worden dat de school er alles aan doet om voor het kind een passende vorm van onderwijs te organiseren. Beginnend bij een goed en uitgebreid onderwijsaanbod in de stad, dat draait om herkenbaarheid voor de kinderen en aansluit bij hun ontwikkeling. Als gemeente hebben we een rol in het mogelijk maken van goede huisvesting en in het versterken van het pedagogisch klimaat door het stimuleren en faciliteren van voorzieningen, waaronder jeugdgezondheidszorg, onderwijsachterstanden, sport, cultuur en preventievoorzieningen.

Jeugdagenda 2021 - 2022: Een sterke basis!

In 2022 wordt de eerder vastgestelde Jeugdagenda verder vormgegeven. Doel van deze agenda is om kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar zo gelukkig en zelfstandig mogelijk te laten opgroeien en passende hulp te bieden indien nodig. De agenda is niet alleen van de gemeente maar van een breed scala aan partners vanuit kinderopvang, onderwijs, jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, sport, cultuur, veiligheid en arbeidsmarkt.

De agenda is een leidraad voor de ambitie en inzet van al deze partners aan de hand van een vijftal leidende principes:

1. Ouders en jeugdige kunnen vertrouwen op zichzelf, hun netwerk en als het nodig is ondersteuning;
2. Iedere jeugdige krijgt gelijke kansen;
3. Iedere jeugdige gaat dichtbij naar een school die bij hem of haar past;
4. Iedere jeugdige kan zijn of haar talenten ontplooien;
5. Iedere jeugdige is goed toegerust om te starten aan zijn of haar volwassen leven.

De Jeugdagenda heeft betrekking op nieuwe en bestaande werkwijzen en initiatieven, gefinancierd vanuit de eigen middelen van de partners en, al dan niet geormerkte, middelen uit de gemeentelijke begroting. De agenda heeft een nauwe relatie met het Nationaal Programma Onderwijs.

Verbinding tussen passend onderwijs en Jeugdwet

Op verzoek van de bestuurstafel sociaal domein/jeugd is een ontwikkelagenda gekomen, die invulling geeft aan de samenwerking passend onderwijs en Jeugdwet. Hierin spelen de partners van onderwijsbesturen, het samenwerkingsverband en de eigen jeugdprofessionals een grote rol.

De Agenda van de Toekomst geeft op hoofdlijnen aan wat we regionaal met elkaar willen bereiken op het gebied van thuiszitters, integraal arrangeren, vroegsignalering, samenwerking en preventie.

De regionale overlegtafels bieden het platform om beleid te ontwikkelen en te toetsen. In deze overlegtafels zijn alle partners vertegenwoordigd en wordt gezamenlijk gewerkt aan het voorkomen of terugdringen van het aantal thuiszitters en kinderen die geen onderwijs en geen passende dagbesteding kunnen vinden. Het aantal thuiszitters is reeds teruggedrongen maar door corona zijn nieuwe ontwikkelingen vertraagd. Om die reden komt in 2022 alsnog de focus te liggen op het zorgen dat meer kinderen en jongeren kunnen blijven deelnemen aan het (regulier) onderwijs.

Daarnaast zijn er verschillende regionale pilots opgestart op het gebied van Onderwijs Zorg Arrangementen om te kijken of we beter en makkelijker integraal kunnen arrangeren en daarmee samenwerken aan preventie. Aan de diverse pilots zijn losse doelen gesteld die allemaal als hoofddoel het verbinden van onderwijs en jeugdhulp hebben.

Onderwijsachterstandenbeleid

In 2021 is de verbinding tussen het onderwijsachterstandenbeleid en de beleidsterreinen passend onderwijs, jeugdzorg, integratie en cultuur verbeterd. De schoolbesturen hebben hierin een belangrijke rol gespeeld door een verbreding en vernieuwing van de werkwijze. Dit als onderdeel van de Jeugdagenda. Door corona is de uitvoering vertraagd, waardoor deze in 2022 kan worden vervolgd en kan worden beoordeeld op effectiviteit. Door besturen, gemeente en partners wordt gezamenlijk bijgestuurd.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Ons doel is om alle kinderen in Roosendaal maximale kansen te geven om zich optimaal te ontwikkelen. Daar werken we als gemeente met diverse partijen aan, onder andere met Bibliotheek West-Brabant en CultuurCompaan (cultuureducatie op kinderopvang en peutergroepen). Zo beogen we met het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid kinderen dergelijke kansen te bieden. Dit beleid richt zich op het verminderen en voorkomen van onderwijs- en ontwikkelachterstanden, in het bijzonder het risico op taalachterstand.

De planning is om in oktober 2021 het aanbod in VVE uit te breiden van 10 uur naar 16 uur per week. Aan de hand van de reeds ingevoerde toeleidingsmonitor en het ontwikkelingsvolgsysteem die in 2021 zijn ingevoerd, vergroten we het inzicht in het bereik en de ontwikkeling van peuters en leerlingen. Hierbij ligt de focus onder meer op de aansluiting tussen voorschool (peuterspeelzaal) en vroegschool (groep 1 en 2 van de basisschool); de doorgaande leerlijn. In 2022 worden in alle VVE-trajecten pedagogisch beleidsmedewerkers ingezet, dit zal ook verplicht worden gesteld. Een aantal VVE-locaties is hier in september 2021 al mee gestart.

Schakelprogramma

Het schakelprogramma biedt kinderen in de basisschoolleeftijd de mogelijkheid om extra les te krijgen in taal, lezen en woordenschat. Kinderen krijgen dit programma aangeboden om hun beheersing van de Nederlandse taal te vergroten. Dit sluit aan bij ons doel om alle kinderen in Roosendaal maximale kansen te bieden om zich optimaal te ontwikkelen. Vanaf het schooljaar 2020-2021 is het programma meer geïntegreerd in bestaande klassen (voorheen losse

schakelklassen) om meer kinderen te kunnen helpen en daarnaast preventief in te kunnen steken op taalachterstanden. Scholen krijgen in de vorm van een twee (school)jarige pilot de gelegenheid om het programma vorm te geven op een manier, waarmee zij denken het beste resultaat te kunnen bereiken voor de kinderen. In 2022 blijven we het schakelprogramma samen met de scholen monitoren en gaan we een evaluatie uitvoeren.

Gelijke Kansen Alliantie (GKA) bij jeugd en onderwijs

In de periode 2021-2022 wordt een gezamenlijke GKA-agenda uitgevoerd in samenspraak met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onderwijsinstellingen, sport- en cultuurorganisaties, welzijnsinstellingen en de Turkse Moskee. Dit programma is door corona verlengd. We willen perspectief bieden aan alle jeugdigen door het bieden van gelijke kansen. Dit doen we door de jeugd kennis en vaardigheden aan te reiken, waardoor zij voldoende kansen hebben voor nu en later.

In het kader van de GKA kent Roosendaal een tweetal projecten:

1. Sport en Cultuur voor ieder kind!

Een integraal sport-, kunst- en culturaanbod in een tweetal wijken of dorpen in de naschoolse fase in afstemming met een Integraal Kindcentrum of een school. Doel is te zoeken naar een programma voor cultuur en sport dat aansluit bij de interesse van kinderen in de wijk, waardoor kinderen eerder deelnemen en gelijke kansen hebben om buiten schooltijd met sport en cultuur in aanraking te komen;

2. Top-lessen

Gelijke kansen voor brugklassers bij de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs voor jeugdigen met een Turkse achtergrond; door een specifiek programma te ontwikkelen in samenwerking met het onderwijs, ouders en de Turkse Moskee. Doel is te zoeken naar een methode om meer kinderen met een migratieachtergrond succesvol te laten starten op het voortgezet onderwijs en dat ook met succes te laten doorlopen en afronden.

De samenwerkende organisaties en het onderwijs krijgen hiervoor in 2022 een subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Cultuureducatie

Binnen het primair en voortgezet onderwijs ondersteunen we door deelname aan twee landelijke regelingen: Cultuur met Kwaliteit 3 (CMK3) en combinatiefunctionarissen Cultuur. De deelname van CMK3 is medio 2021 uitgebreid en wordt verder uitgerold, zodat alle scholen kunnen aansluiten. Zo krijgen meer leerlingen gelijke kansen om hun vaardigheden te ontwikkelen: creatief denken, kritisch denken, burgerschap, samenwerken, communiceren en ICT- mediavaardigheden. De combinatiefunctionarissen Cultuur geven kinderen lessen drama, muziek, dans en andere culturele uitingen, zodat zij hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. CultuurCompaan verzorgt dit programma met aanvullende activiteiten als Sjors Creatief, het Cultuurmenu en Circle of Talent. Als het programma op scholen aanspreekt bij kinderen, kunnen zij hun talenten in hun vrije tijd verder ontwikkelen.

Ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC)

Ook in 2022 blijven we initiatieven stimuleren om IKC te ontwikkelen. Verschillende schoolbesturen nemen een nieuwgebouwd IKC in gebruik, waarin opvang en onderwijs optimaal kunnen samenwerken. De gemeente faciliteert deze initiatieven in aansluiting op landelijke ontwikkelingen. Ook partners van jeugdzorg krijgen een plek in de IKC. Op die manier dragen IKC bij aan de brede ontwikkeling van jeugdigen met een aanbod dat zich onderscheidt door maatwerk en verbindingen met opvang, jeugdzorg, sport en cultuur.

Regionale Educatieve Agenda (REA)

De REA heeft als doel het verbeteren van ondersteuning aan jongeren in het kader van passend onderwijs en het sociaal domein. Het is een samenwerking tussen de gemeenten Roosendaal, Moerdijk en Halderberge. Naast de REA is de Agenda van de Toekomst opgesteld met de gemeenten van de jeugdhulpregio West-Brabant West en de zes samenwerkingsverbanden passend onderwijs in deze jeugdhulpregio. Deze regionale agenda sluit aan bij de REA en de lokale Jeugdagenda.

In 2022 gaan we:

- > Verder met de doorzettingsmacht: hierbij wordt gewerkt met regisseurs met doorzettingsmacht vanuit gemeenten en onderwijs met als doel het aantal (dreigende) thuiszitters terug te dringen;
- > Werken met een herziene overlegstructuur: hierbij is een verbinding gemaakt naar de Agenda van de Toekomst en het samenwerkingsverband PO is toegevoegd aan het REA-samenwerkingsverband;
- > De samenwerking tussen zorg en onderwijs nog verder verbeteren door middel van Onderwijs Zorg Arrangementen. Afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in de samenwerking tussen onderwijs en zorg; een voorbeeld hiervan is de doorzettingsmacht zoals hierboven beschreven. In 2022 zullen we de samenwerking tussen onderwijs en zorg verder uitdiepen en vormgeven in arrangementen, waarin onderwijs en zorg optimaal aan elkaar zijn verbonden;
- > Een nieuw convenant opstellen (de huidige REA loopt van 2017 tot en met 2021); deze zal tijdens het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) in oktober 2021 worden besproken;
- > De Agenda van de Toekomst evalueren en zal bekeken worden of aanpassingen hierin nodig zijn. De agenda is leidend in de verdere uitwerking van verschillende projecten.

Leerplicht

Om schoolverzuim en schooluitval te voorkomen zetten we ook in 2022 in op preventie en zorg. Door de inzet van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders kunnen we in een zo vroeg mogelijk stadium ingrijpen. Daarbij blijven we de samenwerking versterken tussen genoemde functionarissen en de jeugdprofessionals. Door deze samenwerking komen we tot een integraal afgestemd aanbod. Het uitgangspunt van leerplicht is: iedere jongere op school. Voor de uitvoering leerplicht en trajectbegeleiding hebben we een samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht en Halderberge. In het najaar 2021 wordt voor de vijf gemeenten een nieuw Lokale Meld- en Coördinatiefunctie (LMC) Uitvoeringsplan vastgesteld

met concrete actiepunten voor de periode tot en met 2025. Een actiepunt voor 2022 is onder meer het opzetten van twee actietafels in de regio.

Leerlingenvervoer

Leerlingen die niet zelfstandig naar school kunnen reizen, komen in bepaalde gevallen in aanmerking voor leerlingenvervoer naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school. Tevens verzorgen we het gym- en zwemvervoer in onze gemeente. Vanaf 1 januari 2022 hebben we een nieuwe verordening bekostiging leerlingenvervoer. Ook zijn nieuwe meerjarige contracten met vervoerders afgesloten, waardoor in 2022 het leerlingenvervoer is geborgd. Samen met de vervoerders en scholen geven we uitvoering aan dit vervoer.

Laaggeletterdheid - Volwasseneducatie

Ook in 2022 worden verschillende scholingstrajecten en cursussen voor volwassenen aangeboden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden. De scholingstrajecten zijn regionaal georganiseerd en worden uitgevoerd door Curio. De cursussen - gericht op meedoen in de samenleving - worden aangeboden door Bibliotheek West-Brabant in samenwerking met verschillende regionale en lokale partners. Leidraad voor de uitvoering is nog steeds het Taalakkoord De6. Verder is een lokaal Jaarplan Laaggeletterdheid (2020-2021) vastgesteld dat in 2022 wordt voortgezet. Hierin staan het vergroten van het bereik van de doelgroep en het werken met een landelijke effectmonitor centraal.

Onderwijshuisvesting

Op het moment van schrijven van deze begroting zijn de gesprekken, over een mogelijke doordecentralisatie onderwijshuisvesting primair onderwijs, in een afrondende fase. Ongeacht de uitkomst hiervan heeft het college besloten om met een HPO te komen, dit om ervoor te zorgen dat bouwplannen niet te lang blijven liggen.

Roosendaal, een stad voor studenten en talenten

Roosendaal is een aantrekkelijke stad voor onderwijsinstellingen. De komst van (nog meer) studenten biedt Roosendaal de kans om talenten aan de stad te binden. Een leuke studietijd op een mbo- of hbo-onderwijsinstelling betekent een mooie start van een verdere carrière in Roosendaal. De gemeente zet in op het boeien en binden van studenten voor, tijdens en na hun studie. Studenten zijn de Roosendaalse talenten van de toekomst. Samen met de onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven wordt gewerkt aan een optimale aansluiting tussen onderwijs en het bedrijfsleven. Doel is om studenten een mooie studietijd in Roosendaal te bieden en aansluitend aan hun studie perspectief te bieden, zodat ze in Roosendaal blijven wonen en werken.

In 2019 is een 0-meting uitgevoerd om een eerste inzicht te krijgen in de mening van studenten over Roosendaal als stad om te werken, te wonen, te recreëren en te studeren. De resultaten hiervan zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Roosendaal, een stad voor studenten en talenten. In 2021 wordt een 1-meting uitgevoerd om te peilen welke vooruitgang hierin is geboekt. In 2022 zorgen we

ervoor dat de acties uit dit uitvoeringsprogramma structureel geborgd worden binnen de thema's wonen, werken, mobiliteit en vrije tijd.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Onderwijs	10.075	11.549	11.317	11.814	12.035	12.078
Baten Onderwijs	3.390	3.273	4.408	3.731	3.954	3.961
Saldo	6.685	8.276	6.909	8.083	8.081	8.117

Sport en recreatie

Wat gaan we doen?

In 2022 continueren we de focus op de gezondheidswaarde van sporten, spelen en bewegen. De volgende acties leveren een bijdrage aan een gezondere leefstijl onder jeugd en volwassenen:

- > De Sport- & Bewegingvisie 2020-2030 is vastgesteld. De uitvoering hiervan is vastgelegd in het FIT! Akkoord, welke in 2020 door diverse partners is ondertekend. Met dit FIT! akkoord streven we samen met deze partners naar een gezonder Roosendaal. Meer bewegen, gezonde voeding en positieve gezondheid staan hierin centraal. Positieve gezondheid is gebaseerd op de visie dat je niet langer uitgaat van de beperking als gevolg van ongezondheid of genezing van een ziekte maar kijkt naar wat binnen de mogelijkheden nog kan en goed gaat en waar je energie en levensvreugde van krijgt. In 2022 gaan we hier verder uitvoering aan geven;
- > We blijven uitvoering geven aan diverse subsidieregelingen, waaronder de subsidieregelingen Sportinitiatieven, Armoede en Kindervakantiewerk en jeugdactiviteiten. Hiermee leveren we een bijdrage aan het verhogen van de sport- en beweegparticipatie onder jeugd en volwassenen;
- > De subsidieregeling Gezonde leefstijl is voor een periode van vier jaar verleend aan Sportservice Noord-Brabant. Doel van deze regeling is het vergroten van de structurele sport- en beweegparticipatie van de jeugd en van volwassenen die een drempel ervaren om te sporten en te bewegen. Daarnaast wordt het maken van gezonde beweeg- en voedingskeuzes gestimuleerd (Jongeren op Gezond Gewicht) en worden verenigingen ondersteund;
- > We continueren de inzet van combinatiefunctionarissen op basisscholen tot en met juli 2023; zij verzorgen sport- en bewegingsonderwijs op basisscholen en zij begeleiden stagiair(e)s van CIOS. Om de sport- en beweegparticipatie van zowel jeugd als volwassenen verder te vergroten, talenten voor de gemeente te behouden en verenigingen toekomstbestendig te maken, hebben we ook in 2022 aandacht voor mogelijke investeringen in sportvoorzieningen. Hierbij ligt de focus op de verbetering van bestaande accommodaties en het uitbreiden van het aanbod met nieuwe sporten, zoals padel en urban sports;
- > Samen met mbo-onderwijsinstellingen CIOS Goes en Curio Sport en Bewegen en met Fontys Sporthogeschool wordt in Roosendaal een uitgebreid activiteitenaanbod gerealiseerd. Dit aanbod wordt samen met maatschappelijke organisaties vormgegeven en uitgebreid.

Dierenwelzijnsbeleid

In 2021 is het dierenwelzijnsbeleid tot stand gekomen. Het vaststellen van het dierenwelzijnsbeleid en de daarin benoemde acties is een eerste stap om het welzijn van de dieren in Roosendaal te behouden en verder te verbeteren. Op basis van de input van de betrokken partners is het dierenwelzijnsbeleid tot stand gekomen en de benoemde acties gaan we in 2022 in gezamenlijkheid oppakken.

Wat mag dit kosten?

X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Sport en recreatie	4.709	5.712	3.554	3.572	3.596	3.572
Baten Sport en recreatie	1.520	1.286	1.220	1.239	1.259	1.279
Saldo	3.189	4.426	2.334	2.332	2.337	2.293

2

Cultuur

Wat gaan we doen?

Tot op heden zetten we met cultuur vooral in op kunst- en cultuureducatie, cultuurparticipatie en het faciliteren van kunst en cultuurprojecten via Cultuur Verbindt Roosendaal. Het beleid zoals in 2018 ingezet met de Cultuurnota Roosendaal, een Brabantse gemeente met een hart van Cultuur zetten we voort. In 2022 zetten we kunst meer dan voorheen in om de leefbaarheid en uitstraling van de stad te versterken bij projecten zoals Rondje Roosendaal, Groot Mariadal, Stationsplein en Vlietpark. Eind 2021 starten we met een pilot die in 2022 doorloopt om het bedrijfsleven en de creatieve sector met elkaar in contact te brengen en van elkaar te leren.

De volgende acties leveren een bijdrage aan de uitvoering van de Cultuurnota:

- > Het Cultureel netwerk komt regelmatig bij elkaar onder initiatief van Cultuur Verbindt Roosendaal. Er wordt een netwerkbijeenkomst gepland voor een tussentijdse evaluatie en het schrijven van aanbevelingen voor het vervolg van de beleidsperiode 2022-2025. Het culturele veld neemt daar zelf een rol in;
- > Cultuur Verbindt Roosendaal geeft ondersteuning aan organisaties en makers bij het schrijven van plannen, het ontwikkelen van producten of het aanvragen van subsidies. Daarnaast verstrekt de organisatie subsidies voor kunst en cultuurprojecten. De organisatie organiseert netwerkbijeenkomsten en deskundigheidsbevordering voor het culturele veld. Door de coronacrisis zal 2022 erop gericht zijn de organisaties en de makers weer 'aan het werk' te krijgen. De organisatie adviseert ook bij ontwikkelprojecten waar cultuur een rol kan spelen, zoals kunst in de buitenruimte, werkt samen met Citymarketing en het Binnenstadsbestuur en vervult een stimulerende rol bij kunstprojecten in de stad;
- > Amateurverenigingen op het gebied van dans, toneel, muziek en zang zullen in 2021/2022 de draad weer op moeten pakken; de impact van corona op de verenigingen is groot. Cultuur Verbindt Roosendaal ondersteunt hierbij;
- > Bibliotheek West-Brabant werkt met de convenantgemeenten in de regio aan het inzichtelijk maken van de resultaten van taal- en digitale vaardigheden en de schoolbibliotheek. In 2022 gaan Bibliotheek West-Brabant en convenantgemeenten ook in gesprek over een herzien beleidsplan voor de bibliotheek. Hierin komen de actiepunten uit het landelijk bibliotheek convenant (2020), de regionale afspraken (2020) en de couleur locale samen en krijgen toegankelijkheid, inclusie en innovatie speciale aandacht. Als innovatie wordt gestart met een leertraject waarbij de doelgroepen via een menukaart met verschillende bouwstenen leerinterventies in eigen tijd en op eigen tempo kunnen doorlopen. De ontwikkeling van online programmering en content is in 2021 in een stroomversnelling gekomen en zal in 2022 verder worden vormgegeven. Onderzocht wordt of het aantal studieplekken kan worden uitgebreid;
- > De St. Jan wordt medio 2022 verbouwd tot een eigentijds centrum voor culturele en maatschappelijke doeleinden. Met ruimte voor de VVV, Citymarketing, plaatselijke kunstenaars, dagbesteding van SDW en ruimte voor exposities voor hedendaagse kunst, kleinschalige optredens, repetitieruimte en een deliveryrestaurant, wordt dit een nieuwe culturele hotspot in de stad; de kerk krijgt een zielvolle herbestemming;
- > Museum Tongerlohuys zet de duurzame samenwerking met het onderwijs en

- het sociale domein in de wijken voort. De sluiting van het museum door corona heeft geleid tot nieuwe projecten als een pop-up expositie in verpleeghuizen en meer samenwerking met Bibliotheek West-Brabant in het project Sterke verhalen. Het doel van het museum is het organiseren van aansprekende exposities, zodat in 2022 het bezoekersaantal weer op het oude niveau komt;
- > Het museum start in de St. Jan - na de herinrichting in 2022 - met exposities voor hedendaagse kunst, waarmee ze naast Roosendalers ook bezoekers uit de regio hopen te interesseren;
  - > De functie van frontoffice van het archief - het Historisch Informatiepunt (HIP) - is in 2020 geïntegreerd in de museumfunctie. De samenwerking met het Streekarchief West-Brabant blijft. Het jaar 2022 zal erop gericht zijn de dienstverlening meer af te stemmen op de Roosendaalse inwoners;
  - > Om inwoners perspectief te geven na corona heeft schouwburg De Kring van juni tot en met augustus het Openluchttheater Vrouwenhof gehuurd. De schouwburg zal zich blijven richten op specifieke doelgroepen vanuit het oogpunt van inclusie; cultuurparticipatie wordt verzorgd door CultuurCompaan met twee programmalijnen:
    - Iedereen kan meedoen
Activiteiten met als doel inwoners zich onderdeel te laten voelen van een netwerk en elkaar ondersteunen indien nodig;
    - Cultuur helpt je verder
  - > Met als doel het bevorderen van de zelfredzaamheid en actieve gezonde leefstijl van inwoners aan de hand van actieve cultuureducatie en -participatie of het beoefenen van cultuur. Uit onderzoek blijkt dat cultuurparticipatie bij kan dragen aan een gezonde leefstijl en zingeving;
In 2022 zal cultuurparticipatie worden voortgezet; projecten als Tijd van je leven, inzet van de cultuurprofessional bij de stamtafels en andere nieuwe projecten zullen meer dan voorheen aansluiten bij de doelen geformuleerd in de Transformatieagenda Sociaal Domein;
  - > Stichting Openluchttheater Vrouwenhof is in overleg gegaan met het Cultuurcluster met de bedoeling aan te sluiten. De vorm van de samenwerking wordt nader uitgewerkt. De Kring faciliteert dan in kaartverkoop, pr en marketing en programmering. De stichting en haar vrijwilligers zijn nauw betrokken bij de programmering en uitvoering. Als gemeente faciliteren we Openluchttheater Vrouwenhof door de inrichting aan te passen, zodat voorzieningen beter zijn toegerust voor (kinder)voorstellingen en te gebruiken door verenigingen en organisaties in de stad;
  - > Voor Openluchttheater Nispen staat het jaar 2022 in het teken van 'terug naar normaal';
  - > Cultuurhuis Bovendonk is gestart met verduurzaming van de locatie en dit loopt door in 2022. Bovendien zetten zij de samenwerking met culturele organisaties voort en komen tot een gedeeltelijk gezamenlijke programmering;
  - > Het online monumentenregister is gerealiseerd. Volgens de Erfgoedwet voert de gemeente de onderhoudsverplichting uit voor monumenten. Dat betekent dat de onderhoudsstaat van alle monumenten middels een quickscan in beeld is gebracht. Deze inventarisatie heeft ertoe geleid dat eigenaren van in slechte staat verkerende monumenten inmiddels zijn aangeschreven om achterstallig onderhoud ongedaan te maken. Het gros van de slechte panden is inmiddels gerestaureerd; enkele zijn of komen in uitvoering. Tevens heeft een 40-tal eigenaren van panden met een matige staat van onderhoud een brief ontvangen en worden met hen gesprekken gevoerd om hun monument weer in redelijke tot goede staat van onderhoud te brengen;

- > De inventarisatie van de wederopbouw architectuur (periode 1940 -1965) is afgerond. In 2022 worden naar aanleiding van de inventarisatie architectonische gebouwen of voorwerpen op de monumentenlijst geplaatst;
- > In 2022 wordt een Kerkensie opgeleverd; dit in verband met het onttrekken van (monumentale) kerken aan de eredienst. Er is gestart met het herbestemmen van de St. Jan, Fatimakerk en Moeder Godskerk. Deze kerken worden in 2022 in hun nieuwe hoedanigheid in gebruik genomen;
- > Vanuit de samenleving komen regelmatig vragen naar de achtergrond van gemeentelijke kunstwerken en monumenten en aanvragen voor het plaatsen van nieuwe kunstwerken. We gaan een visie opstellen voor kunst in de openbare ruimte en stellen deze informatie digitaal beschikbaar voor inwoners. De visie implementeren we in 2022.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Cultuur	6.649	7.318	6.479	6.578	6.664	6.751
Baten Cultuur	305	359	295	297	299	301
Saldo	6.344	6.959	6.185	6.281	6.365	6.450

Financieel overzicht Leren & Ontwikkelen

X €1.000	Beleidsveld	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten	Onderwijs	10.075	11.549	11.317	11.814	12.035	12.078
	Sport en recreatie	4.709	5.712	3.554	3.572	3.596	3.572
	Cultuur	6.649	7.318	6.479	6.578	6.663	6.751
Totaal		21.433	24.579	21.350	21.964	22.295	22.401
Baten	Onderwijs	3.390	3.273	4.408	3.731	3.953	3.961
	Sport en recreatie	1.520	1.286	1.220	1.239	1.259	1.279
	Cultuur	305	359	295	297	299	301
Totaal		5.215	4.918	5.923	5.267	5.512	5.541
Saldo		16.218	19.661	15.427	16.697	16.783	16.860
Stortingen in reserves		3.849	5.032	5.305	4.412	4.419	4.426
Onttrekkingen aan reserves		3.250	5.562	3.092	3.123	3.152	3.158

Programma 3

Werken & ondernemen

We ondersteunen ondernemers bij de kansen die zij zien en we gaan door met adaptief accountmanagement, waarbij we innovatief ondernemerschap binnen de huidige sectoren stimuleren. We zorgen ervoor dat onze infrastructuur klaar is voor de toekomst: met een gezonde detailhandelsstructuur, een aantrekkelijk stedelijk milieu en bedrijfsterreinen met professioneel parkmanagement.

We streven ernaar dat al onze inwoners kunnen meedoen in onze samenleving en dat het aantal huishoudens dat structureel moeite heeft met rondkomen significant vermindert. Samen met partners, het bedrijfsleven en inwoners zetten we onze schouders onder de opgaven rondom bestaanszekerheid en armoedeproblematiek.

Dit programma draagt direct bij aan de volgende maatschappelijke effecten

Ondernemers en inwoners zijn tevreden over de dienstverlening van de gemeente Roosendaal

Inwoners, ondernemers en bezoekers voelen zich veilig

Roosendaal kent een aantrekkelijk en vernieuwend onderwijsaanbod en een ontwikkel- en leerinfrastructuur die aansluit op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

Inwoners zijn voldoende wendbaar om mee te blijven doen aan de (toekomstige) arbeidsmarkt

De gemeente Roosendaal biedt ondernemers een goed innovatie- en ondernemersklimaat

De binnenstad is aantrekkelijk voor bezoekers, inwoners en ondernemers

De gemeente Roosendaal is aantrekkelijk om in te wonen en vrije tijd in door te brengen

De woon-, werk- en winkellocaties van de gemeente Roosendaal zijn goed bereikbaar voor inwoners, bezoekers en ondernemers

Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op tot veerkrachtige en zelfredzame volwassenen

Volwassenen kunnen goed rondkomen, zijn zelfredzaam, voelen zich onderdeel van een netwerk en zetten zich in voor hun omgeving

Ouderen blijven zo zelfstandig mogelijk functioneren en doen actief mee in de samenleving

Economie

Wat gaan we doen?

Het economisch koersdocument 2019-2022 Verbinden, vernieuwen en uitdagen heeft ons in de afgelopen jaren richting gegeven en zal ons ook in 2022 richting blijven geven. Dit ondanks de coronacrisis die in de afgelopen periode impact heeft gehad op de economie en waarvan we ook in 2022 nog de gevolgen zullen ondervinden. Gelukkig lijkt de Nederlandse economie sneller te herstellen dan verwacht en blijven de structurele uitdagingen dezelfde als voor de coronacrisis. Voor enkele sectoren zal het herstel naar verwachting langer duren, als voorbeeld de horeca. In lijn met het koersdocument zetten we in op gerichte ondersteuning daar waar nodig; daarom hebben we samen met Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Roosendaal (KHN Roosendaal) een horecaherstelplan vormgegeven. Onzekerheid blijft bestaan maar samen met ondernemers zien we de toekomst vol vertrouwen tegemoet.

We ondersteunen daarbij de ondernemers bij de kansen die zij zien. We gaan door met het adaptief accountmanagement, waarbij we vernieuwing binnen de huidige sectoren stimuleren. We zorgen ervoor dat onze infrastructuur klaar is voor de toekomst: met een gezonde detailhandelsstructuur, een aantrekkelijk stedelijk milieu en bedrijfsterrainen met professioneel parkmanagement.

De volgende pijlers uit het economisch koersdocument staan hierin centraal:

We stellen de ondernemer centraal: adaptief accountmanagement

- > We verbeteren continu de (digitale) dienstverlening naar de ondernemer. Dit doen we door onze ondernemers nog beter te leren kennen en door waar mogelijk onderlinge verbindingen te leggen;
- > We investeren in onze samenwerking met REWIN West-Brabant en de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM);
- > We zetten in op het doorgroeien van startups en continueren daarom onze bijdrage aan StartToGrow (coaching centrum in Roosendaal) en Braventure (faciliteren van Brabantse startups);
- > We verbinden ondernemers met het WerkgeversServicepunt West-Brabant; zij bundelen binnen één loket de diensten en regelingen van alle betrokken partners bij de arbeidsmarkt van West-Brabant;
- > We nemen deel aan netwerken gericht op duurzaamheid/energietransitie, zoals die op de bedrijventerreinen Borchwerf I en Majoppeveld;
- > We faciliteren de uitvoering van het Ondernemersfonds bedrijventerreinen Borchwerf I en Majoppeveld;
- > We faciliteren de uitvoering van het Ondernemersfonds binnenstad (de publiek private samenwerking met Collectief Roosendaal);
- > We zetten samen met KHN Roosendaal vervolgstappen volgens het horecaherstelplan van juni 2021;
- > We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan de vrijetijdseconomie; in lijn met het evenementenbeleid en het toeristisch-recreatief actieplan;
- > We continueren onze inzet voor markten en kermissen;
- > We zijn aanspreekpunt voor gebruikers van de vernieuwde haven in de wijk Stadsoevers.

Ruimte voor Innovaties

- > We versterken onze kennisinfrastructuur in samenwerking met Associate degrees Academie, Avans Hogeschool, BUAS (Logistics Community Brabant), Fontys Hogeschool, HAS Hogeschool en CIOS. Dit doen we door actief in te zetten op kennisdeling tussen onderwijs en ondernemers. Daarbij intensiveren we onze samenwerking met kennisinstellingen en de B5-steden in de provincie Noord-Brabant;
- > We zetten in op participatie van onze ondernemers aan innovatieprogramma's;
- > We ondersteunen de doorontwikkeling van het online-winkelplatform Roosendaal24 en verbreden het gebruik van de ROOS24 app en de loyalty-pas;
- > We zetten in op een eenduidige citymarketing onder regie van het Citymarketingbureau;
- > We evalueren het evenementenbeleid en geven - in samenwerking met citymarketing en VVV Roosendaal - verder invulling aan het digitale evenementenloket. Voor het geluidbeleid rondom evenementen worden nieuwe beleidsregels opgesteld;
- > We optimaliseren en zorgen voor een duurzame inrichting van evenementenlocaties. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor verdere facilitaire samenwerking zowel vanuit efficiency (kostenbesparing) als vanuit effectiviteit (meer kwaliteit);
- > We stellen een beleidskader op om verantwoord ruimte te bieden aan moderne kleinschalige kampeervormen.

Toekomstbestendige werklocaties

- > We faciliteren gevestigde bedrijven en nieuwe bedrijven met hun uitbreidings- en/of vestigingsvraagstukken, zowel voor wat betreft onze eigen grondposities als die van andere partijen;
- > We faciliteren de vergroening en verduurzaming van de bedrijventerreinen waar mogelijk; dit in gezamenlijkheid met de ondernemersverenigingen;
- > We faciliteren elektrisch vervoer en het toepasbaar maken van nieuwe brandstoffen (waterstof, LNG/CNG);
- > We continueren onze inzet voor een compacte binnenstad door concentratie van het kernwinkelgebied en transformatie van leegstaande winkelpanden;
- > We vergroenen de binnenstad, onder meer bij Tussen de Markten en bij de entree van parkeergarage Nieuwe Markt. Daarnaast ondersteunen we de binnenstad bij het voorzien in een passende citydressing;
- > In 2021 is gestart met een pilot voor winkeliers en horeca om hun toilet openbaar toegankelijk te stellen tegen een vergoeding. Deze pilot loopt eind 2022 af en medio 2022 vindt een evaluatie plaats van deze pilot;
- > We ondersteunen de ontwikkeling van het Vlietpark tot een gemengd woon-werkgebied en participeren in de planvorming die het stationsgebied aantrekkelijker maakt en verbindt met de binnenstad;
- > We zorgen voor implementatie van de perspectiefschets Leisureontwikkeling in Roosendaal. We ondersteunen de ambities van Leisure Park Roosendaal (inclusief Designer Outlet Roosendaal) en zorgen voor de uitvoering van de nieuwe gebiedsvisie voor dit gebied.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Economie	3.705	4.075	4.246	4.003	4.074	4.133
Baten Economie	411	635	802	809	822	835
Saldo	3.294	3.437	3.444	3.194	3.252	3.298

Werk en inkomen

Wat gaan we doen?

Iedereen verdient werk

- > We faciliteren het samenbrengen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt;
- > We stimuleren arbeidsparticipatie voor statushouders en vluchtelingen;
- > We investeren in de ontwikkeling van blijvende arbeidsmigranten en pakken dit samen met Regio West-Brabant op;
- > We versterken de ontwikkelkansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- > We bieden als werkgever garantiebanen aan;
- > We promoten sociaal ondernemerschap bij ondernemingen door het hanteren van social return on investment (SROI) bij onze inkoop;
- > We zien toe op de uitvoering van het Taalakkoord De6;
- > Regio West-Brabant heeft namens de West-Brabantse gemeenten een actieprogramma Werken aan een krachtige regio 2019 -2023 opgesteld. Dit actieprogramma is de overheidsbijdrage voor de triple helix ambitie en richt zich op het randvoorwaardelijk systeem voor een sterk economisch vestigingsklimaat en een krachtige regio. Voor de arbeidsmarkt werken we de komende jaren aan de volgende drie opgaven: het aansluiten van opleidingen op de vraag vanuit het bedrijfsleven, het binden en boeien van arbeidskrachten en het verkleinen van de afstand tussen mens en arbeidsmarkt.

Onderwijs en arbeidsmarkt matchen

- > We ondersteunen de Regionale agenda Beroepsonderwijs en werken mee aan de uitvoering hiervan;
- > We blijven de komende jaren Roosendaal On Stage faciliteren;
- > We zetten ons - in samenwerking met partners uit het onderwijsveld - in voor onderwijs dat aansluit op de (toekomstige) vraag vanuit de arbeidsmarkt;
- > In samenwerking met de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven zetten we ons in om meer leerwerkbedrijven te realiseren om zo te zorgen voor passende stage- en leerwerkplekken.

Mensen hebben kennis en vaardigheden ontwikkeld

- > We stimuleren initiatieven, die een extra bijdrage leveren aan het ontwikkelen van kennis en vaardigheden voor de toekomst;
- > We dragen bij aan het verkrijgen van relevante informatie en kennis over ontwikkelingen op de arbeidsmarkt; dit ten behoeve van onderzoeksrapportages zoals de economische barometer en beleid.

Meedoen binnen de maatschappij

De verwachte impact van de coronacrisis is vooralsnog uitgebleven; het klantenbestand bij het Werkplein Hart van West Brabant stijgt in mindere mate dan verwacht. Dit heeft onder meer te maken met de steunpakketten die het Rijk heeft ingezet om ondernemers te ondersteunen. Hoe de situatie gaat zijn zodra de steunpakketten worden afgebouwd, is nog onbekend. We blijven daarom waakzaam op mogelijke effecten van de (post)coronacrisis.

Het Werkplein Hart van West Brabant gaat komende jaren haar organisatievisie implementeren. De kern van deze visie is dat het Werkplein de talenten en kwaliteiten van inwoners en medewerkers centraal stelt. Deze visie wil het Werkplein de komende jaren richting 2024 realiseren. De opgave voor het Werkplein wordt om de cultuur en structuur van de organisatie hierop in te richten. Het koplopersproject Cliëntondersteuning zal met de implementatie van deze visie in de reguliere werkwijze worden geïntegreerd.

Daarnaast verandert het klantenbestand waardoor vragen complexer worden. Het Werkplein zoekt daarom steviger de verbinding met andere partners in het sociaal domein, zodat de klant centraal staat en optimale ondersteuning kan ontvangen. Dit doen we onder andere door:

- > Mensen te ontwikkelen naar de arbeidsmarkt; op deze manier kunnen zij stappen zetten in hun ontwikkeling op de participatielader met als uiteindelijke doel economische zelfredzaamheid;
- > Mensen die niet kunnen deelnemen aan het reguliere arbeidsproces, op een andere manier duurzaam te laten participeren in de samenleving.

We realiseren de taakstelling huisvesting statushouders en continueren de maatschappelijke begeleiding voor de inburgeringsplichtigen. De Wet Inburgering zal per 1 januari 2022 van start gaan, waarbij maatwerk en samenwerking centraal staan. De uitvoering van de wet is belegd bij het Werkplein.

Bestaanszekerheid

De kwartiermaker Bestaanszekerheid heeft in 2020 met de themalijnen Bestaanszekerheid de basis voor het bestaanszekerheidsbeleid voor de komende jaren gelegd. Het doel van het bestaanszekerheidsbeleid/integraal armoedebeleid is om in 2030 het aantal huishoudens dat structureel moeite heeft met rondkomen significant te verminderen. We zetten daarom in op bestaande initiatieven binnen de gemeente Roosendaal en bewezen initiatieven van andere gemeenten.

We gaan de komende jaren inzetten op de volgende zes themalijnen:

1. Gedachtegoed BuddyLink verankeren;
2. Quiet Community Roosendaal neerzetten;
3. Schuldhulpverlening professionaliseren en volgen;
4. Kindgericht armoedebeleid voorbereiden en wegzetten;
5. Vertrouwensexperiment volgen en voorbereiden;
6. Armoedemonitor neerzetten.

Het uitgangspunt is dat armoedeproblematiek van de Roosendaalse samenleving is en niet alleen van de gemeente. Samen met partners, het bedrijfsleven en inwoners pakken we de opgaven rondom bestaanszekerheid aan. Deze samenwerking wordt gecontinueerd en verder uitgebreid.

Integraal Armoedebeleid

De gemeente werkt eraan:

- > Dat het vangnet van armoedeverzoeken steeds verder wordt omgebouwd naar een verzameling interventies, die voorzien in een duurzame oplossing voor inwoners;
- > Dat er in samenwerking met partners - zoals het Werkplein Hart van West-Brabant - een regelingencheck wordt ingevoerd;
- > Dat de acties uit de beleidsagenda Kinderarmoede worden uitgevoerd;
- > Dat de middelen uit het Kindpakket maximaal worden ingezet. De doelstelling hiervan is dat geldzorgen bij jongeren worden voorkomen en dat jeugdigen zich optimaal kunnen ontwikkelen door deelname aan sport, cultuur en onderwijs;
- > Dat volwassenen kunnen deelnemen aan sport en cultuur;
- > Dat een 1-meting wordt gedaan in de vorm van een armoedemonitor.

Schuldhelpverlening

De gemeente werkt eraan:

- > Dat we in regionaal verband het project vroegsignalering van betalingsachterstanden uitvoeren conform de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening en deze aanpak door ontwikkelen;
- > •Dat uitvoering wordt gegeven aan de uitvoeringsagenda 2021-2022 van het Beleidsplan integrale schuldhelpverlening 2021-2025.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten						
Werk en inkomen	66.251	68.056	64.597	65.920	66.859	67.640
Baten						
Werk en inkomen	40.835	36.348	36.571	36.240	35.875	35.525
Saldo	25.416	31.708	28.026	29.680	30.985	32.116

Financieel overzicht Werken & Ondernemen

X € 1.000	Beleidsveld	2020 rekening	2021 Begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten	Economie	3.705	4.075	4.246	4.003	4.074	4.133
	Werk en inkomen	66.251	68.056	64.597	65.920	66.859	67.640
Totaal		69.956	72.131	68.843	69.923	70.933	71.773
Baten	Economie	411	635	802	809	822	835
	Werk en inkomen	40.835	36.348	36.571	36.240	35.875	35.525
Totaal		41.247	36.983	37.373	37.049	36.697	36.360
Saldo		28.710	35.148	31.470	32.874	34.236	35.413
Stortingen in reserves		168	11	5.420	5.084	4.715	4.360
Onttrekkingen aan reserves		766	3.752	3.116	4.507	5.459	6.659

Programma 4

Wonen & verblijven

Netwerk van dit programma

Beleidsvelden & Portefeuillehouder

Openbare ruimte en reiniging	Portefeuillehouder: wethouder Raaijmakers
Bereikbaarheid en mobiliteit	Portefeuillehouder: wethouder Lok
Ruimte en wonen	Portefeuillehouder: wethouder Theunis
Afvalinzameling en milieu	Portefeuillehouder: wethouder Raaijmakers en wethouder Koenraad
Vergunningverlening	Portefeuillehouder: wethouder Lok

Bestuurlijke boodschap

Roosendaal is een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken, te verblijven en te recreëren. Onze gemeente kenmerkt zich door goede stedelijke voorzieningen, dorpse ruimte, veel groen, bos en open landschap. De klimaatadaptatie opgave noodzaakt ons op een andere manier naar de ruimtelijke inrichting van onze gemeente te kijken. Als gemeente nemen we hierin het voortouw door maatregelen te treffen maar we kunnen dit niet alleen; we staan voor een sociaal-maatschappelijke opgave die ons allen aangaat. We willen inwoners en ondernemers stimuleren en verleiden om de handschoen met ons op te pakken en zo Roosendaal groener en aantrekkelijker te maken. Een andere grote opgave is het verminderen van de CO₂-uitstoot; concreet vindt deze uitvoering plaats binnen de Transitievisie Warmte en de Regionale Energiestrategie.

Goede bereikbaarheid is één van de randvoorwaarden om als gemeente aantrekkelijk te zijn voor inwoners, ondernemers en bezoekers. We investeren dan ook in mobiliteit en we werken toe naar een schoner, stiller, zuiniger en slimmer verkeerssysteem. Daarbij geven we ruim baan aan fietsers, maken we de laadinfrastructuur voor voertuigen op orde en stimuleren we deelvervoer.

Ten aanzien van de Roosendaalse woningmarkt maken we meer concreet kenbaar hoe we uitvoering geven aan de uitgangspunten van de nieuwe Woonagenda, waarbij we prioriteit geven aan differentiatie, doorstroming en duurzaamheid. Met de uitwerking van het ontwikkelplan Rondje Roosendaal wordt hier al een goede invulling aangegeven.

De verwachting is dat in 2022 de Omgevingswet in werking zal treden; dit zal het werkproces rondom vergunningverlening ingrijpend veranderen. Veel initiatiefnemers zullen sneller dan voorheen een beslissing op hun formele aanvraag ontvangen. Eén van de kerninstrumenten onder de Omgevingswet is de omgevingsvisie. De omgevingsvisie zal het integrale beleidskader voor de fysieke leefomgeving gaan vormen en zal richting gaan geven aan de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van onze gemeente.

Dit programma draagt direct bij aan de volgende maatschappelijke effecten

Dit programma draagt bij aan de volgende maatschappelijke effecten:

Ondernemers en inwoners zijn tevreden over de dienstverlening van de gemeente Roosendaal

Inwoners, ondernemers en bezoekers voelen zich veilig

De gemeente Roosendaal biedt ondernemers een goed innovatie- en ondernemersklimaat

De binnenstad is aantrekkelijk voor bezoekers, inwoners en ondernemers

De gemeente Roosendaal is aantrekkelijk om in te wonen en vrije tijd in door te brengen

Roosendaal en de Roosendalers lopen voorop in de energietransitie, kunnen goed omgaan met klimaatverandering en stimuleren circulair leven en werken

De gemeente Roosendaal heeft een woningaanbod dat is afgestemd op de behoeften van huidige en (potentieel) toekomstige inwoners

De woon-, werk- en winkellocaties van de gemeente Roosendaal zijn goed bereikbaar voor inwoners, bezoekers en ondernemers

Openbare ruimte en reiniging

Wat gaan we doen?

Roosendaal Natuurstad

Het visiedocument Roosendaal Natuurstad is de Roosendaalse vertaling van de klimaatadaptatie opgave. Het klimaat is aan het veranderen; we krijgen te maken met periodes van droogte en hitte en ook wateroverlast door zware regenbuien zal vaker voor gaan komen. De klimaatadaptatie opgave betekent dat op een andere manier gekeken moet worden naar de inrichting van het openbare gebied. Roosendaal beschouwt deze opgave niet alleen als een noodzaak maar benut deze nadrukkelijk ook om van Roosendaal een prettigere gemeente te maken om te wonen, te werken, te verblijven en te recreëren.

Als gemeente nemen we hierin het voortouw door maatregelen te treffen. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in het Toetsingskader Roosendaal Natuurstad en deze geven richting aan de inrichtings- en onderhoudsplannen van de openbare ruimte. In deze plannen zullen de accenten liggen op klimaatadaptatie, biodiversiteit, behoud en waar mogelijk uitbreiding van de boom- en groenstructuren binnen en buiten de bebouwde kom.

In 2022 worden deze maatregelen verder uitgerold en kiezen we daarin voor een integrale aanpak. Dat betekent dat op een andere manier gekeken zal worden naar de inrichting van straten en gebieden. Er is geen standaardoplossing die overal past; maatwerk blijft geboden. Ook kunnen we dit als gemeente niet alleen; klimaatadaptatie vraagt om maatregelen die verder gaan dan het openbare gebied. De ruimtelijke inrichting en het grondgebruik door inwoners, bedrijven, agrariërs en terrein behorende organisatie vragen eveneens aandacht. We staan voor een sociaal-maatschappelijke opgave, die ons allen aangaat.

Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland klimaatbestendig in te richten. Het doel is om Nederland in 2050 klimaatbestendig te hebben ingericht. Hiertoe is Nederland opgedeeld in 42 werkregio's; Roosendaal behoort tot het gebied van de Waterkring West. Regio's kunnen hun programma's voor ruimtelijke adaptatie indienen bij het Rijk. De visie van Roosendaal Natuurstad is voor ons de basis voor het indienen van ruimtelijke adaptatieprogramma's.

Roosendaal Natuurstad staat niet op zichzelf en is onder meer de paraplu voor de Nota's Verbindend Beheren, Verbindend Groen en Verbindend Blauw. In de praktijk worden de doelstellingen van Roosendaal Natuurstad geborgd via de Beheerkalender. Reeds vastgestelde projecten uit de Beheerkalender worden bij aanvang alsnog getoetst aan Roosendaal Natuurstad en daarbij streven we naar budget neutrale aanpassingen in de ontwerpen. Bij aanpassingen die consequenties hebben voor de al vastgestelde uitvoeringsbudgetten, leggen we dit voor via de reguliere P&C - documenten.

Onderhoudsniveau

De uitgangspunten van de Nota Verbindend Beheren vormen, langs de kaders van Roosendaal Natuurstad, de basis voor het uitvoeren van het onderhoud aan de openbare ruimte. De technische kwaliteit is leidend voor het vervangings- en reconstructieprogramma, dat is vastgelegd in de Beheerkalender. De Beheerkalender is financieel vertaald in de meerjarenbegroting en het investeringsplan.

Voor het onderhoud zijn per onderdeel kwaliteitsniveaus vastgesteld. Voor het centrum (alles binnen de centrumring) en voor de invalswegen van Roosendaal hanteren we het CROW-kwaliteitsniveau B. Het groen wordt onderhouden op kwaliteitsniveau C. Echter, het maaien van gazons, het ruimen van zwerfafval in het groen en het beheersen van onkruid in de heester-, rozen- en vaste plantenvakken vinden plaats op kwaliteitsniveau B.

Groen

Een groene leefomgeving heeft veel voordelen. In hitteperioden blijft het enkele graden koeler en dat maakt de leefomgeving aantrekkelijker. Onderzoek heeft aangetoond dat inwoners meer buiten zijn en bewegen in een groenere leefomgeving. Meer groen draagt bij aan de (stedelijke) biodiversiteit en verbetert de luchtkwaliteit. Bomen zijn zeer waardevol; een boom zorgt immers voor schaduw, verdamping, zuurstof, een prettig straatbeeld en een goed leefmilieu voor onder meer vogels en insecten.

In 2022 investeren we dan ook in het behoud van groen en bomen in onze gemeente. Daarbij hebben we oog voor het eventueel toevoegen van andersoortig groen met als doel de leefomgeving van onze inwoners nog aantrekkelijker te maken. Enkele groenstroken die in het verleden van gazons zijn omgevormd naar langgras, willen we terugbrengen naar gazons. De strook langs de Molenbeek is daar een voorbeeld van. Door die omvorming ontstaat er ruimte voor kinderen om er te spelen, kan er gepicknickt worden of kan een visser er zijn hengel uitgooien.

Slechte beplanting, zieke bomen of vakken met veel wortelonkruiden gaan we vervangen en ook daarbij hebben we oog voor andersoortig groen, bijvoorbeeld een kruidenmengsel of een gazon met daarin extra bomen of solitairheesters. Door deze omvorming is het groen beter te onderhouden en het nieuwe groenbeeld zal ook beter ontvangen worden door onze inwoners.

Het groenonderhoud in Roosendaal wordt uitgevoerd volgens de Nota Verbindend Groen en voor 2022 staan diverse onderhouds- en vervangingsopgaven gepland.

Samenwerking in onderhoud van groen en grijs

Bij reconstructies van wegen wordt bekeken of grijs kan worden versmald of mogelijk kan worden weggelaten, zodat meer ruimte ontstaat voor groen en voldaan kan worden aan de doelstellingen vanuit Roosendaal Natuurstad.

In 2022 zal een onderzoek gestart worden om te bezien of één contract kan worden afgesloten voor het onderhoud van groenwerkzaamheden, straatreiniging en onkruidbestrijding in groenvakken en op verhardingen. Bij het uitbesteden van deze werkzaamheden wordt zoveel mogelijk ruimte geboden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Participatie bij projecten in groen en grijs

Projecten in de openbare ruimte pakken we zoveel mogelijk participatief op met inwoners, ondernemers, organisaties en partners. Doel hiervan is dat inwoners en belanghebbenden zich meer betrokken voelen bij hun buurt en het draagvlak bij projecten wordt vergoot. Het streven is om inwoners en belanghebbenden aan de voorkant te betrekken. Dit zal de kwaliteit van het ontwerp ten goede komen en klachten achteraf voorkomen.

Openbare verlichting

Ten aanzien van de openbare verlichting voeren we de reguliere uitvoeringsprogramma's binnen de Beheerkalender uit. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen te melden op het gebied van openbare verlichting.

Verkeerslichten

Er zijn wel nieuwe ontwikkelingen te melden op het gebied van verkeersregelinstallaties (VRI's). Een VRI draagt zorg voor een zo goed mogelijke afwikkeling van het verkeer op een kruispunt. Technisch gezien zijn de VRI's in Roosendaal redelijk gedateerd en hiertoe is een vervangingsprogramma vastgesteld dat vanaf 2022 zal worden uitgevoerd. Door in 2022 te starten met het vervangen van VRI's wordt de doorstroming van het verkeer op kruispunten en de verkeersveiligheid zoveel mogelijk gewaarborgd.

De bestaande VRI's worden vervangen door zogenaamde intelligente VRI's (iVRI's). Een iVRI is een regelinstallatie die kan communiceren met voertuigen en fietsers. Op basis van de ontvangen voertuigdata kunnen kruispunten efficiënter worden geregeld. De iVRI 'weet' immers beter dan een conventionele VRI hoeveel verkeer eraan komt en wat voor verkeer het is. Dit biedt mogelijkheden om bepaalde verkeersstromen prioriteit te geven boven andere verkeersstromen. Dit biedt bijvoorbeeld kansen om te bepalen hoe fietsers en voetgangers meer prioriteit kunnen krijgen.

Het vervangingsprogramma is zo goed mogelijk afgestemd op de ruimtelijke ontwikkelingen in Roosendaal. We starten met het vervangen van de installaties op de plaatsen die vallen onder de gebiedsvisie van de Dr. Braberstraat.

Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP)

Met betrekking tot de rioolheffing is het GRP 2020-2023 kaderstellend. De budgetten voor investeringen zijn bepaald op basis van de technische levensduur van objecten. Planning en uitvoering van vervangingsinvesteringen vinden plaats volgens de Beheerkalender.

Het GRP 2020-2023 wordt in 2022 financieel geëvalueerd. Met deze financiële evaluatie wordt de ontwikkeling van de rioolheffing gemonitord en kan deze zo nodig worden bijgesteld. Hiermee worden sprongsgewijze schommelingen in de hoogte van de heffing voorkomen.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Openbare ruimte en reiniging	32.612	30.087	29.268	30.215	34.727	36.372
Baten Openbare ruimte en reiniging	16.654	14.434	14.083	14.458	14.712	15.100
Saldo	15.958	15.653	15.185	15.757	20.015	21.272

Bereikbaarheid en mobiliteit

Wat gaan we doen?

Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP)

In 2022 werken we toe naar een schoner, stiller, zuiniger en slimmer verkeerssysteem, zoals omschreven staat in het GVVP 2015-2025.

Ter verbetering van de ontsluiting van de wijk Tolberg zijn we gestart met de plannen voor de verbindingsweg Tolberg inclusief de ondertunneling van de Willem Dreesweg. Het jaar 2022 zal in het teken staan van onderzoeken en de benodigde ruimtelijke procedures. Uiteraard heeft de verbindingsweg een nauwe samenhang met de plannen voor het Bravis ziekenhuis en de ontwikkeling van landschapspark de Bulkenaar.

De snelfietsroute F58 krijgt in 2022 steeds meer vorm. In 2021 zijn de eerste onderdelen van het traject aangelegd; in 2022 gaan we hiermee verder.

Fietsvoorzieningen op de Bulkstraat en Wouwbaan zullen vorm gaan krijgen.

Ook andere projecten uit het GVVP en de Mobiliteitsagenda - zoals het kruispunt nabij De Schuiven en het kruispunt Brugstraat-Spoorstraat - worden in 2022 verder uitgewerkt.

Mobiliteitstransitie

In 2021 is het plaatsen van laadpalen in een stroomversnelling terecht gekomen en in 2022 gaan we hiermee door. Naast het plaatsen van laadpalen voor particulieren, komt meer focus te liggen op het plaatsen van laadpalen op strategische locaties.

Buiten de extra laadpalen in de woonwijken wordt ook medewerking verleend aan de realisatie van snellaadstations in de stad. De afgelopen jaren is ingezet op een schonere en leefbare binnenstad.

Voor de binnenstad worden plannen gemaakt voor de invoering van een zero emissiezone in de toekomst. In 2022 zullen we de eerste ervaringen opdoen met het gebruik van deelauto's en deelfietsen onder Roosendalers. Bij mobiliteitstransitie hoort ook een verandering van het (gewoonte)gedrag van weggebruikers. We beginnen in 2022 met bewustwordingsacties, waarbij we Roosendaalse ondernemers informeren en enthousiasmeren om hun personeel te stimuleren op een slimme en gezonde manier naar het werk te laten reizen. De openbaar vervoer concessie van de provincie is uitgesteld naar 2025; echter in 2022 zullen de contouren en kaders uitgelijnd gaan worden.

Parkeren

De binnenstad en de omliggende wijken worden op dit moment onder de loep genomen ten aanzien van parkeren. Omdat de parkeersituatie op straat de afgelopen periode niet representatief was door de coronacrisis, zijn tellingen en metingen uitgesteld naar eind 2021. In 2022 verwachten we de eerste maatregelen uit de evaluatie uit te kunnen voeren. Het parkeren voor grote voertuigen op bedrijventerreinen is een thema dat we regionaal, maar ook met lokale bedrijven, gaan oppakken. De uitvoering van het parkeerbeleid ligt in handen van Parkeer Beheer Roosendaal BV (PBR B.V.). Naast het uitvoeren van het parkeerbeleid is PBR B.V. verantwoordelijk voor de exploitatie van de parkeergarages en de vrachtwagenparking.

Openbaar Vervoer

De plannen voor het verplaatsen van het busstation in het centrum naar het kruispunt Stationsstraat-Kade en de bushalte nabij Associate degrees Academie, worden in 2022 gerealiseerd.

Roosendaal blijft in overleg over de versnelling van de treinverbinding Roosendaal-Antwerpen v.v. Ondanks meerdere toezeggingen van de minister van Infrastructuur & Waterstaat en de formele opdracht tot deze versnelling, blijven NS, ProRail en het ministerie in gebreke over de daadwerkelijke uitvoering hiervan. Zowel de beveiligingssystemen op het spoor als het daadwerkelijk beschikbaar hebben van treinmaterieel lijken op korte termijn niet realiseerbaar. Ook het overleg met de Belgische spoorpartijen is hierover nog niet effectief gevoerd. Omdat ministerie en spoorpartijen in gebreke blijven, heeft het ministerie toegezegd om de kwaliteit van spookknoop Roosendaal te willen verbeteren. Er zal gekeken worden naar verbeteringen in de NS-dienstregelingen, het beperken of opheffen van overstaptijden, het intensiveren van bepaalde spoorverbindingen en punt van aandacht wordt de kwaliteit van station Roosendaal als internationale knoop in de Euregio.

Ook zal ProRail in overleg met Roosendaal en NS bekijken hoe voor spookknoop Roosendaal een zogenaamd Handelingsperspectief kan worden opgesteld om de ruimtelijke ontwikkelingen in en rondom het station te kunnen verbeteren. Voor Roosendaal van belang om al deze ontwikkelingen met elkaar in verband te brengen en te zorgen voor een optimale afstemming en dito resultaat.

Basisnet Spoor

De wetgeving Basisnet Spoor wordt momenteel door het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat geëvalueerd. Dit moet leiden tot een nieuwe wetgeving voor het goederenvervoer over het spoor. Deze wet regelt de externe veiligheid van het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor in relatie tot de mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen langs het spoor (in met name het bebouwde gebied).

Een onderdeel van het goederentransport-netwerk is de zgn. West-Brabantroute (Moerdijk-Halderberge-Roosendaal-grens België) als onderdeel van de verbinding Rotterdam-Antwerpen.

In 2020 is de problematiek van Basisnet Spoor opgeschaald naar de Regio West-Brabant, waarbinnen de Commissie van Advies Mobiliteit de belangen op regionale schaal behartigt richting het Rijk, de provincie en andere spoorpartijen. Momenteel is het ministerie bezig met de opmaat naar een Robuust Basisnet. De afronding van dit proces wordt voorzien in 2022. De wet zal mogelijk op onderdelen worden aangepast met betrekking tot de vervoersprognoses, rekenmethodiek, risicocontouren en risicoplafonds die kleven aan dergelijke transporten. Dit heeft nog onbekende nieuwe consequenties voor het wonen en verblijven in de directe nabijheid van het spoor. Op basis van een gecoördineerde regionale lobby - in overleg met de provincie Noord-Brabant - wordt de West-Brabantse inbreng en daarmee het Roosendaalse belang zo goed mogelijk behartigd. Dit gebeurt niet alleen richting het departement, maar ook richting de Tweede Kamer. De verwachting is dat de evaluatie waar onze regio (inclusief Roosendaal) aan deelneemt, aan het eind van het jaar wordt afgerond. Vervolgens zal dit leiden tot een bijstelling van de wet Basisnet Spoor.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten						
Bereikbaarheid en mobiliteit	2.124	2.756	2.247	2.188	2.190	2.192
Baten						
Bereikbaarheid en mobiliteit	1.734	1.615	1.979	1.979	1.980	1.980
Saldo	390	1.141	268	209	210	211

Ruimte en Wonen

Wat gaan we doen?

Woonagenda

Met twee verschillende woningmarktonderzoeken en de nieuwste provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose als basis, is in 2020 gestart met de nieuwe woonbeleidscyclus. De Woonagenda 2021-2025 is in maart 2021 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Aangegeven is dat de komende vier jaar op de Roosendaalse woningmarkt prioriteit wordt gegeven aan differentiatie, doorstroming en duurzaamheid. In de Woonagenda zijn onder andere uitgangspunten opgenomen, die worden vertaald naar een nieuwe woningbouwprogrammering.

Een andere vervolgactie op de Woonagenda is dat een actueel woonconvenant wordt opgesteld, waarin nieuwe prestatieafspraken met woningcorporaties Alwel en Stadlander en de HuurdersAdviesRaad van Alwel worden vastgelegd. In deze prestatieafspraken komen thema's aan de orde die ook in de Woonagenda zijn opgenomen.

We gaan eveneens verder met het realiseren van nieuwe woonwagendstandplaatsen door het opstarten van planologische procedures en het bouw- en woonrijp maken van de betreffende locaties.

Ruimtelijke projecten

Ontwikkelpun Rondje Roosendaal

Rondje Roosendaal is de naam voor de stedelijke visie op het centrum van Roosendaal. Dit centrum omvat de compacte binnenstad en de daaraan grenzende gebieden. Deze stedelijke visie koppelt de ambitie van de stad aan de identiteit en kansen in de diverse deelgebieden. In 2022 zal het ontwikkelplan Rondje Roosendaal ter besluitvorming worden aangeboden. Dit plan dient richting te geven aan toekomstige deelontwikkelingen, dient te voorzien in een ontwikkelstrategie en uitvoeringsagenda en dient als kader voor particuliere initiatieven. De Provincie Noord-Brabant participeert in het opstellen van het ontwikkelplan.

Het opstellen van het ontwikkelplan heeft geen gevolgen voor de doorlooptijd van de deelprojecten binnen Rondje Roosendaal, zoals Groot Mariadal, Stadsoevers en Dr. Brabersstraat. Deze projecten kennen een eigen doorlooptijd.

Groot Mariadal

Het bestemmingsplan is vastgesteld. Zodra het bestemmingsplan onherroepelijk is, kan de ontwikkelaar vooruit. Vergunningen kunnen worden aangevraagd en de verkoop van de eerste woningbouwprojecten zal worden opgestart.

Bij voorspoedig verloop kunnen de eerste fysieke ontwikkelingen zichtbaar worden in het gebied. De vernieuwde Norbertus Gertrudis Mavo en het HUIS van Roosendaal worden in gebruik genomen.

Stadsoevers en Vlietpark

In 2022 wordt het woningbouwproject Kademeester opgeleverd. De eerste woningbouwprojecten aan de westzijde van de Vliet zijn in uitvoering. Na de oplevering van de Kademeester leggen we het zuidelijke deel van de ecologische verbindingzone aan rondom Curio. Het bestemmingsplan Vlietpark is vastgesteld en we zetten de ontwikkeling van het noordelijk deel van het Vlietpark in gang. Ook starten we met de voorbereidingen van de aanleg van de nieuwe ontsluitingsweg van het Vlietpark.

Dr. Brabersstraat

In het voorjaar van 2021 is de gebiedsvisie Dr. Brabersstraat vastgesteld. In deze gebiedsvisie staan onder andere drie concrete projecten op de locatie V&D, Roselaarplein en voormalig winkelpand Van Oorschot Mode op hoofdlijnen beschreven. Deze projecten zijn verder geconcretiseerd en doorlopen een planologische procedure. In 2022 streven we ernaar de planologische procedures voor deze ontwikkelingen af te ronden en daarmee de volgende concrete stappen te zetten naar daadwerkelijke realisatie.

Roselaarplein - halteplekken centrum

Op de locatie van het huidige busstation in het centrum wordt een nieuw plan ontwikkeld; ontwikkeling Roselaarplein. Ter vervanging van het busstation worden aan de Laan van Brabant - ter hoogte van het gebouw van Associate Degrees Academie - en ten noorden van de kruising Spoorstraat/Markt/HGD-straat - ter hoogte van De Schuiven - nieuwe halteplekken ingericht. In 2022 worden de halteplekken gerealiseerd en deze worden bij de start van de nieuwe dienstregeling in december van dat jaar in gebruik genomen.

Brandweerkazerne Roosendaal

In 2022 is de nieuwbouw van de brandweerkazerne in Roosendaal nader geconcretiseerd. Duidelijk wordt of de bestaande kazerne wordt gerenoveerd of dat een nieuwe kazerne op de huidige of op een andere locatie wordt gebouwd.

Stadstuin Van Hasselt

In de zomer van 2021 is gestart met de realisatie van Stadstuin Van Hasselt. In 2022 worden de laatste werkzaamheden afgerond zodat de Stadstuin klaar is voor gebruik.

Jumbo Roosendaal - Van Beethovenlaan

Jumbo heeft - mede naar aanleiding van participatie vanuit de omgeving - het plan voor nieuwbouw van de supermarkt aangepast. De planologische procedure van het aangepaste plan (beperkte uitbreiding vloeroppervlakte supermarkt en geen parkeerdek meer) wordt in 2022 afgerond. Vervolgens zal zo snel mogelijk gestart worden met de werkzaamheden.

De Bulkenaar

Nadat eind 2021 het bestemmingsplan is vastgesteld, is gestart met de onteigeningsprocedure van de gronden die niet minnelijk zijn verworven. Afhankelijk van de grondverwerving zal in 2022 worden gestart met de aanleg van de verbindingsweg vanaf afslag 25 van de A58 naar de Bulkenaar.

Zuidelijke verbindingsweg Tolberg

In 2022 wordt een start gemaakt met het doorlopen van de ruimtelijke processen om de realisatie van de weg mogelijk te maken en worden de benodigde gronden verworven.

Josephbuurt

Samen met Alwel werken we aan de herstructurering van de Josephbuurt; in 2022 gaat het project in uitvoering. Alwel start met de sloop van de woningen in fase 1 en de gemeente maakt haar gronden in fase 1 bouwrijp. In de tweede helft van het jaar start Alwel met de realisatie van de nieuwbouw van fase 1.

Spoedwoningen Flaviadonk

Het voormalig schoolgebouw aan de Flaviadonk heeft zijn onderwijsfunctie verloren. De locatie zal benut worden voor het realiseren van tijdelijke huurwoningen in het onderste prijssegment; de vraag naar deze woningen is groot.

't Zand

In 2022 worden de laatste werkzaamheden in het openbaar gebied afgerond, waarna het project gereed is.

Leisurepark De Stok

Voor het Leisurepark De Stok is in 2021 gestart met het opstellen van een gebiedsvisie. Deze visie geeft een doorkijk naar de toekomstige ontwikkelingsrichting van dit gebied. De visie geeft daarnaast een kader met randvoorwaarden en uitgangspunten voor deze toekomstige ontwikkelingen. Na vaststelling van de gebiedsvisie door de gemeenteraad kunnen de eerste ontwikkelingen worden geconcretiseerd.

Omgevingswet

De datum van de inwerkingtreding van de Omgevingswet staat nog altijd niet definitief vast en is nu voorzien op 1 juli 2022. Dit komt vanwege het feit dat het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) nog niet goed werkt. Tot de eerste helft van 2022 vinden alle noodzakelijke voorbereidingen voor de implementatie plaats. De minder noodzakelijke voorbereidingen, die ook na de inwerkingtreding van de wet plaats kunnen vinden, schuiven door tot na de inwerkingtreding. Zo creëren wij een goede balans tussen de reguliere werkzaamheden onder de huidige wetgeving en de voorbereidende werkzaamheden onder de Omgevingswet.

Omgevingswet en bestemmingsplannen

Het jaar 2022 zal voor de bestemmingsplannen een overgangsjaar worden als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Tot de Omgevingswet in werking treedt, kunnen ontwerp bestemmingsplannen ter inzage worden gelegd. Na de inwerkingtreding is dit niet meer mogelijk. Dit geldt overigens ook voor wijzigings- en uitwerkingsplannen. Dit houdt in dat - gezien de doorlooptijd van een bestemmingsplanprocedure - een voorontwerp bestemmingsplan in principe uiterlijk 10 januari 2022 ter inzage kan worden gelegd.

Door huidige en toekomstige initiatieven te prioriteren, te temporiseren en de juridische basis die nodig is voor het opstellen van een omgevingsplanwijziging (opvolger van het bestemmingsplan) verder uit te bouwen, wordt een zo soepel mogelijke overgang naar de Omgevingswet gecreëerd.

De procedures met betrekking tot de omgevingsplanwijzigingen kunnen vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet gestart worden.

Omgevingswet en omgevingsvisie

Eén van de kerninstrumenten onder de Omgevingswet is de omgevingsvisie. De omgevingsvisie vormt het integrale beleidskader voor de fysieke leefomgeving en geeft richting aan de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. In de loop van 2021 is gestart met de formele procedure met betrekking tot de omgevingsvisie. Het resultaat van deze procedure is een vastgestelde omgevingsvisie door de raad.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Ruimte en wonen	14.195	17.316	15.981	17.770	12.566	14.055
Baten Ruimte en wonen	16.430	12.691	11.796	13.693	8.260	9.575
Saldo	-2.235	4.625	4.185	4.077	4.306	4.480

Vergunningverlening

Wat gaan we doen?

Private kwaliteitsborging

Private kwaliteitsborging is een samenhangend stelsel van kwaliteitseisen en -procedures, waarmee marktpartijen aantoonbaar garanderen dat het te realiseren nieuwbouwplan bij oplevering een bepaald kwaliteitsniveau heeft. Er wordt gestart met bouwprojecten met een laag risicoprofiel. Na een wetsevaluatie volgen eventueel ook andere projecten. De werkzaamheden die door de gemeente werden uitgevoerd, komen te vervallen. De Wet Kwaliteitsborging (WKB) treedt tegelijk met de Omgevingswet in werking. In plaats van de gemeente controleert een (private) kwaliteitsborger gedurende het ontwerp- en uitvoeringsproces of wordt gebouwd volgens Bouwbesluit 2012 / Besluit bouwwerken leefomgeving. Vanuit de gemeente wordt getoetst aan de voorwaarden die in het omgevingsplan zijn opgenomen, evenals de omgevingsveiligheid. In de eerste helft van 2022 zorgen we ervoor dat de wijzigingen in de processen zowel intern als voor de initiatiefnemer duidelijk zijn, zodat we zo probleemloos mogelijk de implementatie van de wet bewerkstelligen.

Omgevingsvergunning

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert het werkproces vergunningverlening ingrijpend. Daarbij wordt een nog groter deel van de aanvragen onder de reguliere procedure geschoven. Veel initiatiefnemers kunnen daardoor sneller dan voorheen een beslissing op hun formele aanvraag ontvangen. In aanloop naar de inwerkingtredingsdatum wordt - net als bij eerdere wetswijzigingen - een hausse aan aanvragen onder de oude wetgeving verwacht. Tegelijk wordt onder de nieuwe wetgeving een grote werkvoorraad aan zogenoemde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten voorzien. In de eerste helft van 2022 zorgen we ervoor dat de wijzigingen in de processen en automatisering zowel intern als voor de initiatiefnemer duidelijk zijn, zodat de inwerkingtreding van de wet zo soepel mogelijk kan verlopen.

Welstandsbeleid

Binnen het kader van de omgevingsvisie en Omgevingswet zullen aan nieuwe werkvormen met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit vorm en inhoud worden gegeven. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) kan meer dan voorheen vooraf kennis inbrengen in diverse ontwikkeling- en herontwikkelingstrajecten voor gebouwen en monumenten. Leden van de CRK participeren met inwoners, ambtenaren en deskundigen binnen projectgroepen. De werkwijze sluit aan op het inbrengen van kennis met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit in de geest van de Omgevingswet. Het doel hierbij is samenwerken en het vooraf inbrengen van kennis. Dit moet leiden tot een vermindering van het aantal toetsen achteraf. In 2022 zal ook worden bezien wat en hoe de rol van de adviseurs zal zijn in het kader van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Vergunningverlening	469	553	295	299	304	309
Baten Vergunningverlening	37	24	67	69	70	71
Saldo	432	529	228	230	234	238

Afvalinzameling en Milieu

Wat gaan we doen?

Afvalinzameling

De landelijke doelstelling met betrekking tot afvalscheiding voor 2022 is 100 kilogram restafval per persoon per jaar. In 2030 moet dat gedaald zijn naar 0 kg. Door in 2022 de communicatie over nut en noodzaak van scheiden te optimaliseren, wordt geprobeerd het scheidingsgedrag van inwoners van Roosendaal verder te verbeteren. Hierbij wordt speciaal aandacht gegeven aan lastig te bereiken doelgroepen en de inzameling van Groente-, Fruit-, Tuinafval en Etensoverblijfselen (GFT- E) in hoogbouw.

Zwerfafval wordt in 2022 zowel preventief aangepakt door inzet van communicatie richting diverse specifieke doelgroepen als repressief door het verwijderen van zwerfafval bij winkelcentra en hoofdwegen.

Milieu

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

De OMWB is een samenwerkingsverband van 25 gemeenten in Midden- en West-Brabant en de Provincie Noord-Brabant. De OMWB zorgt - in opdracht van de gemeenten en de Provincie - voor vergunningverlening en toezicht en handhaving op het gebied van milieu. De OMWB voert ook extra taken uit, zoals advisering over energie en externe veiligheid.

De invoering van de Omgevingswet en de overdracht van wettelijke bodemtaken wordt voorbereid. We nemen deel aan Intensivering Toezicht Veehouderijen (ITV); dit project ondersteunt de transitie naar een zorgvuldige veehouderijsector. Samen met de twee andere Omgevingsdiensten in Brabant worden agrarische bedrijven op een uniforme wijze gecontroleerd. Ook worden agrariërs geïnformeerd over asbestverwijdering en energiebesparing.

Instrumenten Omgevingswet

Onder de Omgevingswet zijn de omgevingsvisie en het omgevingsplan twee centrale instrumenten voor gemeenten. Binnen de visie en het plan moeten diverse milieuaspecten, die voorheen bij het Rijk lagen, door ons als gemeente geregeld worden.

MEC

Het Milieu Educatief Centrum (MEC) voert een communicatieprogramma uit, gericht op bewustwording en het vergroten van de betrokkenheid van de jeugd. Dit heeft betrekking op natuur- en milieueducatie.

Wegverkeerlawaaï saneringslijsten

Verkeerlawaaï is de grootste bron van geluidhinder in Nederland. Het beleid van de overheid is erop gericht om het ontstaan van geluidhinder zoveel mogelijk te voorkomen maar ook om geluidhindersituaties die al langer bestaan op te lossen. Dit laatste staat bekend als de sanering verkeerlawaaï. In 2021 is subsidie aangevraagd voor voorbereidingswerkzaamheden voor een deel van de bestaande geluidhindersituaties. In 2022 zal naar verwachting subsidie aangevraagd worden voor de uitvoering van de projecten.

Duurzaamheid

In lijn met het programma Verduursamen zetten we met duurzaamheid in op de volgende zes hoofdpijlers:

Samenwerking, draagvlak en communicatie

In toenemende mate wordt binnen de klimaat- en duurzaamheidstransitie aandacht gevraagd voor draagvlak bij, samenwerking met en proactieve communicatie richting inwoners en andere belanghebbenden. Dit uitte zich binnen het nationale Klimaatakkoord (2019) bijvoorbeeld in de afspraak dat voor nieuwe grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit op land gestreefd wordt naar 50% eigendom van de lokale omgeving. Voor het Roosendaalse duurzaamheidsprogramma uit het zich bijvoorbeeld in actief samenwerken met de Stichting Energietransitie Roosendaal, peilen van de lokale stemming over duurzaamheid en energietransitie, effectiever en regelmatig communiceren.

Energietransitie

Als uitvoering van de pijler duurzaamheid in het Bestuursakkoord, de in maart 2021 vastgestelde Regionale Energiestrategie 2030 (RES) en in lijn met de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015) en het nationale Klimaatakkoord verminderen we onze CO₂-uitstoot in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Twee belangrijke elementen daarbij zijn de opwek van schone energie en de transitie naar fossielvrije verwarming en koeling binnen de gebouwde omgeving. Concreet vindt uitvoer van deze elementen plaats binnen de Transitievisie Warmte en de Regionale Energiestrategie.

Schone mobiliteit

Als tweede uitstoter van broeikasgassen binnen de gemeentegrenzen is ook mobiliteit belangrijk. Schoner, slimmer en met minder energie vervoeren, dat is het doel. In het Klimaatakkoord is een visie neergezet voor zorgeloze mobiliteit in 2050. Concreet vindt het thema haar weg door ruim baan te geven aan fietsen, de laadinfrastructuur voor voertuigen op orde te brengen en deelvervoer te stimuleren.

Gebieds- en gebouwontwikkeling

Doorvertalen van de Roosendaalse duurzaamheidsambities naar gebieds- en gebouwontwikkelingen in de gemeente. In lijn met deze ambities staat het ontwikkelen geheel in het teken van duurzaam (her)bouwen, de energietransitie, versterking van de biodiversiteit, klimaatadaptatie en de synergie hiertussen. Praktisch zien we dit terug in de ontwikkeling van het EKP-gebouw, de verduurzaming van ons eigen gemeentelijk vastgoed en het tot stand brengen van een duurzaamheidskader voor nieuwe (her)ontwikkelingen. Hierbij vertalen we onze duurzaamheidsambities naar de minimale ambities die we verwachten binnen gebieds- en gebouwontwikkelingen.

Roosendaal Natuurstad

Naast het nemen van maatregelen om verdere klimaatverandering te voorkomen is focus op aanpassing aan de gevolgen ervan ook erg belangrijk. Dit wordt klimaatadaptatie genoemd. De belangrijkste gevolgen voor Roosendaal liggen op het vlak van droogte, hittestress, wateroverlast en waterveiligheid. Om de gemeente klimaatbestendig en waterrobuust te maken, ondernemen we een set acties onder de vlag van Roosendaal Natuurstad. De maatregelen die passen bij klimaatadaptatie passen ook goed bij het bevorderen van natuur en biodiversiteit.

Circulair leven

De grondstoffen die we gebruiken voor de productie zijn uiteindelijk terug te voeren op natuurlijke hulpbronnen. Die zijn per definitie eindig. Daarom richten we ons op de transitie naar een circulair leven. Concrete projecten hierbij zijn de ontwikkeling van een circulair ambachtscentrum, het positief promoten van kringloopwinkels en de uitvoer van gedragsanalyses van het dumpen van zwerfafval (waardoor inzameling op termijn stijgt).

Daarnaast is er sprake van ondersteunend beleid in de vorm van de duurzaamheidsmonitor, kennisdelen en het uitwerken van een vouchersysteem.

Zonne-energie

De huidige zonnevisie die nu wordt gehanteerd, dateert van 2018. Vanwege alle ontwikkelingen op het gebied van duurzame opwek van de laatste jaren, de RES, maar ook de toekomstige ontwikkelingen, zal de zonnevisie moeten worden herzien.

De zonnevisie ondersteunt de borging van de RES in de omgevingsvisie en het omgevingsplan, en verwerkt de zonneladder in het beleid. Wat ook in de actualisatie meegenomen moet worden is participatie. Zowel regels voor co-creatie en vroegtijdig en goed betrekken van de omgeving, als financiële participatie, gelijk speelveld bieden voor inwonerscollectieven ten opzichte van energiereuzen, als energie-armoede zijn belangrijke deelonderwerpen.

Wat mag dit kosten?

X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten						
Afvalinzameling en milieu	9.533	10.212	9.463	9.451	9.620	9.796
Baten						
Afvalinzameling en milieu	11.466	11.821	11.550	11.593	11.793	11.989
Saldo	-1.934	-1.609	-2.087	-2.142	-2.173	-2.193

Financieel overzicht Wonen & Verbliven

X € 1.000	Beleidsveld	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten	Openbare ruimte en reiniging	32.612	30.087	29.268	30.215	34.727	36.372
	Bereikbaarheid en mobiliteit	2.124	2.756	2.247	2.188	2.190	2.192
	Ruimte en wonen	14.195	17.316	15.981	17.770	12.566	14.055
	Vergunning-verlening	469	553	295	299	304	309
	Afvalinzameling en Milieu	9.532	10.212	9.463	9.451	9.620	9.796
Totaal		58.932	60.924	57.254	59.923	59.407	62.724
Baten	Openbare ruimte en reiniging	16.654	14.434	14.083	14.458	14.712	15.100
	Bereikbaarheid en mobiliteit	1.734	1.615	1.979	1.979	1.980	1.980
	Ruimte en wonen	16.430	12.691	11.796	13.693	8.260	9.575
	Vergunning-verlening	37	24	67	69	70	71
	Afvalinzameling en Milieu	11.466	11.821	11.550	11.593	11.793	11.989
Totaal		46.321	40.585	39.475	41.792	36.815	38.715
Saldo		12.611	20.339	17.779	18.131	22.592	24.009
	Stortingen in reserves	10.043	9.450	8.873	7.678	7.497	7.331
	Onttrekkingen aan reserves	6.469	10.392	6.036	5.455	9.340	10.329

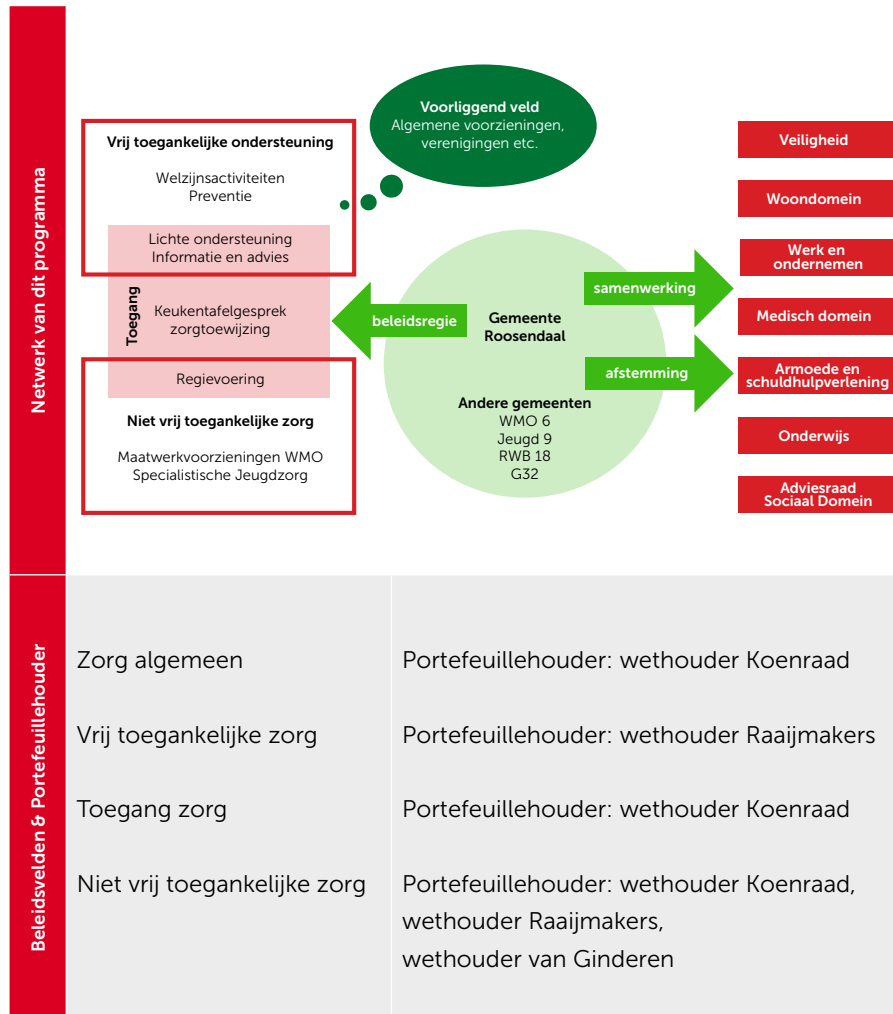

Programma 5

Zorgen & stimuleren

Zorgen & Stimuleren gaat over gezondheid, welzijn, jeugd en de ondersteuning van diegenen die niet (altijd) in staat zijn om geheel op eigen kracht deel te nemen aan de samenleving. Het programma richt zich op taken als gezondheidsbevordering, opvoedingsondersteuning, ouderenzorg, jeugdzorg, zorg voor mensen met een beperking, mantelzorgondersteuning en welzijn. Roosendaal versterkt en verbreedt de verbinding tussen de verschillende beleidsterreinen om de ondersteuning dichtbij de inwoners te verbeteren. We maken de voorzieningen zichtbaarder en stimuleren inwoners die deze nodig hebben om hier ook gebruik van te maken. We organiseren deze voorzieningen zo laagdrempelig mogelijk. De specialistische zorg is altijd aanvullend op de vrij toegankelijke ondersteuning. Vanuit de gebiedsnetwerken in de wijken en dorpen geven we samen met onze partners informatie, advies en ondersteuning aan inwoners met een hulpvraag. Wanneer dit nodig is verwijzen we door naar geïndiceerde of meer specialistische zorg en ondersteuning. Op deze wijze krijgen inwoners met een ondersteuningsbehoefte volwaardige en toegankelijke zorg en ondersteuning die betaalbaar blijft. Op landelijke schaal hebben we binnen het sociaal domein te maken met grote - en niet altijd beïnvloedbare - uitdagingen. We kunnen stellen dat we deze relatief gezien goed onder controle hebben in Roosendaal. Dankzij effectief beleid, tijdige inzet van middelen en vele inspanningen kunnen we de uitgaven binnen het sociaal domein steeds beter voorspellen en beheersen.

Dit programma draagt direct bij aan de volgende maatschappelijke effecten

Ondernemers en inwoners zijn tevreden over de dienstverlening van de gemeente Roosendaal

Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op tot veerkrachtige en zelfredzame volwassenen

Volwassenen kunnen goed rondkomen, zijn zelfredzaam, voelen zich onderdeel van een netwerk en zetten zich in voor hun omgeving

Ouderen blijven zo zelfstandig mogelijk functioneren en doen actief mee in de samenleving

Zorg algemeen

Wat gaan we doen?

De centrale ambitie voor het sociaal domein is dat iedereen in Roosendaal - ongeacht leeftijd, afkomst, geslacht, gearardheid, opleiding, inkomen of beperking - volop kansen heeft om fijn, veilig en gezond te leven en zich optimaal te ontwikkelen. We investeren in vitale en veerkrachtige inwoners, die worden gestimuleerd om zo lang mogelijk zelfstandig en naar eigen inzicht hun leven te leiden; autonomie en eigen regie zijn daarbij sleutelbegrippen. We investeren in het individueel welzijn en welbevinden, omdat dit bijdraagt aan de mate waarin mensen zich betrokken voelen en mee willen en kunnen doen. Het hebben van een vangnet blijft nodig maar liever zetten we onze middelen in voor activiteiten die een verandering realiseren of problemen later voorkomen. Bij het inzetten van de financiële middelen kijken we daarom nadrukkelijk naar het effect op de langere termijn.

We sturen op de doorontwikkeling van ons beleid, de toegevoegde waarde voor onze inwoners en de samenwerking met en tussen onze maatschappelijke partners.

Voor 2022 betekent dit dat we:

- > De Transformatieagenda Oog voor Elkaar evalueren en herijken;
- > Inzetten op de verbinding met de domeinen wonen, openbare ruimte, veiligheid en het medisch zorgdomein vanuit de principes van positieve gezondheid;
- > Kwantitatieve data en ervaringsverhalen van inwoners en professionals als basis gebruiken ter verbetering van ons beleid en dienstverlening.

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking in het sociaal domein kent vele verschijningsvormen. Soms is de regionale samenwerking leidend, zoals op het beleidsveld Jeugd waar de schaal van negen gemeenten nodig is voor onder andere de inkoop van gespecialiseerde jeugdzorg. De uitwisseling en samenwerking tussen de negen gemeenten maakt dat de Jeugdhulpregio West-Brabant West (WBW) sterk staat. Onderlinge solidariteit en van elkaar leren hebben een belangrijke functie. Landelijk neemt de regio een bijzondere en positieve positie in, waar ook in 2022 vanuit een gezamenlijke lobby landelijke aandacht op gevestigd wordt. Op deze manier wordt de effectieve werkwijze van WBW voldoende geborgd in landelijke beleidsontwikkelingen en richtlijnen.

In de bedrijfsvoering met betrekking tot jeugd heeft de regionale samenwerking een belangrijke rol; projecten zoals de veiligheidsteams en monitoring van kwaliteit en cliënttevredenheid worden door de regio georganiseerd en gefinancierd.

Ook het contract met Spring voor de jeugdprofessionals is op de schaal van negen gemeenten afgesloten. Roosendaal is vanuit de regionale samenwerking rondom jeugd kasbeheerder en gastgemeente voor het Zorg Informatie en Inkoop Team (ZI2T).

Op het gebied van Wmo werken we nauw samen binnen De6 - verband. We delen het contract voor de maatwerkvoorziening begeleiding, organiseren samen zaken als toezicht en het cliëntervaringsonderzoek en delen onze kennis op ontwikkelingen binnen Wmo. In het samenwerkingsverband Grip op Kwetsbaarheid zetten we in op versterking van preventie bij kwetsbaar worden. Dit doen we momenteel in een samenwerkingsverband met alle zorgpartijen en de gemeenten Bergen op Zoom en Woensdrecht. In 2022 is het doel om de samenwerking te verbreden naar alle gemeenten in West-Brabant West.

Op dit moment draagt de gemeente Bergen op Zoom vanuit haar rol als centrumgemeente zorg voor de uitvoering van het beschermd wonen voor de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht. Eind dit jaar vervalt de centrumgemeentestructuur voor het beschermd wonen. Vanaf 2022 zal de samenwerking rondom beschermd wonen worden gecontinueerd volgens een nieuwe governance structuur op basis van de uitgangspunten:

- > De toegang tot beschermd wonen wordt lokaal uitgevoerd;
- > Het beleid wordt gezamenlijk vormgegeven;
- > Besluiten worden gezamenlijk genomen;
- > Er wordt gewerkt met een regionaal budget dat de zes gemeenten ontvangen voor beschermd wonen.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Zorg Algemeen	4.858	6.308	4.839	4.183	4.211	4.246
Baten Zorg Algemeen	687	1.586	759	759	759	759
Saldo	4.171	4.722	4.080	3.424	3.452	3.487

Vrij toegankelijke zorg

Wat gaan we doen?

Roosendaal kent van oudsher een sterke (sociale) infrastructuur van verenigingen, activiteiten en voorzieningen die door inwoners samen worden georganiseerd. De inzet van veel vrijwilligers maakt dit mogelijk. Het is belangrijk om deze infrastructuur te koesteren, te versterken en te zorgen dat iedereen, ongeacht achtergrond of beperking hier onderdeel van kan zijn. We organiseren voorzieningen daarom zoveel mogelijk op het schaalniveau van de wijken en dorpen, omdat dit het beste aansluit bij de directe leefwereld van onze inwoners. We zien erop toe dat deze voorzieningen toegankelijk zijn voor iedereen en vooral een natuurlijk onderdeel zijn van de lokale gemeenschap. We maken deze (nieuwe) voorzieningen meer zichtbaar en stimuleren inwoners actief om gebruik te maken van deze laagdrempelige voorzieningen. Signalen uit de praktijk nemen we actief mee in het verstrekken van subsidies en in de contacten met onze partners. We versterken onder meer de samenwerking met en tussen zorgaanbieders, maatschappelijke organisaties, welzijnsinstellingen, sport- en cultuurverenigingen, zodat alle partners gezamenlijk de beweging naar het voorliggend veld en naar meer collectieve zorg en ondersteuning maken. Op basis van horizontale verantwoording wordt de kwaliteit van de samenwerking inzichtelijk gemaakt, besproken en verbeterd.

In 2022 zetten we specifiek in op:

- > De evaluatie en herijking van de nota Lokaal gezondheidsbeleid 2018-2030 en het Handhavings- en preventieplan alcohol. Daarnaast blijven we ons inzetten voor een rookvrije omgeving;
- > De uitvoering van het FIT! akkoord met diverse partners. Meer bewegen, gezonde voeding en positieve gezondheid staan hierin centraal;
- > De invulling van speerpunten binnen de integrale wijk- en dorpsplannen samen met de partners in het gebiedsnetwerk. De visie op ontmoeten is hierbij een belangrijk uitgangspunt;
- > De sturing en ondersteuning van buurthuizen voor een goede sociale programmering;
- > De borging van het uitvoeren van het actieplan Mantelzorgondersteuning binnen het reguliere ondersteuningsaanbod in de wijken en dorpen. Hierbij zijn preventie, integrale samenwerking en maatwerk (in ondersteuning en communicatie) de uitgangspunten;
- > De voortzetting en evaluatie van de Aanpak van Eenzaamheid;

- > De uitvoering van de motie Anti-discriminatie en racisme die in juli 2019 unaniem is aangenomen en waarvoor in 2021 een uitvoeringsplan is opgesteld. Onderdeel zijn van de lokale sociale infrastructuur is voor al onze inwoners belangrijk. Dit omdat het bijdraagt aan het gevoel van zelfredzaamheid en uitnodigt om actief deel te blijven nemen aan de samenleving. Om te stimuleren dat ook inwoners met een diverse achtergrond - die in verhouding vaker te maken hebben met onbegrip, weerstand en uitsluiting - zich sociaal verbonden voelen met hun wijk of dorp, wordt een meerjarige communicatiestrategie opgesteld om bewustwording, bespreekbaarheid en acceptatie te vergroten. Het doel is om te stimuleren dat inwoners kunnen rekenen op gelijke kansen en behandeling in gelijke situaties. Onderdeel van de communicatiestrategie is het vergroten van de bekendheid van de anti-discriminatievoorziening onder inwoners met het doel de meldingsbereidheid te vergroten en de mogelijkheden van ondersteuning bij discriminatie onder de aandacht te brengen;
- > De blijvende ontwikkeling van stamtafels op basis van opgedane ervaringen. Inwoners kunnen hier op een laagdrempelige manier aansluiten bij activiteiten en in contact blijven met anderen. De stamtafel zorgt voor preventieve (vroeg) signalering, zingeving en ondersteuning in samenkomen, onder andere door sport-, cultuur- en welzijnsactiviteiten;
- > Samen met gemeenten in de regio onderzoek te doen naar een nieuwe vorm en koers van het Huis van Morgen. Hiermee brengen we innovaties op het gebied van zorg in en om het huis en het gebruik van eHealth onder de aandacht van inwoners, zorgprofessionals en studenten;
- > Ervaringsdeskundigheid met voortzetting van het herstel- en zelfregiecentrum, waar mensen met allerlei psychische problemen terecht kunnen om samen met lotgenoten of zelfstandig te werken aan hun herstel. In 2022 wordt gestuurd op een nauwere afstemming en samenwerking met Inwonersondersteuning Roosendaal.

Wat mag dit kosten?						
X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Vrij toegankelijke zorg	9.995	12.271	11.424	11.532	11.623	11.784
Baten Vrij toegankelijke zorg	141	178	106	107	107	108
Saldo	9.854	12.093	11.318	11.425	11.516	11.676

Toegang zorg

Wat gaan we doen?

De lokale toegang heeft als taak om inwoners met een hulpvraag op het gebied van het brede sociale domein te informeren, advies te geven, daar waar nodig lichte ondersteuning te bieden en door te verwijzen naar geïndiceerde of meer specialistische zorg. Via Inwonersondersteuning Roosendaal zorgen we voor een sluitend ondersteuningssysteem, dat opereert vanuit de haarvaten van de samenleving. In netwerken per wijk werken sociaal werkers, cliënt- en mantelzorgondersteuners, woonconsulenten, wijkagenten en wijkverpleegkundigen samen. We investeren in professionals en ervaringsdeskundigen die de mensen in de buurt kennen, kwetsbaarheden signaleren en op een juiste wijze de relatie tussen inwoner en ondersteuning weten in te vullen, gericht op herstel en behoud van eigenwaarde en regie. Door zoveel mogelijk ondersteuning zonder indicatie beschikbaar te maken, kan hulp snel en zonder bureaucratie worden gegeven. Wanneer specialistische zorg en ondersteuning nodig is, organiseren onze Wmo- en jeugdprofessionals dat deze zorg snel en op maat wordt ingezet.

In 2022 versterken we de werking van de lokale toegang door:

- > De ondersteuning aan EU-arbeidsmigranten beter te laten aansluiten op de ondersteuningsvraag van de doelgroep; dit is nader uitgewerkt in de nota Arbeidsmigranten in Roosendaal;
- > Te sturen op goede bekendheid, beschikbaarheid en toegankelijkheid van Inwonersondersteuning Roosendaal en een outreachende manier van werken;
- > In de wijken te werken aan een betere samenwerking tussen gebiedsnetwerken, organisaties en voorzieningen in het voorliggend veld en specialistische zorgaanbieders door het voeren van accountgesprekken;
- > De werkprocessen op het gebied van Wmo en jeugd verder te optimaliseren, zodat onze inwoners passende ondersteuning krijgen. Hiervoor worden onze Wmo- en jeugdprofessionals verder opgeleid, zodat zij het goede gesprek kunnen voeren;
- > Te investeren in de verbinding tussen formele en informele ondersteuning door ervaringsdeskundigheid en lotgenotencontact een vast onderdeel van ons ondersteuningspalet te maken;
- > Uitvoering te geven aan het project Kansrijke start en zo de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein verder te verbeteren om kinderen in Roosendaal een kansrijkere start te bieden;
- > Te zorgen voor een goede overgang van 18- naar 18+ door de verbinding van de terreinen onderwijs, zorg, wonen en werk verder te versterken. Dat doen we onder andere door de samenwerking tussen de lokale toegang en het Werkplein te versterken;
- > De samenwerking verder te verbeteren tussen jeugdhulp, leerplicht en (passend) onderwijs aan de hand van de in 2021 vastgestelde gezamenlijke Jeugdagenda 2021-2022.

Wat mag dit kosten?

X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten Toegang zorg	2.122	2.132	2.159	2.190	2.221	2.253
Baten Toegang zorg	0	0	0	0	0	0
Saldo	2.122	2.132	2.159	2.190	2.221	2.253

Niet vrij toegankelijke zorg

Wat gaan we doen?

We zetten de beweging met betrekking tot de niet vrij toegankelijke zorg voort. Dit betekent dat we - op basis van een zorgvraaggerichte insteek - doorgaan met het gespreksmodel voor afstemming tussen zorgvrager, gemeente en zorgaanbieder. Niet het zorgaanbod staat centraal maar het gericht oplossen van een specifieke problematiek of situatie. Deze specialistische niet vrij toegankelijke zorg is altijd aanvullend aan de ondersteuning die in het vrij toegankelijke veld te vinden is.

In de Kadernota 2022 en in deze Programmabegroting zijn we ervan uitgegaan - conform de richtlijnen van de toezichthouder - dat de middelen voor jeugd uiteindelijk structureel zullen worden toegekend. Dit is nog wel onzeker. Het structureel opnemen van deze (onzekere) middelen vraagt ook dat we als gemeente aangeven hoe we onze uitgaven binnen het gestelde budget houden. Daartoe hebben we een aantal maatregelen genomen. Sommige van deze maatregelen voeren we al langer uit, andere maatregelen zijn nieuw.

Met betrekking tot jeugd betekent dat in 2022:

- > De nieuwe regiovisie voor de Jeugdhulpregio WBW wordt geïmplementeerd en een nieuwe inkoopstrategie wordt ontwikkeld op basis van deze visie. De samenwerking tussen Jeugdzorg en onderwijs kent verschillende pilots, die in 2022 resultaten zullen opleveren op basis waarvan de structurele borging wordt vormgegeven. Hierbij wordt ook verder invulling gegeven aan de door de gemeenteraden in de regio omarmde Duisenberg-methode;
- > Onze Jeugdhulpregio mee heeft gedaan aan de pilot Uniform Hulpaanbod (UHA) (complexe) scheidingen van de rechtbank Zeeland-West-Brabant. Dit heeft geleid tot definitieve werkafspraken en de verwijzing tussen rechtbank en jeugdhulp is verbeterd. Door een snelle en adequate hulpverlening aan ouders en kinderen kan schade bij het kind door scheiding voorkomen worden. Naast de rechtbank hebben ook de Raad voor de Kinderbescherming, advocatuur en de Jeugdhulpregio's Hart van Brabant, West-Brabant Oost en Zeeland meegewerkt aan deze pilot;
- > De doorontwikkeling van de veiligheidsteams - samenwerking jeugdprofessionals, Veilig Thuis, Gecertificeerde instellingen en Raad voor de Kinderbescherming - wordt vormgegeven, waarbij WBW wederom de mogelijkheid heeft gekregen zich aan te melden als pilotregio;
- > De pilots die zijn uitgezet voor Onderwijs Zorg Arrangementen op basis van de evaluatie in 2022 worden verbeterd en voortgezet;
- > Vanuit Voorzorg wordt geïnvesteerd op de eerste 1.000 dagen van het kind;
- > Het regionale programma Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT) vormt het kader voor activiteiten gericht op het bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het programma richt zich op de actielijnen: eerder en beter in beeld, stoppen en duurzaam oplossen en een specifieke doelgroep (in 2022 starten we met een lokaal programma Ouderenmishandeling).

Met betrekking tot Wmo betekent dat in 2022:

- > De hulp bij het huishouden plus (HBH+) wordt gecontinueerd en de toeleiding van kwetsbare inwoners naar vrij toegankelijke voorzieningen wordt geïntensiveerd, zodat iedereen zo lang mogelijk deel kan blijven nemen aan het 'normale' leven. In 2022 starten we met de voorbereidingen van de aanbesteding voor een nieuw contract HBH+;
- > De resultaten van diverse pilots op het gebied van individuele ondersteuning worden meegenomen in nieuw te sluiten contracten of beleidsvorming;
- > Een nieuw contract Wmo hulpmiddelen wordt afgesloten;
- > Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen regionaal opnieuw worden gecontracteerd middels een aanbesteding;
- > De toegang tot Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zoveel mogelijk lokaal wordt georganiseerd bij de Wmo;
- > Met gemeenten, Werkplein, woningcorporaties en zorgaanbieders een convenant wordt afgesloten om uitvoering te geven aan een klantgericht en integraal ondersteuningsaanbod bij Beschermd Wonen. In het convenant worden werkafspraken opgenomen over onder andere de stap naar zelfstandig wonen, begeleiding, inkomen en participatie;
- > De lokale preventie- en ondersteuningsstructuur wordt afgestemd op de taken met betrekking tot Beschermd Wonen en een monitoringsystematiek wordt geïmplementeerd om de ontwikkelingen te kunnen volgen;
- > Uitvoering wordt gegeven aan de speerpunten uit de WoonZorgvisie;
- > De sluitende aanpak voor personen met verward gedrag wordt geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten worden waar mogelijk verbeteringen aangebracht in de aanpak en/of het zorg- en ondersteuningsaanbod;
- > Binnen De6-verband een aanbesteding wordt gestart voor een nieuw contract voor de maatwerkvoorziening Begeleiding.

Wat mag dit kosten?

X € 1.000	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten						
Niet vrij toegankelijke zorg	47.762	46.994	45.211	45.040	45.392	45.595
Baten						
Niet vrij toegankelijke zorg	9.334	10.023	10.005	10.006	10.009	10.011
Saldo	38.428	36.971	35.206	35.034	35.383	35.584

Financieel overzicht Zorgen & Stimuleren

X € 1.000	Beleidsveld	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten	Zorg algemeen	4.858	6.308	4.839	4.183	4.211	4.246
	Vrij toegankelijke zorg	9.995	12.271	11.424	11.532	11.623	11.784
	Toegang zorg	2.122	2.132	2.159	2.190	2.221	2.253
	Niet vrij toegankelijke zorg	47.762	46.994	45.211	45.040	45.392	45.595
Totaal		64.737	67.705	63.633	62.945	63.447	63.878
Baten	Zorg algemeen	687	1.586	759	759	759	759
	Vrij toegankelijke zorg	141	178	106	107	107	108
	Toegang zorg	0	0	0	0	0	0
	Niet vrij toegankelijke zorg	9.334	10.023	10.005	10.006	10.009	10.011
Totaal		10.162	11.787	10.870	10.872	10.875	10.878
Saldo		54.575	55.918	52.763	52.073	52.572	53.000
Stortingen in reserves		-72	103	78	78	78	78
Onttrekkingen aan reserves		2.529	1.637	262	57	57	57

Programma 6

Betalen & financieren

Wat gaan we doen?

De algemene dekkingsmiddelen ten behoeve van de programmalasten zijn te vinden in programma 6.

Algemene Uitkering Gemeentefonds

Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente Roosendaal. De ontwikkeling van het gemeentefonds bepaalt dan ook in belangrijke mate de financiële ruimte. De laatste ontwikkelingen met betrekking tot de algemene uitkering voor de jaren 2021 en verder zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2021. Een uitgebreide toelichting op de septembercirculaire 2021 vindt u in bijlage 2 van het Bijlagenboek.

Lokale heffingen

Voor een toelichting op de lokale belastingen wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

In het Bestuursakkoord 2018-2022 is opgenomen dat de gemeentelijke belastingen niet worden verhoogd. Mocht dit toch nodig zijn, dan mag de verhoging niet hoger zijn dan het inflatiepercentage.

Uitzondering hierop vormen de tarieven voor de reclamebelasting en de parkeertarieven; deze worden niet verhoogd.

De gesloten financieringen hebben een eigen regime voor de jaarlijkse aanpassingen:

- Riolering: Op basis van het huidige Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 (VGRP) is de voorziene extra stijging, boven de inflatiecorrectie, in 2022 bepaald op 0,6%. Rekening houdend met het inflatiepercentage van 1,9% betekent dit dus een stijging van het tarief in 2022 met 2,5%.
- Reiniging is 100% kostendekkend.

Vennootschapsbelasting

Op basis van de voor de jaren 2016, 2017 en 2018 opgestelde rapportages om de fiscale positie ten behoeve van de vennootschapsbelasting (VPB) te bepalen is gebleken dat er geen VPB-plicht bestaat. De ingediende aangiften zijn nog niet vastgesteld en daarom bestaat de mogelijkheid dat de Belastingdienst op onderdelen een ander standpunt inneemt. In de begroting is daarom veiligheidshalve nog rekening gehouden met een VPB-last van € 10.000.

Verbonden partijen

Binnen programma 6 is sprake van een aantal verbonden partijen. Deze verbonden partijen richten zich vooral op financiële dienstverlening. Het gaat om de Belasting Samenwerking West-Brabant (BWB), NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), NV Brabant Water en deelnemingen uit het voormalige Essent. In de paragraaf Verbonden Partijen wordt uitgebreid ingegaan op deelname in alle verbonden partijen.

Financieel overzicht Betalen & Financieringen

X €1.000	Beleidsveld	2020 rekening	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Lasten							
	Treasury	763	-129	-432	60	521	823
	Uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
	Algemene lasten en baten	1.820	2.434	2.268	1.980	1.949	1.962
	Belastingen	1.413	1.287	1.345	1.345	1.364	1.382
	Resultaten	41.674	30.687	21.083	18.679	18.153	17.660
	Totaal	45.670	34.279	24.264	22.064	21.987	21.827
Baten							
	Treasury	782	226	474	474	474	474
	Uitkeringen gemeentefonds	140.486	145.586	143.430	145.162	147.310	150.264
	Algemene lasten en baten	13.279	1.268	1.375	1.359	1.334	1.336
	Belastingen	14.096	14.696	15.104	15.375	15.651	15.933
	Resultaten	21.333	43.203	16.756	15.499	19.565	21.658
	Totaal	189.976	204.979	177.139	177.869	184.334	189.665
	Saldo	144.306	170.700	152.875	155.805	162.347	167.838
	Stortingen in reserves	7.755	14.920	218	218	218	218
	Onttrekkingen aan reserves	7.279	677	2.705	1.074	332	237

Paragrafen

Paragraaf 1. Lokale heffingen

Uitgangspunten tarieven opgenomen in begroting 2022

Met betrekking tot de belasting- en legesinkomsten is in de begroting 2022 conform de uitgangspunten in het Spoorboekje 2021 rekening gehouden met een aanpassing van de tarieven met een inflatiecorrectie van 1,9% (op basis van de gemiddelde inflatie van de afgelopen 3 jaar).

Uitzonderingen op de verhoging van de tarieven vormen de reclamebelasting en de parkeertarieven; deze worden niet verhoogd.

De gesloten financieringen hebben een eigen regime voor de jaarlijkse aanpassingen, namelijk:

- Riolering: Op basis van het huidige Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 (VGRP) is de voorziene extra stijging, boven de inflatiecorrectie, in 2022 bepaald op 0,6%. Rekening houdend met het inflatiepercentage van 1,9% betekent dit dus een stijging van het tarief in 2022 met 2,5%.
- Reiniging is 100% kostendekkend.

Bij de belastingvoorstellen die in december worden behandeld worden de definitieve tarieven en verordeningen voor 2022 vastgesteld.

Onroerende zaakbelastingen

Bij de tariefbepaling voor 2022 is uitgegaan van een totaalopbrengst gebaseerd op de OZB opbrengsten over 2021 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen en een trendmatige verhoging van 1,9%. Daarnaast wordt de waardeontwikkeling (stijging of daling) van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering gecompenseerd in de tarieven voor 2022.

Vanaf 2020 is in de gemeente Roosendaal de grondslag voor de waardering de gebruiksoppervlakte in plaats van de inhoud in m³.

Bij de belastingvoorstellen 2022 zal nader op de te verwachten waardeontwikkeling worden ingegaan.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing ter bestrijding van kosten van beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelverplichting voor huishoudelijk afval heeft.

Voor de afvalstoffenheffing geldt, naast het beginsel van 100% kostendekkendheid, het principe van de vervuiler betaalt'.

Toelichting

De gemeente heeft een wettelijke inzamelplicht voor het afval van huishoudens. In totaal verwacht de gemeente het komende jaar ca. € 11,5 miljoen aan kosten te maken. Om deze kosten transparant te maken is hierna een specificatie van de kosten (direct en indirect) en opbrengsten opgenomen.

Naast de directe lasten op het beleidsveld Reiniging wordt een aantal indirecte

lasten, die worden verantwoord op andere beleidsvelden, (gedeeltelijk) in de afvalstoffenheffing betrokken. Het betreft hier een aandeel in de kosten van overhead, kwijtscheldingen en compensabele BTW.

Kwijtscheldingen

Op het beleidsveld Voorzieningen minima worden de kosten van kwijtscheldingen geraamd. Kwijtschelding wordt o.a. verleend voor de afvalstoffenheffing. Gezien de realisatie van de kwijtscheldingen in 2020 en de verwachte ontwikkeling van de kwijtscheldingen in 2021, wordt het bedrag van de kwijtscheldingen in de begroting 2022 gelijk gehouden aan de raming in de begroting 2021. Dit houdt in dat in 2022 een bedrag wordt geraamd van € 921.000.

Compensabele BTW

Sinds de invoering van het BTW compensatiefonds (BCF) mag de BTW op de kosten van de reiniging worden betrokken in het tarief van de afvalstoffenheffing. Op basis van de kostenramingen in de conceptbegroting 2022 wordt een bedrag van € 1.740.000 ingeschat.

Overhead

Naast de directe kosten wordt een bedrag aan indirecte kosten toegerekend aan de kosten van de reiniging. Onder de indirecte kosten vallen de kosten van overhead. Deze kosten worden verantwoord op een apart beleidsveld Ondersteuning organisatie in programma 1. In de berekening van het tarief van de afvalstoffenheffing wordt een bedrag aan overhead van € 168.000 meegenomen.

Reiniging (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2021	Baten begroting 2022
Huisvuilinzameling en –verwijdering	8.121	8.226		
Opruimen klandestiene stortplaatsen	275	328		
Heffing en invordering	154	163		
Kwijtscheldingen	921	921		
BTW	1.683	1.740		
Overhead	225	168		
Opbrengst afvalstoffenheffing			10.144	10.260
Opbrengst monostromen			749	818
Leges			18	
Dividenduitkering Saver			168	168
Onttrekking egalisatie voorziening			300	300
Correctie onttrekking voorziening				
Totaal	11.379	11.546	11.379	11.546
Kostendeckendheid reiniging			100%	100%

In bovenstaand overzicht zijn de kosten opgenomen zoals deze in de conceptbegroting 2022 zijn verwerkt.

Bij de belastingvoorstellen 2022 wordt in de kostenonderbouwing nader ingegaan op de samenstelling van de kosten.

Voor een toelichting op de verschillen ten opzichte van 2021 wordt verwezen naar de analyse op het product reiniging in het bijlagenboek behorende bij de begroting 2022.

Onttrekking egalisatievoorziening

Via de bestuursrapportage 2020 is € 600.000 in de voorziening exploitatie reinigingssector gestort. De helft van deze storting, € 300.000, is in 2021 aangewend ten behoeve van het dempen van de stijging van de afvalstoffenheffing. De andere helft, € 300.000, zetten we in 2022 in voor hetzelfde doel. Het effect hiervan betreft een verlaging van de afvalstoffenheffing met circa € 9 per huishouden.

Afvalstoffenheffing

De opbrengsten bestaan uit:

- > Aanbieding restafval Grondstoffencentrum € 206.000
- > Aanbiedingen restafvalcontainers en aanbiedingen ondergrondse restafvalcontainers (variabel tarief): € 1.669.000
- > Vast tarief: 34.225 aansluitingen x € 245 = € 8.385.000

Volgens de berekening van de gesloten financiering komt het vaste tarief in 2022 uit op € 245. Dit betekent dat het tarief gelijk blijft ten opzichte van 2021.

Met betrekking tot de variabele tarieven (kosten per lediging) is eveneens het voorstel om deze in 2022 gelijk te houden aan de tarieven in 2021.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven aan gebruikers van percelen van waaruit water direct of indirect wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering.

Met betrekking tot de rioolheffing is het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 (VGRP) kaderstellend. Hierin is vastgelegd dat de financiële systematiek voldoet aan de eisen van solide financiën. Gestreefd wordt naar een ideaal complex, waarbij de investeringen volledig worden gedekt uit de gespaarde bedragen. In het VGRP is een extra stijging – boven de inflatiecorrectie – van 0,6% voorzien in 2022. Rekening houdend met het inflatiepercentage van 1,9% betekent dit dus een stijging van het tarief in 2022 met 2,5%. Hierdoor komt het vaste tarief in 2022 uit op € 339,24.

De ramingen in de conceptbegroting 2022 zijn gebaseerd op het vastgestelde VGRP 2020-2023. Dit vormt ook de basis voor de onderbouwingen van de rioolheffing bij de belastingvoorstellen.

Kwijtscheldingen

Op het beleidsveld Voorzieningen minima worden de kosten van kwijtscheldingen geraamd. Kwijtschelding wordt o.a. verleend voor de rioolheffing. In de conceptbegroting 2022 is een bedrag van € 800.000 geraamd.

Compensabele BTW

Sinds de invoering van het BTW compensatiefonds (BCF) mag de BTW op de kosten van de riolering worden betrokken in het tarief van de rioolheffing. In 2022 wordt een bedrag van € 1.539.000 ingeschat.

Overhead

Naast de directe kosten wordt een bedrag aan indirecte kosten toegerekend aan de kosten van de riolering. Onder de indirecte kosten vallen de kosten van overhead. Deze kosten worden verantwoord op een apart beleidsveld Ondersteuning organisatie in programma 1. In de berekening van het tarief van de rioolheffing wordt een bedrag aan overhead van € 275.000 meegenomen.

Riolering (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2021	Baten begroting 2022
Riolering algemeen	5.603	6.283		
Basisrioleringsplan	296	250		
Rioleringsbeheer	1.847	1.754		
Pompgemalen en persleidingen	786	752		
Heffing en invordering	165	169		
Kolken en lijngoten	676	602		
Grondwaterbeheerplan	164	123		
Kosten straatreiniging	460	460		
Kosten waterkering en afwatering	34	34		
BTW	1.548	1.539		
Kwijtscheldingen	800	800		
Overhead	330	275		
Opbrengst rioolheffingen			12.709	13.041
Totaal	12.709	13.041	12.709	13.041
Kostendeckendheid riolering			100%	100%

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond.

In de begroting 2022 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 1,9%.

Reclamebelasting - binnenstad

De reclamebelasting wordt geheven aan degene van wie, dan wel ten behoeve van wie reclameobjecten worden aangetroffen. De reclamebelasting wordt geheven naar een vast bedrag per vestiging. Het bedrag van de belasting is afhankelijk van de locatie: € 400 in tariefgebied A en € 250 in tariefgebied B. Na aftrek van de kosten van heffing en invordering is de opbrengst bestemd voor de Binnenstadsorganisatie.

Reclamebelasting – bedrijventerreinen

De reclamebelasting voor de bedrijventerreinen Borchwerf I en Majoppeveld wordt geheven met ingang van het belastingjaar 2016.

De reclamebelasting wordt geheven naar een vast bedrag van € 275 per vestiging, vermeerderd met € 3 per € 1.000 WOZ-waarde boven een WOZ-waarde van € 115.000, met een maximum per vestiging van € 1.500. Na aftrek van de kosten van heffing en invordering is de opbrengst bestemd voor de Stichting Ondernemersfonds Roosendaal voor de uitvoering van het activiteitenplan.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die binnen de gemeente of openbaar lichaam verblijf houden, maar niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie van persoonsgegevens zijn ingeschreven. In de begroting 2022 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 1,9%. Tarief per overnachting bedraagt in 2022 € 1,21.

Parkeerbelastingen

In de Kadernota 2017 is besloten om de tarieven niet verder te verhogen. Het tarief voor de naheffingsaanslag parkeerbelastingen is voor 2022 nog niet door het Ministerie van BZK vastgesteld en gepubliceerd.

Marktgeden

In de begroting 2022 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 1,9%.

Markten (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2021	Baten begroting 2022
Kosten markten -/- terugontvangen energiekosten	79	80		
BTW	8	8		
Overhead	23	20		
Afschrijving voorzieningen tbv markten	6	6		
Totale kosten	116	114		
Opbrengst marktgeden			93	95
Kostendeckingspercentage			80,3%	83,5%

Leges

Leges zijn rechten die de gemeente kan heffen in verband met verstrekte (administratieve) diensten. In een aantal gevallen gaat het om tarieven met wettelijke beperkingen (bijvoorbeeld paspoorten), maar als rode draad loopt de voorwaarde van maximaal kostendekkende tarieven door de tarieventabel. In de begroting 2022 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 1,9%.

Leges (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting 2022	Verhaalbare lasten	Baten begroting 2022
Titel 1 – Algemene dienstverlening			
Kosten basisregistratie personen	243	122	
Overhead	140	70	
Kosten externe dienstverlening	846	846	
Overhead	484	484	
Burgerlijke stand	30	30	69
Paspoorten	69	69	112
Identiteitskaarten	93	93	173
Rijbewijzen	59	59	240
Eigen verklaringen			42
Naturalisaties	61	61	94
Uittreksels persoonsregister			96
Gehandicaptenparkeerkaarten			12
Overige leges burgerzaken	57	57	69
Leegstandswet			3
Overige			217
BTW	21	21	
Totaal		1.912	1.127
Kostendekkendheid			58,9%
Titel 2 – Dienstverlening fysieke leefomgeving			
Omgevingsvergunningen	1.036	1.036	1.503
BTW	24	24	
Overhead	568	568	
Totaal		1.628	1.503
Kostendekkendheid			92,3%
Titel 3 – Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn			
Horeca	88	88	43
Evenementen	97	97	0
Standplaatsen e.d.	71	71	13
Overige	39	39	12
BTW	2	2	
Overhead	166	166	
Totaal		463	68
Kostendekkendheid			14,7%
Totaal leges (titel 1 t/m 3)			
Kostendekkendheid leges totaal			67,4%

Inwerkingtreding Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)

Op 1 juli 2022 zullen hoogstwaarschijnlijk de nieuwe Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouwen in werking treden. Door de inwerkingtreding van de Wkb worden een groot aantal werkzaamheden uitgevoerd door (gecertificeerde) kwaliteitsborgers met als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren tegen lagere kosten voor de aanvrager. Voorheen voerde de gemeente deze taken uit. De uitvoering door een private kwaliteitsborger betreft in eerste instantie bouwwerken die vallen onder gevolgklasse 1 (de relatief eenvoudige bouwwerken). Gemeenten krijgen in dit verband enkele nieuwe werkzaamheden toebedeeld die, eenvoudig gezegd, te maken hebben met controle en goedkeuring van de kwaliteitsborger en de door hen aangeleverde stukken.

De Wkb heeft gevolgen voor de financiën van gemeenten, o.a. doordat een deel van het werk niet meer door de gemeente mag worden uitgevoerd. Dit beperkt de mogelijkheid tot verhaal van kosten via het heffen van leges. Tegelijkertijd dient de bouwmelding, die door de initiatiefnemer moet worden ingediend, onder de Wkb wel basaal te worden getoetst, en daar staat geen legesverhaal tegenover.

Een extern bureau heeft voor onze gemeente in kaart gebracht wat de financiële effecten van de invoering van de Wkb zijn.

Door de Wkb vallen er enerzijds taken en werkzaamheden weg bij de gemeente, die door een private kwaliteitsborger worden overgenomen. Deze wegvallende werkzaamheden betreffen op dit moment verhaalbare werkzaamheden, die thans nog via de leges worden verhaald op aanvragers. Dit betekent dat de legesopbrengsten verminderen. Dit effect is berekend op een nadeel van € 127.000.

Voor de extra werkzaamheden van een gemeente in verband met meldingen bij gevolgklasse 1-projecten is berekend dat dit € 77.000 aan extra kosten met zich meebrengt. Deze kosten mogen niet via de leges in rekening worden gebracht, zodat budget hiervoor vanuit de algemene middelen dient te komen.

Het totale financiële effect van de invoering van de Wkb wordt op dit moment geraamd op circa € 204.000 per jaar. In deze paragraaf is nog uitgegaan van de huidige situatie. In de aanbiedingsnota is wel het financiële effect meegenomen in de financiële positie van de gemeente.

Overzicht geraamde opbrengsten in begroting 2022

Belastingsoort (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 (na wijziging)	Concept Begroting 2022
Leges publiekszaken (incl. rijksleges)	769	983	907
Marktgeden	26	74	95
Rioolheffing	12.162	12.709	13.041
Parkeerbelasting	1.128	985	1.305
Parkeervergunningen burgers	177	179	140
Parkeervergunningen werkers	110	72	105
Naheffingsaanlagen parkeren	296	307	405
Afvalstoffenheffing	8.740	9.954	10.260
Leges omgevingsvergunningen	2.487	1.475	1.503
Leges openbare orde veiligheid	37	24	68
OZB woningen	8.065	8.179	8.335
OZB niet woningen eigendom	3.351	3.505	3.572
OZB niet woningen gebruik	1.881	2.028	2.067
Toeristenbelasting	130	134	188
Reclamebelasting - binnenstad	153	168	168
Reclamebelasting - bedrijventerreinen	436	450	450
Precariobelasting	67	12	114
Totaal belastingdomein	40.015	41.238	42.723

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Roosendaal heeft een kwijtscheldingsnorm vastgesteld van 100%. Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Kwijtscheldingsaanvragen worden door de Belastingssamenwerking West-Brabant in behandeling genomen en verder afgewerkt.

De kwijtscheldingslasten worden verantwoord onder het product minimabeleid, waarvan zij onderdeel uitmaken (zie Programma 3 Werken & Ondernemen). In de berekening van de tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing is met de kwijtscheldingen rekening gehouden.

In de begroting 2022 zijn de volgende kwijtscheldingslasten opgenomen:

Belastingsoort	Kwijtscheldingslasten			
	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Rioolheffing	925.796	944.638	800.000	800.000
Afvalstoffenheffing	661.878	756.207	921.000	921.000
Totale kwijtscheldingslasten	1.587.674	1.700.845	1.721.000	1.721.000

Toelichting:

In de werkelijke kwijtscheldingsbedragen (jaarrekeningen) zijn kwijtscheldingen over voorgaande jaren opgenomen. In 2020 is € 207.921 over eerdere jaren kwijtgescholden.

Ontwikkeling woonlasten

In het Bestuursakkoord 2018-2022 "Roosendaal Duurzaam, sterk en aantrekkelijk" is opgenomen dat de gemeentelijke belastingen niet worden verhoogd.

Indien dit toch noodzakelijk is dan niet hoger dan het inflatiecijfer (exclusief rioolheffing en afvalstoffenheffing in verband met gesloten financiering). In de begroting 2022 is een verhoging van de gemeentelijke belastingen opgenomen van 1,9%. In onderstaande tabellen is de ontwikkeling van de woonlasten in de afgelopen jaren weergegeven. De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit het perspectief van de eigenaar van dat pand.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden

Jaar	Rioolheffing*	Afvalstoffenheffing**	Totaal	Wijziging t.o.v. voorgaand jaar
2014	€ 283,20	€ 280,50	€ 563,70	-
2015	€ 295,10	€ 281,80	€ 576,90	+ 2,35%
2016	€ 304,55	€ 278,10	€ 582,65	+ 1,00%
2017	€ 308,80	€ 238,40	€ 547,20	- 6,10%
2018	€ 312,50	€ 238,70	€ 551,20	+ 0,73%
2019	€ 316,90	€ 262,00	€ 578,90	+ 5,02%
2020	€ 322,90	€ 315,80	€ 638,70	+ 10,15%
2021	€ 330,97	€ 330,80	€ 661,77	+ 3,61%
2022	€ 339,24	€ 330,80	€ 670,04	+ 1,25%

* *tarief t/m 500 m³ waterverbruik*

** *vastrecht + gemiddeld 13 ledigingen 240 l. container restafval*

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt deze ook onroerendezaakbelasting (OZB).

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden

Jaar	OZB*	Rioolheffing**	Afvalstoffenheffing***	Totaal	Wijziging t.o.v. voorgaand jaar
2014	€ 226	€ 283,20	€ 280,50	€ 789,70	-
2015	€ 228	€ 295,10	€ 281,80	€ 804,90	+ 1,93%
2016	€ 227	€ 304,55	€ 278,10	€ 809,65	+ 0,59%
2017	€ 228	€ 308,80	€ 238,40	€ 775,20	- 4,26%
2018	€ 229	€ 312,50	€ 238,70	€ 780,20	+ 0,65%
2019	€ 231	€ 316,90	€ 262,00	€ 809,90	+ 3,80%
2020	€ 234	€ 322,90	€ 315,80	€ 872,70	+ 7,75%
2021	€ 238	€ 330,97	€ 330,80	€ 899,77	+ 3,01%
2022	€ 243	€ 339,24	€ 330,80	€ 913,04	+ 1,48%

* *op basis van de gemiddelde woningwaarde*

** *tarief t/m 500 m³ waterverbruik*

*** *vastrecht + gemiddeld 13 ledigingen 240 l. container restafval*

Vergelijking woonlasten ten opzichte van landelijk gemiddelde.

(bron: "Atlas van de lokale lasten 2021" van Coelo)

	Roosendaal	Noord-Brabant	Landelijk
Eigenaar/bewoner	€ 881	€ 776	€ 811
Huurder	€ 647	€ 405	€ 411

Het betreft hier de woonlasten van een meerpersoonshuishouden.

Overige ontwikkelingen

De Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) regelt dat de uitvoering van deze wet door de gemeenten gecontroleerd wordt door de Waarderingskamer. De Waarderingskamer heeft besloten dat per 1 januari 2022 de gebruiksoppervlakte het enige juiste uitgangspunt is voor de taxaties van woningen in het kader van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ).

Vanaf 2022 moet iedere gemeente de woningen op dezelfde manier meten.

Naast het voordeel van uniformiteit heeft het gebruik van de gebruiksoppervlakte voor het meten van woningen voor de WOZ meer inhoudelijke voordelen.

De belanghebbenden zullen de gemeten gebruiksoppervlakte herkennen, wanneer ze deze bijvoorbeeld vergelijken met informatie in de markt. Het meetvoorschrift dat bij Funda gehanteerd moet worden, is immers exact hetzelfde meetvoorschrift dat voor de WOZ-taxaties gebruikt wordt. Verder biedt het hanteren van de gebruiksoppervlakte gemeenten ook meer mogelijkheden om de activiteiten gericht op actueel houden en kwaliteitsverbetering voor de WOZ-administratie en de Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG) meer op elkaar af te stemmen, dan wel verder te integreren.

De uitvoering van de WOZ is uitbesteed aan de Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB). De BWB heeft in 2020 voor de gemeente Roosendaal reeds de gebruiksoppervlakte gehanteerd als grondslag voor de WOZ-waarde. .

Voorgestelde tarieven 2022

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven:

Belastingsoort	2020	2021	2022	Vershil
Onroerende zaakbelastingen				
- tarief eigenaren woningen	0,1029%	0,1029%	n.n.b.*	
- tarief eigenaren niet-woningen	0,1771%	0,1771%	n.n.b.*	
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1251%	0,1251%	n.n.b.*	
Afvalstoffenheffing				
Vast bedrag per perceel	€ 205	€ 245	€ 245	n.v.t.
<i>Variabel tarief</i>				
Per lediging van				
- 240-liter restafvalcontainer	€ 6,60	€ 6,60	€ 6,60	n.v.t.
- 140-liter restafvalcontainer	€ 3,85	€ 3,85	€ 3,85	n.v.t.
- per inworp ondergrondse container van 60 l.	€ 1,10	€ 1,10	€ 1,10	n.v.t.
- per inworp ondergrondse container van 30 l.	€ 0,55	€ 0,55	€ 0,55	n.v.t.
Rioolheffing				
- basistarief per jaar	€ 322,90	€ 330,97	€ 339,24	+ 2,5%
Parkeerbelasting				
- parkeren in gebied A, per uur	€ 2,10	€ 2,10	€ 2,10	n.v.t.
- parkeren in gebied B, per uur	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	n.v.t.

* *Tariefsverhoging is nog niet bekend, omdat de WOZ waarden per 1 januari 2021 nog niet bekend zijn.*

Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf worden de gemeentelijke risico's financieel vertaald en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om risico's af te kunnen dekken. De weerstandscapaciteit wordt afgestemd op het risicoprofiel van de gemeente, waarbij de ratio voor het weerstandsvermogen minimaal 1,0 moet zijn. Dit beleid is vastgelegd in de nota 'risicomanagement en weerstandsvermogen'. Deze nota is in 2019 geactualiseerd.

Top 10 risico's

Elk jaar wordt een geactualiseerd risicoprofiel met de Top 10 van risico's opgenomen in deze paragraaf.

1. WMO (structureel risico)

Per 1 januari 2015 heeft het Kabinet de verantwoordelijkheid voor de taken op het gebied van AWBZ begeleiding en Hulp bij de Huishouding (HBH) bij de gemeente neergelegd. Dit ging gepaard met een strikte efficiencykorting voor de gemeente. De WMO is een open-einde-regeling waardoor overschrijding tot de risico's behoort.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Er ontstaat een toenemende druk op budgetten WMO als gevolg van de bezuinigingen op beschermd wonen. De verdergaande vergrijzing vergroot daarbij het aantal zelfstandig wonende inwoners met een ondersteuningsvraagstuk.
- > De volgende maatregelen zijn getroffen om HBH en begeleiding terug te dringen: 'betere scholing medewerkers WMO', 'project herindicaties dagbesteding/begeleiding', 'versterken poortwachtersfunctie' en 'terugdringen instroom pgb'. De effecten hiervan zijn steeds meer zichtbaar.
- > Vanaf 2022 zal een nieuwe aanbesteding voor begeleiding en dagbesteding plaatsvinden, hierin zullen risicobeperkende maatregelen worden meegenomen. Vanwege autonome ontwikkelingen (o.a. CAO-ontwikkelingen en vervoerskosten) lijkt een kostenstijging onontkoombaar.
- > De eigen bijdrage (max. € 19 per persoon per maand) is door landelijke wetgeving opnieuw ingevoerd. Dit heeft reeds geleid tot een toename aan WMO voorzieningen.
- > Een groei in de aantallen jeugdigen die ondersteuning krijgen vanuit de Jeugdwet leidt ook tot groei in de instroom in de Wmo bij 18 jarigen.

2. Jeugdzorg (structureel risico)

Sinds 1 januari 2015 zijn de taken op het gebied van jeugdzorg een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Dit ging gepaard met een strikte efficiencykorting voor de gemeente. De kortingen leiden ertoe dat de gemeente in 2020 nog steeds te weinig middelen beschikbaar had voor de uitvoering van de jeugdzorgtaken. Het transformatieproces begint inmiddels tot resultaten te leiden.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > De Jeugdwet is een open-einde-regeling.
- > Er is een sterke afname van het gebruik van specialistische (dure) zorg door vroegtijdige signalering van problematiek. Daarnaast wordt er strak gestuurd op een effectievere inzet van het voorliggend veld en de jeugdprofessional, en het gebruik van hoogcomplexe zorg.
- > Pilots om dure zorg te voorkomen en de zelfredzaamheid te vergroten (huisartsenroute en de straathoekwerkers in het veiligheidsdomein) zijn succesvol. Voortzetting wordt onderzocht.
- > Er is gestart met het verbinden van de jeugdzorg met (passend) onderwijs om te komen tot een integrale benadering voor de jongeren.
- > Landelijk is er veel onrust en zorg om grote zorgaanbieders. Onduidelijk is nog wat dit voor gevolgen gaat hebben.
- > Er is een trend zichtbaar van toenemende hulpvraag als gevolg van complexe scheidingen.
- > De coronacrisis heeft geleid tot het stilzetten of versnellen van sommige trajecten. De impact van corona op de toekomstige vraag naar jeugdzorg is nog onduidelijk.
- > Landelijk is besloten tot extra incidentele middelen voor jeugdzorg (€ 1,3 mld). Het is nog niet duidelijk in hoeverre dit structureel wordt.

3. Onderwijshuisvesting (structureel risico)

Uit landelijke benchmarks blijkt dat de kosten voor de bouw van nieuwe scholen stijgen. Niet precies helder is hoe hoog die normkosten dan zouden moeten zijn. Het risico bestaat dat de huidige middelen voor onderwijshuisvesting niet voldoende zijn. Dit geldt met name voor het primair onderwijs (PO).

Maatregelen/ontwikkelingen

Landelijk worden de ontwikkelingen gevolgd. Mogelijk zal er ook op landelijk niveau worden nagedacht over de financiering van scholen, wat invloed kan hebben op het gemeentefonds.

4. Stijging aantal bijstandsklanten (structureel risico)

Als het aantal bijstandsklanten meer stijgt (of minder daalt) dan begroot, nemen zowel de uitkeringslasten als de uitvoeringskosten bij het Werkplein toe. Economisch gezien gaat het goed in Nederland (en Roosendaal), maar het aantal bijstandsklanten kan onverwachts snel toenemen als gevolg van bijvoorbeeld faillissementen en de instroom van statushouders.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > De Werkpleinbegroting houdt rekening met een stijging van 4% in 2022 als gevolg van de coronacrisis. Nieuwe ramingen van het CPB laten een gunstigere ontwikkeling zien.
- > Tegenover de uitkeringslasten staan de BUIG-middelen. Naar verwachting zullen die ook stijgen, (hoewel niet precies recht evenredig) waardoor het financiële risico wordt gedempt.
- > Het wegvallen van coronasteun voor bedrijven kan een toename in het aantal faillissementen betekenen en daarmee een toename van het aantal bijstandsklanten.

5. Algemene Uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot (structureel risico)

De gemeentebegroting houdt gelijke tred met de gemeentefondsuitkering. De ontwikkeling van de omvang van de Algemene Uitkering is afhankelijk van de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Ontwikkelingen van de rijksuitgaven bevatten voor ons onzekere factoren. Denk hierbij aan veranderende economische omstandigheden, wijziging in herverdelingsmaatstaven en/of bezuinigingen van het Rijk (samen trap op, samen trap af) en onvoorziene aanpassing van de accresontwikkeling/uitkeringsfactor.

De gemeente heeft nauwelijks invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Circulaires worden op gevolgen bezien en we monitoren de ontwikkelingen om snel structureel bij te kunnen sturen. Bijsturing vindt met name plaats via onze P&C-cyclus. Landelijk wordt er nagedacht over een herverdeling van het gemeentefonds. Deze lijkt voor Roosendaal voordelig uit te pakken.

6. Marktrisico's Ruimtelijke Ontwikkeling (met name Majoppeveld) (incidenteel risico)

Het marktrisico betreft het negatieve effect op het grondexploitatie resultaat als gevolg van de volatiliteit van de grondmarkt. Marktrisico's bij de projecten met betrekking tot ruimtelijke ontwikkeling zijn:

- > De concurrentie op de markt van bedrijventerreinen en woningen is groot en een vergelijking op prijs is snel gemaakt.
- > Hogere kostprijzen bij grond-, weg- en waterbouw kunnen leiden tot een oplopend kostenniveau.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > De verwachting is dat in de regio West-Brabant de komende jaren nog voldoende vraag zal zijn naar bedrijventerreinen en woningen.
- > We zijn flexibel in grootte van kavels en in planvorming (omgevings- en bestemmingsplannen).
- > We hanteren een scherpe prijsstelling en zijn alert op mogelijkheden welke vanuit de markt worden aangeboden (timing).

7. Gemeente wordt aangesproken op lokale garantstellingen (incidenteel risico)

De gemeente staat garant voor lokale verenigingen, instellingen en onderwijsbesturen. Bij een eventueel faillissement van één van de partijen bestaat het risico dat de instelling de afgesloten geldleningen (hypotheek) niet kan terugbetalen en dat de gemeente als garantsteller het restantbedrag moet betalen.

Maatregelen/ontwikkelingen

De doordecentralisatie onderwijshuisvesting Voortgezet Onderwijs (VO) is in 2018 geëffectueerd, één van de afspraken met de schoolbesturen is dat de gemeente garant staat voor de leningen die hiervoor zijn afgesloten. Organisatorisch is het proces van garantstellingen, inclusief de inschatting van de risico's, centraal verankerd. De gebruikelijke risicobeperkende maatregelen, zoals: het eerste recht van hypotheek, borgstellingen ed. worden toegepast.

8. Data wordt gegijzeld door hackers (incidenteel risico)

Als hackers toegang krijgen tot ons netwerk en data versleutelen dan kunnen ze om losgeld vragen om de data weer vrij te geven.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > De recente hack van de gemeente Hof van Twente in december 2020 heeft tot een schade van vele miljoenen geleid.
- > Er is continu aandacht voor bewustwording onder medewerkers voor informatiebeveiliging.
- > Technisch wordt met autorisaties etc. het risico verder verkleind.

9. Terugloop van parkeeropbrengsten (structureel risico)

De afname van de parkeervraag de afgelopen jaren wordt versterkt door de coronacrisis. Onduidelijk is de termijn van deze lagere parkeervraag, het risico bestaat dat dit een structureel effect heeft.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Er wordt steeds meer online gewinkeld, de vraag naar fysieke winkels neemt af.
- > Als gevolg van corona werden fysieke winkels minder bezocht. Het is nog niet bekend of dit effect structureel is.

10. Overschrijding budget Beschermd Wonen (structureel risico)

Eén van de taken in de WMO is dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor het beschermd wonen van mensen met psychische of psychosociale problemen. We richten ons op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie. Er is een sterke stijging te zien van het aantal aanvragen. Het betreft een open-eind-regeling. Uitvoering van deze regeling gebeurt regionaal met Bergen op Zoom als centrumgemeente.

Maatregelen/ontwikkelingen

De volgende beheersmaatregelen zijn of worden ingevoerd:

- > Beperken instroom van buiten de regio (alleen met gegronde redenen verhuizen naar andere centrum-gemeente)
- > De indicatiestelling wordt verscherpt
- > Samen met de woningcorporaties wordt een businesscase uitgewerkt om uitstroom te faciliteren.
- > We ontvangen extra compensatie van het Rijk na een succesvol lobbytraject. Inzet is om deze financiële compensatie voor een langere periode te krijgen.

Toelichting op het weerstandsvermogen

Risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de begroting 2022 is tot stand gekomen door voor alle organisatieonderdelen de risico's in het desbetreffende werkveld te bepalen. Aan elke risicovolle gebeurtenis is een kans en een financiële waarde toegekend. Omdat niet alle risico's zich maximaal en/of gelijktijdig zullen voordoen, is een zogeheten statistische Monte Carlo risico-simulatie uitgevoerd. Daarmee is berekend hoe groot de weerstandscapaciteit is die minimaal benodigd is om met een waarschijnlijkheid van 90% de gevolgen van zich eventueel voordoende risico's af te kunnen dekken.

Geld	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 1.000.000$	13	6	1		2
$€ 500.000 < x < € 1.000.000$	9	1			1
$€ 200.000 < x < € 500.000$	5	6	1	1	
$€ 50.000 < x < € 200.000$	3	4			
$x < € 50.000$	13	4	1		3
Geen geldgevolgen	5	1	3	1	1
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

De benodigde weerstandscapaciteit

Indien alle geïdentificeerde gemeentelijke risico's zich gelijktijdig en in maximale omvang voor zouden doen is een bedrag van € 67,5 miljoen benodigd.

Dit zal in de praktijk echter niet het geval zijn, zodat het reserveren van dit maximale bedrag niet noodzakelijk is. De risicosimulatie toont aan dat met een waarschijnlijkheid van 90% een bedrag van € 11,5 miljoen voldoende is om de geïdentificeerde risico's in financiële zin te kunnen afdekken (= benodigde weerstandscapaciteit).

De beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

A. De vrij aanwendbare algemene reserves (incidenteel karakter)

Deze bestaan uit:

	Stand	31-12-2022
Algemene reserve / saldireserve	€	10.704.566
Totaal	€	10.704.566

B. De vrij aanwendbare bestemmingsreserves (incidenteel karakter)

Bestemmingsreserves zijn vrij aanwendbaar voor zover deze niet zijn belast met verplichtingen aan derden, respectievelijk wanneer zij niet de functie hebben van een egaliseringsreserve. Indien een risicogebeurtenis zich voordoet heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om de bestemming van de reserve te wijzigen ter dekking van het risico. De volgende (delen van) bestemmingsreserves worden als vrij aanwendbaar aangeduid:

	Stand	31-12-2022
Bestemmingsreserve rijks- & gemeente monumenten	€	628.565
Bestemmingsreserve Roosendaal spreekt, Roosendaal Doet	€	247.913
Bestemmingsreserve mobiliteit	€	373.310
Bestemmingsreserve vastgoed	€	3.900.082
Bestemmingsreserve grondexploitatie	€	3.144.819
Bestemmingsreserve groenfonds	€	207.622
Bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds	€	33.411
sportaccommodaties		
Bestemmingsreserve ontsluiting Tolberg	€	938.977
Bestemmingsreserve risicopremies garantiestellingen	€	1.229.144
Bestemmingsreserve participatie	€	2.516.648
Duurzaamheid	€	49.671
Totaal	€	13.270.162

C. De onbenutte belastingcapaciteit (structureel karakter)

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de werkelijk opgelegde en de maximaal te heffen Onroerend Zaak Belasting (OZB). De raad heeft de mogelijkheid om in geval van een calamiteit de financiële gevolgen te dekken met een verhoging van de OZB. Conform de beleidsnota 'risicomanagement en weerstandsvermogen' is dit 2% van de in 2022 op te leggen aanslagen = 2% x € 13.973.460 = € 279.470.

D. De post onvoorzien in de programmabegroting (structureel karakter)

De post onvoorzien staat structureel in de begroting (€ 150.000) en wordt ook als weerstandscapaciteit aangemerkt. Het is een structureel opgenomen begrotingspost, waartegenover geen directe uitgaven geraamd staan en die ingezet wordt voor onvoorziene, incidentele tegenvallers.

Gezien de structurele beschikbaarheid en de mogelijkheid om de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien structureel in te zetten ter dekking van risico's wordt conform de beleidsnota 'risicomanagement en weerstandvermogen' een kapitalisatiefactor toegepast van 2,5.

De beschikbare weerstandscapaciteit ziet er voor de gemeente Roosendaal per 31-12-2022 als volgt uit:

	Begroting 2021 (per 31-12-2021)	Begroting 2022 (per 31-12-2022)
Structureel karakter		
Onbenutte belastingcapaciteit (OZB)	274.240	279.470
Post Onvoorzien	150.000	150.000
	424.240	429.470
Kapitalisatiefactor structurele beschikbaarheid	2,5	2,5
subtotaal weerstandscapaciteit exploitatie	1.060.600	1.073.700
Incidenteel karakter		
Vrij aanwendbare algemene reserves:	12.876.700	10.704.600
Vrij aanwendbare bestemmingsreserves:	11.488.100	13.270.200
subtotaal weerstandscapaciteit vermogen	24.364.800	23.974.800
Totale weerstandscapaciteit	25.425.400	25.048.500

De beoordeling van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de volgende ratio en bedraagt per 31 december 2022:

$$\text{Ratio weestandvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 25,0 mln}}{\text{€ 11,5 mln}} = 2,2$$

In de nota 'beleid risicomanagement en weerstandsvermogen' is het streefgetal voor het weerstandsvermogen vastgesteld op een minimale waarde van 1,0. De ratio van het weerstandsvermogen per 31 december 2022 voldoet met de waarde 2,2 ruimschoots aan deze norm. Ten opzichte van de begroting 2021 is de weerstandsratio 0,4 hoger. Dit wordt met name verklaard door een lager benodigde weerstandscapaciteit vanwege een lager ingeschat risico voor Majoppeveld en de stijging van het aantal bijstandsklanten.

De belangrijkste wijzigingen in de Top 10 risico's ten opzichte van de begroting 2021 zijn:

- > Het risico op de stijging van het aantal bijstandsklanten is naar beneden bijgesteld.
- > Het risico op de grondverkopen bij Majoppeveld is door de huidige interesse in kavels wat lager ingeschat.
- > Het risico dat data gegijzeld wordt door hackers is verhoogd waardoor dit in de Top 10 terecht is gekomen.
- > Het risico op een latere verkoop van Mariadal aan BVR is door de huidige voortgang wat lager ingeschat. Dit valt nu buiten de Top 10 risico's.

Let op: Voorzichtigheid blijft geboden

Voor de duidelijkheid: de hoogte van de weerstandsratio zegt niets over eventuele vrije ruimte binnen de begroting. Onder elke bestemmingsreserve liggen immers plannen. Aanwending van deze reserves voor het afdekken van risico's die zich voordoen, heeft consequenties voor de huidige onderliggende plannen.

Kengetallen

Het besluit tot wijziging van het BBV is in mei 2015 aangepast vastgesteld. Er dienen kengetallen opgenomen te worden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (Artikel 11 BBV). Het betreft:

- > netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- > solvabiliteitsratio;
- > grondexploitatie;
- > structurele exploitatieruimte;
- > belastingcapaciteit.

Het Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader (GTK) is een provinciaal toezichtskader waarin signaleringswaarden staan hoe de in deze paragraaf genoemde kengetallen te interpreteren. Het betreft geen normering, de invoering van de set van vijf kengetallen is voornamelijk bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

Signaleringswaarden financiële kengetallen (GTK 2020)

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90 %	90-130 %	>130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90 %	90-130 %	>130 %
Solvabiliteitsratio	>50 %	20-50 %	<20 %
Grondexploitatie	<20 %	20-35 %	>35 %
Structurele exploitatieruimte (begroting)	>0 %	0 %	<0 %
Belastingcapaciteit	<95 %	95-105 %	>105 %

De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in de beoordeling van de financiële positie kan betrekken. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling (26 oktober 2015, nr. 2015-0000611752).

Begroting 2021	Verloop van de kengetallen					
Kengetallen:	Jaarverslag 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	44%	68%	67%	64%	67%	67%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	37%	63%	67%	64%	67%	67%
Solvabiliteitsratio	33%	38%	25%	26%	25%	23%
Structurele exploitatieruimte	2%	2%	-1%	-1%	0%	2%
Grondexploitatie	15%	12%	14%	11%	9%	6%
Belastingcapaciteit	109%	115%	113%	115%	117%	120%

Beoordeling kengetallen

Netto schuldquote: De netto schuldquote geeft de hoogte van de schulden aan in relatie tot de jaarlijkse inkomsten en geeft hierdoor een indicatie van de flexibiliteit van de begroting.

Signaal: Het provinciaal toezichtskader geeft aan dat indien dit kengetal lager is dan 90% dat het als 'minst risicovol' wordt gezien. Dit is in Roosendaal het geval.

Solvabiliteitsratio: De solvabiliteit geeft de verhouding tussen het eigen en het totaal vermogen aan. Het geeft daarmee een indicatie of een gemeente haar bezit zeer zwaar belast met schuld.

Signaal: Het provinciaal toezichtskader geeft aan dat een kengetal tussen de 20% en 50% als 'neutraal' kan worden gezien. Op dit moment geeft het kengetal geen directe aanleiding tot actie.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft aan in hoeverre structurele lasten ook gedekt worden met structurele baten.

Signaal: Het provinciaal toezichtskader geeft aan dat een kengetal boven de 0% als 'minst risicovol' kan worden gezien. In Roosendaal is dit voor de jaren 2022 en 2023 niet het geval. Dit komt door de incidenteel toegekende extra bedragen voor Jeugdzorg. Meerjarig is sprake van een structureel sluitende begroting.

Grondexploitatie: dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. Het is lastig om een norm te bepalen voor dit kengetal. Wel geeft het aan of een gemeente veel geld heeft gestopt in haar grondexploitatie, dit geld dient namelijk nog wel terugverdiend te worden. De laatste jaren ligt met name de focus op het ontwikkelen van beschikbare gronden, daarnaast zijn de gronden afgewaardeerd naar actuele boekwaarden.

Signaal: het provinciaal toezichtskader geeft aan dat als dit kengetal onder de 20% zit, dat het dan kan worden gezien als 'minst risicovol'. In Roosendaal is dit het geval.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De woonlasten zijn voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. De hoogte van deze woonlasten geeft aan in hoeverre de gemeente relatief hoog zit met de woonlasten ten opzichte van de WOZ-waarden, in vergelijking met andere gemeenten.

Signaal: het provinciaal toezichtskader geeft aan dat een percentage boven de 105% als 'meest risicovol' kan worden gezien. Het klopt dat in Roosendaal het tarief voor de woonlasten hoger is dan landelijk. In paragraaf 1 Lokale heffingen wordt het tarief toegelicht.

Conclusie: De kengetallen tonen in totaliteit een goede financiële positie met weinig risico. Er is geen noodzaak om op basis van deze kengetallen beheersmaatregelen te treffen.

Paragraaf 3. Financiering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de gemeente Roosendaal haar activiteiten voor het komende jaar gaat financieren.

We staan voor een transparante en duurzame wijze van financiering van onze activiteiten.

Als doelen zijn geformuleerd:

- > Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- > Het beschermen van het gemeentelijk vermogen en resultaat tegen financiële risico's, zoals rente-, koers-, krediet- en liquiditeitsrisico's.
- > Het minimaliseren van de interne en externe kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.
- > Het optimaliseren van de banksaldi en renteresultaten.

Deze doelen worden binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido), Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) en verder Wet verplicht Schatkistbankieren (vSB) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasury statuut uitgevoerd.

Kasgeldlimiet

Renterisico vlottende schuld

Het financieren van de gemeentelijke activa en exploitatie door middel van kortlopende geldleningen heeft twee voordelen: er kan snel worden ingespeeld op mutaties in de financieringsbehoefte en bij een normale rentestructuur - waarin het aantrekken van lange geldleningen duurder is dan korte geldleningen - is het een relatief goedkope financieringsvorm. Tegenover deze voordelen staat echter het nadeel van de korte rentevastheid, waardoor de gemeentelijke huishouding gevoelig wordt voor schommelingen in de rentestand. Teneinde deze rentegevoeligheid te beperken heeft de wetgever de kasgeldlimiet ingesteld. Deze limiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld die de gemeente mag hebben. Er is sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet wanneer het kwartaalgemiddelde van de netto vlottende schuld gedurende twee opeenvolgende kwartalen hoger is dan de berekende limiet. Het percentage voor de limiet is bepaald op 8,5% van de begrotingsomvang met een minimum van € 300.000.

In onderstaande tabel is de kasgeldlimiet berekend.

Lasten in de kolom 2022 zijn volgens de gegevens zoals die bij ons bekend waren op 6 september 2021. In dit bedrag zijn de lasten mutaties van de aanbodingsnota en de amendementen, uiteraard, nog niet verwerkt.

Kasgeldlimiet (Bedragen x € 1.000)	2021 Primair	2021 Primair + 1e wijziging	2022 Primair*
Omvang lasten programmabegroting*	250.710	254.152	272.350
Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	21.310	21.603	23.150

* *Stand in de begroting voor het jaar 2022 op 6 september 2021*

Rente ontwikkeling

De rente op de geldmarkt is op dit moment extreem laag. De Europese Centrale Bank (ECB) voert op dit moment een behoedzaam monetair beleid. Dit heeft tot gevolg dat de renteontwikkeling op het huidige niveau wordt gehandhaafd en er op korte termijn geen omvangrijke rentestijgingen te verwachten zijn.

Renteschema

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording is onderstaand renteschema opgenomen.

Renteschema 2022 (Bedragen x € 1.000)				
a.	De externe rentelasten over korte en lange financiering			1499
	Rentelasten verwacht financieringstekort			891
b.	De externe rentebaten		-/-	204
	Saldo rentelasten en rentebaten			2.186
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	395	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		-	
			-/-	395
	Aan taakvelden toe te rekenen rente			1.791
d1.	Rente over eigen vermogen			-
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)			-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			0
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-	2.256
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury (-/- = voordeel)		-/-	465

Financieringssaldo

In de financiering van de gemeentelijke investeringen wordt deels door interne en deels door externe middelen voorzien.

Boekwaarde (Bedragen x € 1.000)	Rekening balansstand 31-12-2019	Rekening balansstand 31-12-2020	Begroting prognose balansstand 31-12-2021	Begroting prognose balansstand 31-12-2022
Investerings:				
Grondexploitatie	46.911	42.877	42.146	35.117
Overige investeringen	164.904	175.770	236.118	247.993
Totaal investeringen (A)	211.815	218.647	278.264	283.110
Financiering:				
Interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)	97.603	101.326	90.835	97.562
Externe financieringsmiddelen (langlopende geldleningen en waarborgsommen)	100.641	128.500	99.850	93.800
Totaal financieringsmiddelen (B)	198.244	229.826	190.685	191.362
Financieringssaldo (B-A)	-/- 13.571	11.179	-/- 87.579	-/- 97.748

De in de tabel opgenomen berekeningen zijn gemaakt vanuit de stand van de huidige informatie en vragen om nadere toelichting.

Per 31 december 2021 is er een begroot restant financieringstekort van € 88 miljoen.

Door het naar verwachting achterblijven van investeringen in 2021 t.o.v. van de begroting 2021 (staat van activa) is de verwachting dat het werkelijke financieringstekort over het jaar 2021 minder zal zijn dan begroot.

Tot 31 december 2022 wordt een financieringstekort verwacht van € 98 miljoen. De feitelijke omvang van het financieringstekort is onder andere afhankelijk van het daadwerkelijke verloop van de geplande investeringen en de dagelijkse ontvangsten en betalingen gedurende het jaar 2022.

In de loop van het begrotingsjaar zal blijken wat de werkelijke financieringsbehoefte is om eventueel tot het aantrekken van vaste geldleningen over te gaan. Voor het afdekken van het financieringstekort tot einde 2022 is er in de begroting 2022 een lastenpost opgenomen van € 891.000,- als rentelasten voor herfinanciering van het financieringstekort. Dit is gebaseerd op de aanname dat tot eind 2022 voor (her)financiering maximaal € 77 miljoen aan nieuwe geldleningen moet worden opgenomen. (€ 22 miljoen eind 2021 + € 55 miljoen medio 2022.) De resterende € 20 miljoen financieren we met kort geld. (Kasgeldleningen) Dit is flexibeler en, in de regel, goedkoper dan langgeld.

In deze ramingen is nog geen rekening gehouden met de geldstromen wegens de mogelijke doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting primair onderwijs.

Vaste schuld

Mutaties vaste schuld

Vaste schuld ontstaat wanneer geldleningen worden aangegaan met een rente typische looptijd van één jaar of langer. Daartoe wordt overgegaan wanneer de liquiditeitsplanning aangeeft dat er sprake is van een structurele financieringsbehoefte.

Renterisico vaste schuld

In de Wet Fido is onder andere de renterisico norm met betrekking tot de vaste schuld opgenomen. Deze norm dient decentrale overheden aan te zetten tot het spreiden van hun lange termijn renterisico door bij het samenstellen van de leningenportefeuille door middel van de verschillende rente typische looptijden rekening te houden met deze normstelling. De renterisico norm is bij ministeriële regeling vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal van het betreffende jaar. Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van het renterisico voor de komende jaren aan. De gevolgen van toekomstige geldopnamen zijn daarin nog niet verwerkt. Uit deze tabel blijkt dat we de komende jaren ruimschoots onder de renterisico norm blijven.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal lasten*	272.350	274.856	276.622	281.959
Renterisiconorm (20%)	54.470	54.971	55.324	56.392
Berekening renterisico				
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	6.050	6.925	6.925	6.925
Renterisico	6.050	6.925	6.925	6.925
Ruimte onder de rente risiconorm	48.420	48.046	48.399	49.467

* Stand lasten in de begroting voor het jaar 2022 op 6 september 2021.

Vaste uitzettingen

Mutaties vaste uitzettingen

Vaste uitzettingen zijn door de gemeente verstrekte geldleningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer. Dergelijke leningen worden enerzijds verstrekt in het kader van de publieke taakuitoefening, anderzijds in perioden waarin er sprake is van een liquiditeitsoverschot. Dit laatste komt echter - zeker de laatste jaren - niet of nauwelijks voor. In onderstaand overzicht staan de partijen vermeld aan wie door de gemeente Roosendaal in het verleden geldleningen zijn verstrekt, en ook de restantschuld en de ontstaansgrond van de leningen.

Geldnemer	Bedragen x € 1.000		Ontstaansgrond
	Rekening 31-12-2020	Begroting 01-01-2022	
Leningen Participatie Wet	272	272	Uitvoering Participatie Wet
Krediethypotheke Participatie Wet	92	92	Uitvoering Participatie Wet
Leningen BBZ	689	689	Uitvoering Participatie Wet
Startersleningen Roosendaal	11.758	12.233	Volkshuisvesting
Startersleningen nieuwbouw dorpen	28	28	Volkshuisvesting
Startersleningen huurwoningen Alwel	123	121	Volkshuisvesting
Duurzaamheidsleningen Roosendaal	887	763	Volkshuisvesting
Stimuleringsregelingen	1.139	1.289	Volkshuisvesting
Verzilverleningen	0	100	Volkshuisvesting
Monumentenfonds NV	600	600	Deelneming in NV
Totaal	15.588	16.187	

Debiteurenrisico op verstrekte leningen

Aan het voor langere tijd verstrekken van middelen aan derden kleeft het gevaar dat deze derden op een onvoorzien moment niet meer aan hun aflossingsverplichting kunnen voldoen.

Ten aanzien van geldleningen die verstrekt zijn in het kader van de publieke taak speelt het debiteurenrisico een ondergeschikte rol. Bij de besluitvorming is aan het maatschappelijk belang van het verstrekken van dergelijke leningen een hogere prioriteit toegekend dan aan het daarmee samenhangende financiële risico. Dit geldt overigens ook ten aanzien van gegarandeerde geldleningen.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

De in de wet HOF vastgestelde macronorm wordt doorvertaald naar individuele gemeenten in de vorm van een individuele referentiewaarde, die een indicatie geeft van het maximale aandeel in het EMU-saldo.

In onderstaande tabel is de berekening opgenomen voor de gemeente Roosendaal. Dit volgens de gegevens zoals die bij ons bekend waren op 6 september 2021. In deze berekeningen zijn de mutaties van de aanbiedingsnota en de amendementen, uiteraard, nog niet verwerkt.

Berekening EMU-saldo* (Bedragen x € 1.000)	Begroting			
	2022	2023	2024	2025
Exploitatiesaldo vóór verrekening met reserves	4.240	2.701	-/- 2.267	-/- 3.213
Bij:				
afschrijvingen ten laste van de exploitatie	8.603	8.914	8.861	9.807
bruto dotaties aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	4.969	5.174	5.707	5.908
Af:				
geactiveerde investeringen in (im)materiële activa	20.485	12.588	23.314	20.701
lasten voorzieningen (transacties met derden)	2.151	4.391	1.401	1.217
Berekend EMU-saldo	-/- 4.824	-/- 190	-/- 12.414	-/- 9.416

* Stand lasten in de begroting voor het jaar 2022 op 6 september 2021

Wet verplicht Schatkistbankieren (Wet vSB)

De wet vSB (zonder leenfaciliteit) houdt in dat decentrale overheden en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën. Er is een (kleine) vrijstellingsgrens voor het afstorten van overtollige liquide middelen (het bedrag dat buiten het schatkistbankieren mag worden gehouden). Als het gemiddelde kwartaal bedrag van de positieve tegoeden minder is dan 2,00% (was tot 1 juli 2021: 0,75%) van het begrotingstotaal, mag dit op de eigen bankrekeningen blijven staan. De (voorlopige) vrijstellingsgrens voor 2022 is, afgerond, € 5,5 miljoen. (2,00 % van € 273 miljoen).

Paragraaf 4. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Een groot deel van het gemeentelijke vermogen wordt geïnvesteerd in het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen: wegen (verhardingen, openbare verlichting, verkeersvoorzieningen, straatreiniging en onkruidbestrijding), riolering, water, groen, civieltechnische kunstwerken en speelvoorzieningen. Onderhoud en tijdige vervanging van deze kapitaalgoederen is een belangrijke taak van de gemeente. Zorgvuldig beheer is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen en om de veiligheid van onze infrastructuur te waarborgen. In totaliteit beheren we bijna 1.000 hectare aan openbaar gebied.

Het totale bestand aan kapitaalgoederen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, duiden we aan met de term areaal. Het beheer en onderhoud van het areaal voeren we uit aan de hand van de door de raad vastgestelde kaders ten aanzien van onderhouds- en kwaliteitsniveaus. De feitelijke planning van het beheer en onderhoud is opgenomen in de Beheerkalender. Eventuele noodzakelijke areaaluitbreidingen worden jaarlijks meegenomen bij de Kadernota. Deze paragraaf geeft inzicht in de kaders, onderhoud- en kwaliteitsniveaus, actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen en kosten van de kapitaalgoederen. Tevens wordt benoemd hoe het onderhoud van gemeentelijke gebouwen en buitensportaccommodaties is geregeld en welke planning daaraan ten grondslag ligt.

Beleidskaders en kwaliteitsniveaus

Het nieuwe visiedocument Roosendaal Natuurstad is de Roosendaalse vertaling van de klimaatadaptatie opgave. Als gemeente nemen we hierin het voortouw door maatregelen te treffen. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in het Toetsingskader Roosendaal Natuurstad en deze geven richting aan de inrichtings- en onderhoudsplannen van de openbare ruimte.

Roosendaal Natuurstad staat niet op zichzelf; in de praktijk worden de doelstellingen van Roosendaal Natuurstad geborgd via de Beheerkalender. Roosendaal Natuurstad is onder meer de paraplu voor de Nota's Verbindend Beheren, Verbindend Groen en Verbindend Blauw:

- > De uitgangspunten van de Nota Verbindend Beheren (2013) vormen de basis voor het uitvoeren van het onderhoud aan de openbare ruimte. Voor het onderhoud zijn per onderdeel kwaliteitsniveaus vastgesteld aan de hand van de zogenoemde CROW-systematiek; een landelijke standaard;
- > De Nota Verbindend Groen (2016) is erop gericht om het areaal beter op orde te brengen; de wijk- en dorpsonderhoudsplannen krijgen inhoud en er wordt duidelijkheid gecreëerd over het onderhoud van bomen;
- > De Nota Verbindend Blauw (2017) heeft als primaire doel te werken aan waterbewustzijn;
- > Het Gemeentelijk Riolering Plan (2020-2023) dient als beleidskader voor de zorgplicht voor het afval-, hemel- en grondwater.

Wegen

a. Verhardingen

Betreft het beheer en onderhoud van de verhardingen die bestaan uit elementen, asfalt, half-verhard en onverhard.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de Beheerkalender zijn de noodzakelijke projecten opgenomen die in het jaar 2022 worden uitgevoerd. Om de kwaliteit van de verhardingen te bepalen, wordt wederom een jaarlijkse weginspectie uitgevoerd.

b. Openbare verlichting

De openbare verlichting bestaat uit lichtmasten/armaturen en voorzieningen voor bijvoorbeeld het aanlichten van bijzondere gebouwen.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de Beheerkalender zijn de voor in 2022 noodzakelijk te vervangen lichtmasten en armaturen opgenomen.

c. Verkeersvoorzieningen

Verkeersvoorzieningen betreft ondermeer bebording, bewegwijzering, geleidesystemen en verkeersregelinstallaties (VRI's).

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

Technisch gezien zijn de VRI's in Roosendaal redelijk gedateerd en hiertoe is een vervangingsprogramma vastgesteld dat vanaf 2022 zal worden uitgevoerd. De VRI's worden vervangen door zogenaamde intelligente VRI's (iVRI's). Een iVRI is een regelinstallatie die kan communiceren met voertuigen en fietsers. Het vervangingsprogramma is zo goed als mogelijk afgestemd op de ruimtelijke ontwikkelingen in Roosendaal. We starten met het vervangen van de installaties op de plaatsen die vallen onder de gebiedsvisie van de Dr. Braberstraat. Bij nieuwe VRI's worden LED-armaturen toegepast. De lampen hiervan gaan veel langer mee en hoeven dus niet elk jaar vervangen te worden. In het kader van deze duurzaamheid en kostenbesparing worden armaturen van de bestaande VRI's ook vervangen door LED-armaturen.

d. Straatreiniging.

Straatreiniging betreft het vegen van straten.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen.

Voor de reiniging van straten is met Saver een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Saver veegt de straten op basis van een vaste frequentie; iedere straat in Roosendaal wordt circa zes keer per jaar geveegd. Digitaal wordt bijgehouden wanneer welke straat is geveegd.

Voor ontvangen meldingen rijdt iedere dag een zogenaamde 'hotspotwagen'. Deze wagen veegt eerst het centrum van Roosendaal en rijdt daarna langs de ontvangen meldingen in de wijken en dorpen; iedere wijk en/of dorp komt om de week aan de beurt.

Bij de veegwagen rijdt een gehele ronde een onkruidbestrijdingsmachine mee als proef. Hiermee hopen we een betere kwaliteit te leveren en de meldingenstroom te verminderen.

e. Onkruidbestrijding.

Onkruidbestrijding betreft de bestrijding op verhardingen.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen.

Onkruidbestrijding op verhardingen wordt uitgevoerd volgens CROW kwaliteitsniveau B. Het onkruid wordt bestreden door inzet van hete lucht, borstels, een waterunit en bosmaaiers. Verhardingen waar weinig gebruik van wordt gemaakt en die moeilijk te onderhouden zijn, worden mogelijk vervangen door groen of door printbeton.

Riolering/drainage

Riolering betreft het beheer en onderhoud van de voorzieningen voor het afvalwater, hemelwater en de grondwaterstand.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

De focus van het rioleringsbeheer is in de planperiode vooral gericht op:

- > Het in stand houden van het huidige areaal;
- > Het voorkomen van wateroverlast en bevorderen van klimaatadaptatie;
- > Het beperken van de stijging van de rioolheffing; De samenwerking in de Waterkring West; een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Steenbergen, Woensdrecht en Roosendaal, waterbedrijven Waterschap Brabantse Delta, Brabant Water en Evides.

Het rioleringsstelsel in Roosendaal is in redelijke tot goede staat. De geplande maatregelen worden genomen naar aanleiding van inspecties. Waar nodig wordt de riolering vervangen of gerepareerd. Gelet op de impact van deze werkzaamheden op de openbare ruimte is de discipline riolering leidend bij de afstemming met de overige beheerdisciplines (met name wegonderhoud/-reconstructies).

In de Beheerkalender zijn de noodzakelijke projecten opgenomen.

In 2022 wordt het ingezette proces van data gedreven (risico gestuurd) beheer voor de vrijval riolering doorgezet. De opgedane ervaringen worden gebruikt om de andere beheerprocessen binnen het domein van stedelijk water te verbeteren.

Oppervlaktewater/havens

Water betreft de volgende onderdelen die onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen:

- > De ontvangstplicht voor drijfvuil, baggerspecie en maaisel van de watergangen die in beheer en onderhoud zijn bij het Waterschap (categorie A watergangen);
- > Het onderhoud van de overige watergangen (categorie B en C watergangen);
- > Het onderhoud van vijvers en andere waterpartijen (inclusief oeverzones en beschoeiingen en retentievoorzieningen);
- > Vaarwegbeheerder voor de haven (vaardiepte op orde);
- > Beheer van (berm-)sloten.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

Het Waterschap is verantwoordelijk voor het beheer van het oppervlaktewater, zowel voor de waterkwaliteit als voor de waterkwantiteit. Voor het onderhoud is onderscheid gemaakt in afvoerende functie binnen het regionale watersysteem.

Groen

Groen betreft het beheer en onderhoud van openbaar groen, bossen en natuurterreinen.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

In 2022 zal een onderzoek gestart worden om te bezien of er één contract kan worden afgesloten voor het onderhoud van groenwerkzaamheden, straatreiniging en onkruidbestrijding in groenvakken en op verhardingen. Bij het uitbesteden van deze werkzaamheden wordt zoveel mogelijk ruimte geboden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

In 2019 heeft de gemeenteraad structureel € 200.000 toegevoegd aan het groenbudget. Voor dit budget zullen we - net als in voorgaande jaren - voornamelijk bomen planten.

Civieltechnische kunstwerken

Hieronder valt het beheer van bruggen, tunnels, viaducten, keerwanden, damwanden, kademuren, geluidschermen, steigers, vlonders, schanskorven en keermuurtjes.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in het op orde brengen van bruggen, tunnels, geluidschermen, steigers, keerwanden en keermuren. Daarbij is door middel van de afgesloten contracten de onderhoudssituatie verzekerd. Voor de houten bruggen tot en met 2022 en voor de overige bruggen en tunnels tot en met 2026 met een contractueel vastgelegde verplichting waarbinnen de (te) vervangen onderdelen constructief minstens 20 jaar mee moeten kunnen gaan. Ook is en wordt geïnvesteerd in de vervanging van damwanden; dit is opgenomen in het Investeringsplan 2018-2022.

De inschatting is dat de overige kunstwerken (viaducten en muurtjes) op het vastgestelde kwaliteitsniveau gehouden kunnen worden binnen de beschikbaar gestelde kredieten voor civieltechnische kunstwerken. Deze inschatting geldt niet voor herstelwerkzaamheden aan viaducten; dit wordt onder meer veroorzaakt door niet volledige voorspelbaarheid van resultaten van inspecties en lopende trajecten.

Speelvoorzieningen

Betreft het beheer van uiteenlopende speelvoorzieningen, variërend van afgebakende plekken met speeltoestellen tot trapvelden en jongerenontmoetingsplaatsen.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen:

Doelstelling is om alle locaties veilig in stand te houden. Het onderhoud van de speeltoestellen is gegund aan de WVS. De jaarlijkse verplichte keuring wordt uitgevoerd door een marktpartij.

Waar mogelijk worden in overleg en met inzet van inwoners nieuwe speellocaties aangelegd. Het beschikbare budget voor speelvoorzieningen is hiervoor toereikend.

Gemeentelijke gebouwen

Ten behoeve van de instandhouding van het gemeentelijk vastgoed wordt het vastgoed onderhouden conform de afspraken die worden vastgelegd in huur- en gebruiksovereenkomsten. In de praktijk heeft het vastgoed daarmee conditiescore 2 (goede conditie) of 3 (redelijke conditie) en minimaal 4 (matige conditie; voor af te stoten gebouwen). Een vastgesteld meerjaren onderhoudsplan ligt hieraan ten grondslag.

Buitensportaccommodaties

Roosendaal heeft acht sportparken met in totaal 39 buitensportvelden (waarvan acht kunstgrasvelden) en een atletiekbaan in eigendom. De verenigingen die deze velden gebruiken, onderhouden deze velden en de overige sportvoorzieningen in de meeste gevallen zelf. Hiervoor zijn gebruiksovereenkomsten met de verenigingen aangegaan. Verenigingen betalen geen gebruiksvergoeding en ontvangen daarnaast een onderhoudsbijdrage. Daarmee moet het onderhoudsniveau van de velden op het basisniveau gehouden worden. 'Basis' betekent dat de accommodaties op een veilige manier gebruikt kunnen worden voor sportbeoefening.

Noodzakelijke vervangingsinvesteringen, zoals natuurgrasrenovaties en het vervangen van kunstgrasvelden, worden door de gemeente uitgevoerd. Het vastgestelde Beheerplan Buitensportaccommodaties ligt daaraan ten grondslag.

Areaalgegevens (bron: GBI – per 31-12-2020)

WEGEN	eenheid	hoeveelheid
wegvakonderdeel	m ²	5.066.137
- waarvan elementen	m ²	2.789.050
- waarvan asfaltverharding	m ²	2.103.016
- waarvan halfverhard/onverhard	m ²	174.190
Openbare verlichting		
Mast/armaturen	stuks	16.914
Riolering		
- vrijvervalleiding	m ¹	518.444
- drainage	m ¹	125.106
- goot	m ¹	3.230
- rioolvoorziening	stuks	Vervalt /rubriek valt onder gemalen
- persleidingen/drukriolering	m ¹	145.971
Gemalen		
- DWA gemalen	stuks	63
- tunnelgemalen	stuks	9
- randvoorziening	stuks	12
- Rwa gemalen	stuks	9
- drainagegemalen	stuks	10
- drukriolering buitengebied	stuks	565
- schuiven met actuator	stuks	1
- vijvergemalen en kunstwerken	stuks	5
- neerslagmeter	stuks	14
Water		
- waterloop	m ¹	863.139
- watervlakte	m ²	910.410
Groen		
- boom	stuks	50.111
- plantenbak	stuks	98
- haag	m ²	43.562
- natuurlijke beplanting	m ²	1.719.326
- gras	m ²	4.364.169
- cultureelrijke beplanting	m ²	573.606
Civieltechnische kunstwerken		
Civieltechnische kunstwerken	stuks	250
Verkeersregelinstantie		
VRI	stuks	38
Hekweken en poorten		
IJzeren sierhekwerk, natuursteen, metselwerk	m ¹	252
Eenvoudig hekwerk, paal en gaas, hout, harmonicagaas en hekwerk draadstaalmat	m ¹	10.975
Hekwerk draadstaal	m ¹	821
Poorten	m ¹	41
Speelvoorzieningen		
- speeltoestellen	stuks	1.093
- speellocatie	stuks	330
- speelondergrond	m ²	30.114

* In 2020 is het GBI grootschalig geactualiseerd/opgeschoond, hierdoor wijken sommige aantallen af van de begroting.

** Voor wat betreft de kademuren Molenbeek/Paterstuin en Stadsoevers zal er geen areaaluitbreiding in aantal zijn maar wel in onderhoud en beheerkosten; dit omdat de uitvoering vanuit de oude situatie naar de nieuwe gewijzigd is.

Financiële gegevens (volgens meerjarenbegroting 2022-2025 en Investeringsplan 2022-2025)

KAPITAALGOED	P.	2022	2023	2024	2025
Exploitatie:					
Wegen	4	9.549.230	10.291.635	14.510.990	15.694.243
Riolering/drainage	4	9.934.238	10.108.604	10.409.902	10.683.629
Oppervlaktewater/ havens	4	882.284	873.489	881.007	722.638
Groen	4	6.135.543	6.125.795	6.177.202	6.494.744
Civieltechnische kunstwerken	4	1.179.170	1.174.320	1.169.533	1.137.272
Speelvoorzieningen	4	403.700	406.885	410.124	413.417
Div. tractiemiddelen OW (IP 2018-2021)	IP	95.000	70.000	77.500	95.000
Storting in reserves (Speelgelegenheden, Kostenegalitatie en Beheerkalender kapitaallasten)	6	6.654.131	6.395.335	6.211.901	5.895.980
Totaal		34.833.396	35.446.063	39.848.159	41.136.923

Paragraaf 5. Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's van de gemeente als gevolg van banden met externe rechtspersonen, waarin de gemeente zowel financieel deelneemt als zeggenschap heeft. De gemeente Roosendaal neemt zowel deel in rechtspersonen, tot stand gekomen op grond van de publiekrechtelijke Wet Gemeenschappelijke Regelingen als in rechtspersonen, gestoeld op privaatrechtelijke samenwerkingsvormen.

Visie en doelstellingen

Onze ambitie is ervoor te zorgen dat verbonden partijen op effectieve en efficiënte wijze bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Uitgangspunten hierbij zijn een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en de verbonden partij door zoveel mogelijk een scheiding van klantrol (vakwethouder) en eigenaarsrol (andere wethouder). Dit wordt onder andere bereikt door het opstellen van dienstverleningsovereenkomsten met prestatieafspraken.

Nota Verbonden Partijen

Op 3 december 2015 heeft de Roosendaalse gemeenteraad ingestemd met de nota "Verbonden Partijen; zes kaderstellende spelregels". Deze nota is in regionaal verband opgesteld en is aan de gemeenteraden van de 19 RWB (Regio West-Brabant)-gemeenten voorgelegd.

In deze nota worden zes spelregels benoemd voor verbonden partijen:

1. Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.
2. Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.
3. Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één bepaalde gemeente per verbonden partij de leiding neemt.
4. Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partij richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In de kaderbrief geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan. Voor NV's en BV's gelden uiteraard de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (BW).
5. De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de gemeenschappelijke regeling naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de gemeenschappelijke regeling te zijn ontvangen.
6. Vierjaarlijks is de gemeenschappelijke regeling verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de gemeenschappelijke regelingen over een periode van vier jaar te evalueren.

Bij vaststelling van de nota Verbonden Partijen werd afgesproken deze na 4 jaar te evalueren. De eerste stap, een evaluatieverslag is gereed. De tweede stap, het actualiseren van de nota Verbonden Partijen gebeurt na de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Richtlijnen begrotingen 2023 gemeenschappelijke regelingen

Volgens spelregel 4 uit de hierboven genoemde nota geven de deelnemers van een verbonden partij richtlijnen mee aan een verbonden partij. Hierdoor kunnen de deelnemers sturen op de beleidsmatige en financiële kaders van een verbonden partij. Het opstellen van de richtlijnen gebeurt in overleg met de andere deelnemers van een verbonden partij, zodat het draagvlak voor de richtlijnen groot is. Bij voldoende draagvlak moet een verbonden partij de richtlijnen verwerken in de Kaderbrief, die als opmaat dient voor de begroting. De richtlijnen die wij als gemeente meegeven aan onze verbonden partijen worden door de gemeenteraad vastgesteld. Separaat aan onze gemeentebegroting worden deze richtlijnen aan de raad aangeboden, zodat de raad deze in november kan behandelen.

Lijst verbonden partijen van de gemeente Roosendaal

De verbonden partijen van onze gemeente zijn, conform het nieuwe BBV, gesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen;
4. Overige verbonden partijen.

Op de volgende pagina's is een uitgebreide lijst opgenomen van alle verbonden partijen die onze gemeente heeft. Hieronder zijn de verbonden partijen alvast gegroepeerd volgens bovenstaande indeling.

Gemeenschappelijke regelingen	Vennootschappen en coöperaties
1. Veiligheidsregio Midden en West-Brabant	1. NV Monumentenfonds Brabant
2. Regio West-Brabant	2. NV Rewin
3. ICT West-Brabant West	3. Roosendaal Borchwerf II BV
4. Regionaal Bureau Leren West-Brabant	4. Borchwerf II BV
5. West-Brabants Archief	5. Borchwerf II CV
6. WVS-Groep	6. Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal BV
7. Werkplein Hart van West-Brabant	7. Parkeer Beheer Roosendaal BV
8. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	8. NV Saver
9. Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GR OGZ) / GGD West-Brabant	9. NV Brabant Water
10. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord	10. NV Bank Nederlandse Gemeenten
11. Belastingensamenwerking West-Brabant	11. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
	12. CSV Amsterdam BV
	13. Enexis Holding NV
	14. Smart City Roosendaal BV
Stichtingen en verenigingen	Overige verbonden partijen
1. Stichting Beheer Borchwerf II	N.v.t.

Uitgebreide lijst van verbonden partijen van de gemeente Roosendaal

1. Gemeenschappelijke regelingen van de gemeente Roosendaal

1.	Veiligheidsregio Midden en West-Brabant (Tilburg)
Programma: 1. Besturen & Samenwerken	
Opgericht per: 1 januari 2010	
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2022: € 14.392.000 > Per 31-12-2022: € 14.098.000	
<p><u>Grootste risico's in 2022:</u> Het belangrijkste risico betreft de mogelijke aansprakelijkheidsstelling door omliggende bedrijven van Chemie Pack in Moerdijk in verband met de schade als gevolg van de brand op 5 januari 2011. Door de advocaat is in een brief aan de Gemeente Moerdijk en de Veiligheidsregio een bedrag genoemd van € 26 miljoen (exclusief rente en kosten). De Veiligheidsregio heeft geen algemene reserve die kan dienen om de risico's op te vangen.</p>	
2.	Regio West-Brabant (Etten-Leur)
Programma: 1. Besturen & Samenwerken	
Opgericht per: 1 januari 2011	
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2022: € 650.000 > Per 31-12-2022: € 609.000	
<p><u>Grootste risico's in 2022:</u> In de begroting 2022 noemt de RWB een aantal risico's. Het twee grootste risico's betreffen uitval van personele capaciteit (langdurig) en het verminderen van subsidiemogelijkheden. De RWB heeft geen reserves opgebouwd die kunnen dienen voor het opvangen van risico's.</p>	
3.	ICT West-Brabant West (Moerdijk)
Programma: 1. Besturen & Samenwerken	
Opgericht per: 1 augustus 2015	
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2022: € 0 > Per 31-12-2022: € 0	
<p><u>Grootste risico's in 2022:</u> In de Jaarstukken van ICT WBW zijn de risico's opgenomen en welke maatregelen zijn/ worden getroffen. Het grootste risico is dat ICT WBW niet beschikt over eigen vermogen en daardoor geen mogelijkheden heeft om zelf eventuele tegenvallers op te vangen. Dit betekent dat de deelnemende gemeenten volledig garant staan voor de kosten van (financiële) tegenvallers.</p>	

Portefeuillehouder: Burgemeester van Midden (AB-lid en DB-lid)	Doelstelling: Zorg voor veiligheid: crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.	Deelnemers: 24 gemeenten	Aantal fte's: 428 Aantal vrijwilligers: 1.330
---	---	------------------------------------	--

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 53.836.000 > Per 31-12-2022: € 55.127.000	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 5.053.425 2023: € 5.129.955 2024: € 5.209.466 2025: € 5.319.490
--	--	--

Portefeuillehouder: Burgemeester van Midden (AB-lid)	Doelstelling: Versterking van de regio op de gebieden economie en arbeidsmarkt, mobiliteit, duurzaamheid, zorg, welzijn, onderwijs en ruimtelijke ontwikkeling en wonen. Daarnaast is de RWB een strategische gesprekspartner voor o.a. de provincie, de nationale overheid en Europa.	Deelnemers: 16 gemeenten	Aantal fte's: 7 (Bedrijfsvoering RWB) 13 (Strategische agenda) 30 (Uitvoerings- gerichte taken)
--	--	------------------------------------	--

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 7.669.000 > Per 31-12-2022: € 7.669.000	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 1.920.154 2023: € 1.948.599 2024: € 2.064.627 2025: € 2.099.471
--	--	--

Portefeuillehouder: Wethouder Lok (Lid Bestuur)	Doelstelling: Het realiseren van een bedrijfszekere en veilige ICT-infrastructuur, zodat gemeenten zich kunnen blijven ontwikkelen richting een efficiëntere en digitale overheid.	Deelnemers: 4 gemeenten (Roosendaal, Etten- Leur, Moerdijk, Tholen)	Aantal fte's: 31,74
---	--	--	-------------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 8.882.416 > Per 31-12-2022: € 7.382.416	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 1.383.165 2023: € 1.852.337 2024: € 1.979.563 2025: € 2.036.245
--	--	--

4. Regionaal Bureau Leerplicht (Breda)

Programma:
2. Leren & Ontwikkelen

Opgericht per:
1 augustus 2012

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 0
> Per 31-12-2022: € 0

Grootste risico's in 2022: Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld.

5. West-Brabants Archief (Bergen op Zoom)

Programma:
2. Leren & Ontwikkelen

Opgericht per:
1 juli 2016

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 128.073
> Per 31-12-2022: € 128.073

Grootste risico's in 2022: geen.

6. WVS-Groep (Roosendaal)

Programma:
3. Werken & Ondernemen

Opgericht per:
1974

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 2.777.000
> Per 31-12-2022: € 2.827.000

Grootste risico's in 2022:

- > De rijksbijdrage voor de Wsw laat zich moeilijk voorspellen. Hierdoor kunnen grote fluctuaties ontstaan in het resultaat van de WVS.
- > De uitstroom van SW-ers wordt niet meer gecompenseerd door nieuwe instroom. Hierdoor komt de uitvoering van opdrachten en daarmee ook de toegevoegde waarde onder druk te staan.
- > Het achterblijven van het aantal afgenomen leerwerktrajecten door het Werkplein en de ISD Brabantse Wal, waardoor WVS een deel van de opbrengsten niet kan realiseren. In de keten is dit effect echter neutraal, omdat bij het Werkplein en de ISD dan ook geen kosten gemaakt worden.
- > Het is nog niet duidelijk hoe lang de effecten van corona voelbaar zullen zijn. WVS heeft te maken met een kwetsbare doelgroep, waardoor uitvoering van opdrachten niet altijd door kan gaan.

Portefeuillehouder: Wethouder van Ginderen (lid bestuur)	Doelstelling: Een effectieve en efficiënte leerplichtadministratie waardoor schooluitval en verzuim worden voorkomen.	Deelnemers: 16 gemeenten	Aantal fte's: 19,31
--	---	------------------------------------	-------------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 450.000 > Per 31-12-2022: € 450.000	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 43.398 2023: € 44.035 2024: € 45.080 2025: € 45.869
--	--	--

Portefeuillehouder: Wethouder Lok	Doelstelling: Het WBA draagt bij aan een efficiënte en effectieve borging van digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Het WBA faciliteert de gemeenten in het maken van een omslag naar digitale archivering en informatievoorziening.	Deelnemers: 9 gemeenten	Aantal fte's: 20
---	---	-----------------------------------	----------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 307.954 > Per 31-12-2022: € 308.599	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 531.559 2023: € 531.559 2024: € 531.559 2025: € 531.559
--	--	--

Portefeuillehouder: Wethouder van Ginderen	Doelstelling: Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), alsmede activiteiten t.b.v. arbeidsintegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand van de reguliere arbeidsmarkt staan.	Deelnemers: 9 gemeenten	Aantal fte's: 53,0
--	--	-----------------------------------	------------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 20.861.000 > Per 31-12-2022: € 21.216.000	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 2.249.352 2023: € 2.110.049 2024: € 2.150.211 2025: € 2.110.329
--	--	--

7. Werkplein Hart van West-Brabant (Etten-Leur)

Programma:
3. Werken & Ondernemen

Oppericht per:
1 januari 2015

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 0
> Per 31-12-2022: € 0

Grootste risico's in 2022: De ontwikkeling van het klantenbestand van het Werkplein wordt als grootste risico beschouwd. Indien het klantenbestand toeneemt, neemt ook de bijdrage aan het Werkplein toe. Het is altijd onzeker in hoeverre het BUIG-budget voldoende zal zijn om deze hogere kosten op te vangen. Door het instellen van een egaliseriereserve vangt de gemeente Roosendaal dit risico op.

8. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (Tilburg)

Programma:
4. Wonen & Verblijven

Oppericht per:
1 januari 2013

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 1.843.000
> Per 31-12-2022: € 1.843.000

Grootste risico's in 2022: De begroting is opgesteld op basis van de MWB-norm. Enerzijds betekent dit dat een aantal gemeenten dient toe te groeien naar een aanvaardbaar minimum niveau voor de inrichting gebonden taken op basis van het gevalideerde IB-bestand 2.0, anderzijds is er een aantal gemeenten dat op dit moment een hogere ambitie heeft dan het aanvaardbaar minimumniveau. Deze gemeenten hebben het recht om deze ambitie met jaarlijks maximaal 25% af te schalen. De OMWB loopt hier een risico. De kans wordt ingeschat op maximaal 50%.

9. GGD West-Brabant (Breda)

Programma:
5. Zorgen & Stimuleren

Oppericht per:
1 januari 2000

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 5.410.000
> Per 31-12-2022: € 5.317.000

Risico's in 2022:
Het maximale totale risico bedraagt € 9.325.000. Uit de kansberekening komt een benodigde weerstandscapaciteit van € 2.481.000. Gezien de huidige stand van de beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt de dekkingsratio 62%.

Portefeuillehouder: Wethouder van Ginderen	Doelstelling: Zoveel mogelijk inwoners van de deelnemende gemeenten naar vermogen te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt, of - indien dit niet haalbaar is - in de maatschappij.	Deelnemers: 6 gemeenten	Aantal fte's: 135,45
--	--	-----------------------------------	--------------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 10.628.115 > Per 31-12-2022: € 10.757.430	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal in de uitvoeringskosten 2022: € 6.630.072 2023: € 6.832.506 2024: € 7.021.183 2025: € 7.138.066
--	--	---

Portefeuillehouder: Wethouder Raaijmakers	Doelstelling: De OMWB werkt aan een leefbare en duurzame regio en maakt omgevingsvergunningen voor de deelactiviteit milieu. Bovendien controleert de OMWB of bedrijven zich aan de regels houden.	Deelnemers: 25 gemeenten + provincie Noord-Brabant	Aantal fte's: 240
---	--	--	-----------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 3.955.000 > Per 31-12-2022: € 3.826.000	Verwachte financieel resultaat 2021: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 1.160.623 2023: € 1.158.162 2024: € 1.155.657 2025: € 1.179.463
--	--	--

Portefeuillehouder: Wethouder Koenraad (AB-lid) (Wethouder Theunis: DB-lid)	Doelstelling: De GGD verzorgt de openbare gezondheidszorg en heeft als doel het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van alle inwoners van West-Brabant. Daarbij heeft de GGD extra aandacht voor kwetsbare mensen in onze samenleving.	Deelnemers: 16 gemeenten	Aantal fte's: (per 31-12-2020) 231,9
--	--	------------------------------------	---

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 10.500.000 > Per 31-12-2022: € 10.500.000	Verwachte financieel resultaat 2021: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 1.683.436 2023: € 1.709.361 2024: € 1.735.685 2025: € 1.735.685
--	--	--

10. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Programma:
5. Zorgen & Stimuleren

Oppericht per:
1 januari 2005

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 13.664.000
> Per 31-12-2022: € 13.406.000

Grootste risico's in 2022: Het weerstandsvermogen is voldoende om de in de beleidsbegroting genoemde risico's op te vangen. .

11. Belastingamenwerking West-Brabant

Programma:
6. Betalen & Financierieren

Oppericht per:
1 januari 2012

Verwachte omvang Eigen Vermogen:
> Per 01-01-2022: € 0
> Per 31-12-2022: € 0

Grootste risico's in 2021: Vanwege de nasleep van de coronacrisis is het onzeker of de geraamde belastinginkomsten ook daadwerkelijk gerealiseerd zullen worden. Het is niet ondenkbaar dat bedrijven failliet zullen gaan en / of niet meer aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Ook voor particulieren kan dit gelden; het geraamde bedrag aan kwijtscheldingen kan te laag zijn ingeschat. Daarnaast vormt ook het aantal bezwaren dat door No Cure No Pay-bureaus wordt ingediend een risico; dit zorgt voor hogere proces- en griffiekosten en is lastig te voorspellen.

Portefeuillehouder: Wethouder Koenraad (AB-lid)	Doelstelling: De RAV verzorgt zowel acute zorgverlening als besteld ambulancevervoer.	Deelnemers: 40 gemeenten	Aantal fte's: 595,5
---	---	------------------------------------	-------------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 27.771.000 > Per 31-12-2022: € 26.021.000	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: Van de deelnemers wordt geen bijdrage gevraagd.
--	--	---

Portefeuillehouder: Wethouder Theunis (AB-lid)	Doelstelling: De BWB is verantwoordelijk voor de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en verschillende gemeentelijke belastingen. Daarnaast geeft de BWB uitvoering aan de wet WOZ.	Deelnemers: 11 gemeenten + waterschap Brabantse Delta	Aantal fte's: 132
--	--	---	-----------------------------

Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 2.484.900 > Per 31-12-2022: € 2.334.900	Verwachte financieel resultaat 2022: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2022: € 1.664.200 2023: € 1.664.900 2024: € 1.688.000 2025: € 1.711.200
--	--	--

2. Vennootschappen en coöperaties

1. NV Monumentenbeheer Brabant

Programma:
2. Leren & Ontwikkelen

Verwachte omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 724.111

> Per 31-12-2020: € 589.059

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: Exploitatieresultaat is afhankelijk van grote huurders.

2. NV REWIN

Programma:
3. Werken & Ondernemen

Verwachte omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 901.749

> Per 31-12-2020: € 1.430.771

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020

Grootste risico's in 2021: Voor de grootste projectrisico's heeft NV Rewin een voorziening opgebouwd.

3. Roosendaal Borchwerf II BV

Programma:
3. Werken & Ondernemen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 2.237.139

> Per 31-12-2020: € 2.274.222

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: Zie Borchwerf II CV.

<p>Portefeuillehouder: Wethouder Theunis (Aandeelhouder)</p>	<p>Doelstelling: NV Monumenten Beheer Brabant houdt zich bezig met het verwerven, restaureren, herbestemmen en beheren van monumenten zodat het cultureel erfgoed in Brabant niet verloren gaat. Voor alle aangekochte monumenten wordt een rendabele herbestemming gezocht die past bij het monument en de omgeving en die bijdraagt aan het behoud en versterking van de kwaliteit en belevingswaarde van het historische stads- of dorpsbeeld. De gemeente Roosendaal heeft de voormalige kerk St. Jan op de Markt ingebracht bij Monumentenbeheer.</p>	<p>Aandeelhouders:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Provincie Noord-Brabant > Gemeente Roosendaal > Gemeente Meierijstad > Gemeente Tilburg > CZ Groep
<p>Verwachte omvang Vreemd Vermogen:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Per 01-01-2020: € 8.731.549 > Per 31-12-2020: € 8.626.568 <p>Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020.</p>	<p>Verwachte financieel resultaat 2022: nihil</p>	<p>Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.</p>

<p>Portefeuillehouder: Wethouder Lok</p>	<p>Doelstelling: Het versterken van de regionale economie door bedrijven te stimuleren in West-Brabant te investeren.</p>	<p>Aandeelhouders: De 16 deelnemende gemeenten aan de GR RWB vormen de aandeelhouders van NV Rewin. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 9% in NV Rewin.</p>
<p>Verwachte omvang Vreemd Vermogen:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Per 01-01-2020: € 1.125.334 > Per 31-12-2020: € 1.157.976 <p>Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020</p>	<p>Verwachte financieel resultaat 2022: € 0</p>	<p>Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: € 233.905</p>

<p>Portefeuillehouder: Wethouder Theunis</p>	<p>Doelstelling: Financiering van Borchwerf II. Deze BV is een stille vennoot in Borchwerf II CV.</p>	<p>Aandeelhouder: Gemeente Roosendaal (100% van de aandelen)</p>
<p>Omvang Vreemd Vermogen:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Per 01-01-2020: € 30 > Per 31-12-2020: € 10 <p>Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.</p>	<p>Verwachte financieel resultaat 2022: Niet bekend.</p>	<p>Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.</p>

4. Borchwerf II BV

Programma:
3. Werken & Ondernemen

Verwachte omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 828.872

> Per 31-12-2019: € 859.255

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de concept-jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: Zie Borchwerf II CV.

5. Borchwerf II CV

Programma:
3. Werken & Ondernemen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 6.925.000

> Per 31-12-2020: € 7.383.250

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de concept-jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: De risico's zijn relatief gering. Er zijn nog enkele percelen die verkocht moeten worden. Borchwerf II CV heeft haar schulden aan de gemeenten terugbetaald. Het saldo van de grondexploitatie komt per 15-08-2021 uit op € 25,8 miljoen. De verwachting is dat de samenwerking en de grex uiterlijk in 2022 afgesloten kunnen worden.

6. Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal BV

Programma:
4. Wonen & Verblijven

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 1.887.970

> Per 31-12-2020: € 1.675.181

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020

Grootste risico's in 2022: De gemeente Roosendaal heeft een gemeentegarantie verstrekt van € 750.000 ten behoeve van een lening van DER BV bij de BNG. Om het risico voor de gemeente te beperken moet DER BV jaarlijks een risicopremie betalen voor de garantstelling van 2% van de uitstaande lening. Daarnaast is de exploitatie in de toekomst sterk afhankelijk van het bouwtempo in Stadsoevers.

7. Parkeer Beheer Roosendaal BV

Programma:
4. Wonen & Verblijven

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 841.898

> Per 31-12-2020: € 446.539

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: Het belangrijkste financiële risico bestaat uit de doorwerking van de inflatie op de kosten als deze niet kan worden gecompenseerd door een tariefsverhoging en de mogelijke effecten van Covid-19

Portefeuillehouder: Wethouder Lok	Doelstelling: De exploitatie van Borchwerf II: in deze BV vindt de daadwerkelijke realisatie van het bedrijventerrein plaats. Beherend venoot van Borchwerf II CV.	Aandeelhouders: > Gemeente Roosendaal (25%) > Gemeente Halderberge (25%) > Heijmans Infrastructuur Ontwikkeling BV (50%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 217.136 > Per 31-12-2019: € 226.957 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de concept-jaarrekening 2020.	Verwacht resultaat 2022: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Theunis	Doelstelling: Sturend en controlerend orgaan op de exploitatiemaatschappij (zijnde Borchwerf II BV). Financier van Borchwerf II BV.	Aandeelhouders: > Roosendaal Borchwerf II BV (24%) > Halderberge Borchwerf II BV (24%) > Heijmans Infrastructuur BV (48%) > Borchwerf II BV (4%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 9.119.033 > Per 31-12-2020: € 3.127.747 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de concept-jaarrekening 2020.	Verwachte financieel resultaat 2022: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Theunis	Doelstelling: De aanleg en exploitatie van het warmtenet in Stadsoevers.	Aandeelhouders: Gemeente Roosendaal (100%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 1.263.845 > Per 31-12-2020: € 1.334.779 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020	Verwachte financieel resultaat 2022: 0	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Lok	Doelstelling: De uitvoering van het parkeerbeleid en de exploitatie van parkeergarages en vrachtwagenparking.	Aandeelhouder: > Gemeente Roosendaal (100%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 15,9 miljoen > Per 31-12-2020: € 14,8 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.	Verwachte financieel resultaat 2022: Nihil	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: € 1.721.000

8. NV SAVER**Programma:**

4. Wonen & Verblijven

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 27,5 miljoen

> Per 31-12-2020: € 25,8 miljoen

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: De belangrijkste risico's voor Saver hebben betrekking op technologische ontwikkelingen – in het bijzonder de automatisering van de bedrijfsprocessen – en de mate waarin de onderneming in staat is om hier tijdig op in te spelen.

9. NV Brabant Water**Programma:**

6. Betalen & Financieringen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 665 miljoen

> Per 31-12-2020: € 674 miljoen

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: Brabant Water heeft een aantal strategische risico's (bijv. verontreiniging van de drinkwaterbron), operationele risico's (bijv. betrouwbaarheid van de waterleidingen), financiële verslaggevingsrisico's en compliance risico's benoemd. Voor alle risico's zijn beheersmaatregelen getroffen. Het weerstandsvermogen van Brabant NV is ruim voldoende.

10. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)**Programma:**

6. Betalen & Financieringen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 4.887 miljoen

> Per 31-12-2020: € 5.097 miljoen

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: De bank beschikt over een uitgebreid risicomodel, waarmee alle risico's goed in beeld zijn en binnen de (wettelijke) normen blijven. Ook de beheersmaatregelen zijn op orde.

Portefeuillehouder: Wethouder Theunis	Doelstelling: Het inzamelen, bewerken en verwerken van afval en het reinigen van de openbare ruimte.	Aandeelhouders: > Gemeente Roosendaal (40%) > Gemeente Bergen op Zoom (34%) > Gemeente Halderberge (15%) > Gemeente Woensdrecht (11%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 11,4miljoen > Per 31-12-2020: € 11,8 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.	Verwachte financieel resultaat 2022: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: € 7.500.000

Portefeuillehouder: Wethouder Raaijmakers	Doelstelling: Drinkwatervoorziening in Noord-Brabant.	Aandeelhouders: > Provincie Noord-Brabant (31,6%) > 60 gemeenten (68,4%), waaronder Roosendaal (4,06%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 480 miljoen > Per 31-12-2020: € 523 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.	Verwachte financieel resultaat 2022: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: n.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Theunis	Doelstelling: BNG Bank is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. Het doel daarbij is om duurzaam bij te dragen aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	Aandeelhouders: > Staat der Nederlanden (50%) > Provincies, gemeenten en een hoogheemraadschap (50%), waaronder de gemeente Roosendaal (1%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 144.802 miljoen > Per 31-12-2020: € 155.262 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.	Verwachte financieel resultaat 2022: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: n.v.t.

11. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV**Programma:**

6. Betalen & Financierien

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 1.589.543

> Per 31-12-2019: € 1.569.395

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: Het risico en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal € 1.496.822).

12. CSV Amsterdam BV**Programma:**

6. Betalen & Financierien

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 451.905

> Per 31-12-2020: € 392.593

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: Het risico en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal € 20.000).

13. Enexis Holding NV (vh Essent NV)**Programma:**

6. Betalen & Financierien

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 01-01-2020: € 4.112 miljoen

> Per 31-12-2020: € 4.116 miljoen

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.

Grootste risico's in 2022: Omdat de gemeente Roosendaal maar een klein belang heeft in Enexis, zijn de financiële risico's zeer gering.

<p>Portefeuillehouder: Wethouder Theunis</p>	<p>Doelstelling: Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in NV Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V., tevens voor 50% eigenaar van EPZ, heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50%-belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV. In 2011 is, na een bemiddelingstraject, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. Het voornemen is om in 2022 te liquideren.</p>	<p>Aandeelhouders: Alle gemeenten en provincies die hun aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent hebben verkocht aan energiebedrijf RWE. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV.</p>
<p>Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 455.015 > Per 31-12-2020: € 19.533 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020.</p>	<p>Verwachte financieel resultaat 2022: nihil</p>	<p>Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.</p>

<p>Portefeuillehouder: Wethouder Theunis</p>	<p>Doelstelling: Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer.</p>	<p>Aandeelhouders: Alle gemeenten en provincies die hun aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent hebben verkocht aan energiebedrijf RWE. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in CSV Amsterdam BV.</p>
<p>Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 83.583 > Per 31-12-2020: € 27.162 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020.</p>	<p>Verwachte financieel resultaat 2022: nihil</p>	<p>Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.</p>

<p>Portefeuillehouder: Wethouder Theunis</p>	<p>Doelstelling: Enexis is verantwoordelijk voor het transport en de distributie van energie en het in stand houden van de netwerken daarvoor.</p>	<p>Aandeelhouders: De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in Enexis Holding NV.</p>
<p>Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 4.146 miljoen > Per 31-12-2020: € 4.635 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.</p>	<p>Verwachte financieel resultaat 2022: Niet bekend</p>	<p>Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.</p>

14. Smart City Roosendaal BV

Programma:

3. Werk & Ondernemen

Omvang Eigen Vermogen:

> Per 18-05-2020: € 313.563

> Per 31-12-2020: € 74.706

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020

Grootste risico's in 2022: N.v.t.

Portefeuillehouder: Wethouder Lok (commissaris) Wethouder Theunis (aandeelhouder)	Doelstelling: Het gezamenlijk ontplooiën van activiteiten, waarbij technologie in brede zin wordt ingezet om de (binnen) stad Roosendaal te versterken en aantrekkelijker te maken voor consumenten, bewoners, ondernemers en commercieel vastgoed eigenaren.	Aandeelhouders: Gemeente Roosendaal
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 284.714 > Per 31-12-2020: € 188.139 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2020	Verwachte financieel resultaat 2022: Niet bekend	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.

3. Stichtingen en verenigingen

1.	Stichting Beheer Borchwerf II
----	-------------------------------

Programma: 3. Werken & Ondernemen	
---	--

Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2019: € 584.135 > Per 31-12-2019: € 680.329	
---	--

Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2019.

<u>Grootste risico's in 2022:</u> N.v.t.	
--	--

Portefeuillehouder: Wethouder Raaijmakers	Doelstelling: Beheer Borchwerf II.	Deelnemers: > Gemeente Roosendaal (25%) > Gemeente Halderberge (25%) > Ondernemers Borchwerf II (50%)
Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2019: € 354.978 > Per 31-12-2019: € 316.831 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2019.	Verwachte financieel resultaat 2022: Niet bekend	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: € 100.000

Paragraaf 6. Grondbeleid

Visie en beleid

Grondbeleid is gericht op het reguleren van de grondmarkt, op de handel, exploitatie en ontwikkeling van percelen of kavels grond, door gemeenten, projectontwikkelaars, en andere instellingen, bedrijven en particulieren. De vorm van grondbeleid is in de tijd aan verandering onderhevig. De nota grondbeleid 'investeren in ruimte' van de gemeente Roosendaal dateert uit 2012. De nieuwe nota grondbeleid was eerst gepland voor 2020 en is nu gekoppeld aan de besluitvorming rondom omgevingsvisie en omgevingsplan. In 2021 zal de nota verder vorm krijgen.

Actief grondbeleid

Bedrijventerreinen:

De grootste ontwikkellocatie in de gemeente Roosendaal is het bedrijventerrein Majoppeveld. De gemeente heeft ongeveer 25,8 hectare verworven en ontwikkeld. Hier is ingezet op een actieve aanpak; de grondportefeuille van de gemeente Roosendaal is daardoor groot en maakt met een omvang van circa € 21,4 miljoen een substantieel deel uit van het vermogen van de gemeente Roosendaal. Logistieke functies zijn nog steeds erg in trek. Momenteel is circa 18,4 ha verkocht en lopen er nog diverse opties voor in totaal 9,2 ha. Per saldo is er nog rond 16,7 ha te verkopen.

't Zand:

Een ander voorbeeld van een actieve aanpak is de uitbreidingslocatie 't Zand. Er zijn totaal 46 kavels uitgegeven en het gebied wordt in 2021 of 2022 opgeleverd. Het woonrijp maken is inmiddels binnen de ramingen aanbesteed en het resultaat zal grotendeels in 2021 vrijkomen.

De Hoogt:

Het bestemmingsplan Bulkstraat Wouw is nagenoeg ongewijzigd definitief geworden. In Wouw zijn inmiddels 21 woningen gebouwd, van de maximaal 40 stuks die gebouwd mogen worden volgens het geldende plan. Ook de woonwerk kavels zijn onder optierente verkocht. In dit gebied wordt ook de nieuwe brandweergarage in Wouw in 2021 gebouwd. Het voormalige perceel van Verbiest is bouwrijp gemaakt en hier zijn inmiddels ook alle 26 kavels en /of woningen via de ontwikkelaar verkocht en gebouwd. Het uit te werken gebied zal in relatie met de woonagenda en woningbouwplanning in 2022 beschikbaar komen voor woningbouw.

Gebrande Hoef en De Bamere:

De locaties Gebrande Hoef in Moerstraten en De Bamere in Heerle zijn voor het huidige deel afgerond. Het woonrijp maken in Heerle is in volle gang en dit zal in 2021 verder zijn beslag krijgen.

In 2010 is besloten om Gebrande Hoef III gelet op de woningbouwverwachting niet in ontwikkeling te nemen. Dit deel maakte oorspronkelijk wel deel uit van het beeldkwaliteitsplan en de eerste contouren van het bestemmingsplan. Omdat alle kavels nu zijn verkocht, bestaat ruimte om de komende 10 jaar nog grond uit te geven. De mogelijkheden hiertoe in dit gebied zullen in de woonagenda een

plaats krijgen. Bij de vorige begroting is dit in de grondexploitatie en begroting opgenomen. Naar verwachting zal de grond in 2022 in verkoop gaan.

In de gemeentelijke woningbouwprogrammering hanteert de gemeente een vijftal principes die in regionaal verband zijn afgesproken.

- > Denken en handelen als belegger
- > Marktspanning is nodig
- > Maak kwalitatief goede plannen
- > Koppel woonbeleid aan programmering en geld
- > Denk groot, doe klein

De gedachte achter deze principes is dat de gemeente het aanbod van woningen binnen onze woningmarktregio goed afstemt en dat overprogrammering wordt voorkomen. Roosendaal houdt voldoende rekening met restcapaciteit in de bestaande bestemmingsplannen en reserveert veel woningen voor transformatie van ander vastgoed. Er is meer dan voldoende flexibiliteit om nieuwe ontwikkelingen in de woningmarkt op te vangen.

Faciliterend grondbeleid

Een voorbeeld van "faciliterend grondbeleid, tenzij publieke doelen een actieve rol rechtvaardigen" is de herontwikkelingslocatie Stadsoevers. Ook hier heeft de gemeente de ontwikkeling overgenomen van projectontwikkelaars. De locatie kent nog wel verschillende eigenaren. De ontwikkeling van Stadsoevers kwam in 2017 op gang met de ontwikkeling van de Wipwei. Met name de kredietvoting van de investering in de fysieke omgeving van circa € 10 miljoen, waarbij de kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt verbeterd, draagt hiertoe bij. In 2020 is de tender voor de Beekblokken ingevuld met tussen de 125 en 135 woningen. De grond is inmiddels afgenomen en de woningen zullen eind 2021 naar verwachting in de verkoop gaan. Ook wordt het pand Kadeplein 4 nu bekend als Kademeester herontwikkeld tot woningbouw. De planning tussen infrastructurele werkzaamheden en uitgifte van de volgende blokken zal in 2022 verder gestalte krijgen. De verwerving van de resterende eigendommen zal verder worden opgepakt. Met een eigenaar zijn we in onderhandeling over zelfrealisatie. Deze onderhandelingen zijn in een ver gevorderd stadium. De sanering van de gronden heeft inmiddels voor het grootste deel plaatsgevonden. De reconstructie van de kademuren en die van de Oostelijke en Westelijke Havendijk is in 2021 gerealiseerd, waardoor het gebied in 2021 ook een stuk aantrekkelijker is geworden voor de inwoners. De fiets en voetgangersbrug zal in 2021 voor een extra verbinding zorgen tussen Vlietpark en Stadsoevers. Eind 2021 zal het bestemmingsplan Vlietpark in procedure gaan. In 2021 zal in dit gebied de Urban Sportsground worden opgeleverd en zijn de Tiny Houses inmiddels in gebruik genomen.

Deze voorbeelden illustreren dat in de keuze voor een strategie in grondbeleid de vorm niet bepalend is, maar het maatschappelijk doel voorop staat.

Borchwerf II

De gemeente Roosendaal neemt voor 25% deel in Borchwerf II CV. De grondproductie van dit bedrijventerrein wordt uitgevoerd in een PPS-constructie, samen met Heijmans (50%) en de gemeente Halderberge (25%). Op grond van de grondexploitatie die 15 augustus 2021 is bijgesteld bedraagt de totale eindwaarde

€ 25,7 miljoen (per 1 januari 2021 € 25,8 miljoen).

De verkoop van de kavels binnen Borchwerf II loopt inmiddels op zijn einde. Naar verwachting zal de samenwerking daarom uiterlijk in 2022 afgesloten worden.

Begroting 2022

De cijfers voor deze begroting zijn gebaseerd op de herijking van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarstukken van 2020. Ten opzichte van de begroting 2020 zijn de winstverwachtingen op de bedrijventerreinen naar boven toe bijgesteld, terwijl de verlieslatende grondexploitaties een gelijkblijvend resultaat laten zien. Voor de bedrijventerreinen zijn nu grondprijzen van toepassing die in lijn liggen met de tot nu toe verleende opties. Met name voor Stadsoevers en Vlietpark liggen er in het kader van het nu in voorbereiding genomen rondje Roosendaal en de nieuwe woningbouwplanning mogelijkheden om tot verbeterde resultaten te komen.

Actuele prognose van de verwachte resultaten en winstneming

Op basis van jaarlijks geactualiseerde begrotingscijfers wordt berekend welk toekomstig resultaat nog gerealiseerd zal worden. Voor de actualisatie wordt gebruik gemaakt van het meest realistische scenario. In de begroting 2022 en verder zijn de cijfers en resultaten verwerkt van de grondexploitaties die voor de jaarrekening 2020 zijn geactualiseerd. Het financiële plaatje van de Meerjaren Prognose Grondexploitaties ziet er nu als volgt uit:

Project	Netto contante waarde	Eind-waarde	Netto contante waarde	Eind-waarde	Netto contante waarde	Eind-waarde	Verlies voor-ziening	prognose verlies-voor-ziening	Stand bestem-mings-reserve	prognose winst-neming
	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2022	Jaar-rekening 2020	Jaar-rekening 2020	Jaar-rekening 2020	Eind 2021	Grondex-ploitatie	2021 t.m. 2030
Majoppeveld	808	985	5.131	6.255	5.131	6.255			2.361	3.894
Bedrijven-terreinen	808	985	5.131	6.255	5.131	6.255	0	0	2.361	3.894
Groot Mariadal	650	555	611	702	611	702				
Stadsoevers	-2.653	-2.988	-2.423	-2.783	-2.423	-2.783	2.423	2.423	458	
't Zand	608	633	539	560	539	560			497	560
Gebrande Hoef	-95	-116	-92	-112	-92	-112	91	91		
De Bamere, Heerte	-115	-120	-163	-166	-163	-166	163	163		
Wonen	-1.605	-2.036	-1.528	-1.799	-1.528	-1.799	2.677	2.677	955	560
De Hoogt, Wouw	5	6	2	2	2	2				
Vlietpark	-1.011	-1.232	-1.371	-1.673	-1.371	-1.673	1.371	1.371	-324	
Diverse	-1.006	-1.226	-1.369	-1.671	-1.369	-1.671	1.371	1.371	-324	0
Totaal	-1.803	-2.277	2.234	2.785	2.234	2.785	4.048	4.048	2.992	4.454

De belangrijkste wijzigingen zijn ontstaan door:

1. Opties voor grondverkoop op bedrijventerreinen hebben geleid tot hogere ramingen per m² van de nog te leveren gronden. Hierdoor is het verwachte resultaat sterk opgehoogd met circa 5 miljoen
2. In 2020 is het Van Dregtplein afgesloten en in 2021 zullen de Bamere in Heerle en 't Zand nagenoeg zijn afgerond.

Met ingang van 1 januari 2016 zijn gemeenten VPB-plichtig voor ondernemersactiviteiten. Daarvoor is de "Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen" in werking getreden. De focus ligt op de grondexploitaties. Rekening houdende met de grote investeringen ter verwezenlijking van het plan Stadsoevers en het Vlietpark is er voor het geheel geen sprake van een onderneming voor de vennootschapsbelasting. Er is dan ook geen rekening gehouden met vennootschapsbelasting in de grondexploitaties. Dit is ook herbevestigd door nader onderzoek voor het jaarverslag 2019. Ieder jaar zal worden getoetst of er wel of geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

Paragraaf 7. Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de manier waarop we onze mensen, middelen en processen inzetten om het mogelijk te maken onze maatschappelijke doelen te realiseren. Vanuit onze ambitie bedrijfsvoering zijn we continu op zoek naar verbetermogelijkheden om zo optimaal mogelijk in te spelen op de ontwikkelingen in de wereld om ons heen, zoals onze organisatieontwikkeling, het nieuwe Huis van Roosendaal en de dienstverlening. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de inzet op integrale samenwerking.

Kernwaarden

Onze kernwaarden *resultaatgericht, samen en de ander centraal* blijven in 2022 ongewijzigd. We houden blijvend aandacht voor deze kernwaarden door vooral te investeren in leren en ontwikkelen (diverse trainingen en modernisering HR gesprekken passend bij het autonomere werken). Door onze manier van werken te toetsen aan deze kernwaarden sluiten we optimaal aan bij de behoefte van het bestuur en onze inwoners.

Cao Gemeente/ Duurzame inzetbaarheid

Cao-partijen hebben tot op heden geen overeenstemming bereikt over de nieuwe Cao Gemeenten. Naar verwachting worden bindende afspraken gemaakt over harmonisatie verlof en vitaliteit. Hier zullen we op inspelen via ons project duurzame inzetbaarheid, dat deels intern en deels regionaal wordt opgepakt.

Privacy en informatiebeveiliging

Privacy en informatiebeveiliging zijn van groot belang omdat inwoners en partners erop moeten kunnen vertrouwen dat de gemeente Roosendaal zorgvuldig met hun gegevens omgaat. We hebben de wettelijke en maatschappelijke plicht om uiterst zorgvuldig om te gaan met privacygevoelige gegevens van onze inwoners. Daarom zal er in 2022 ook continu aandacht zijn voor het verbeteren van de processen, procedures en het verhogen van het bewustzijnsniveau van de medewerkers. Alle specifieke veiligheidsvraagstukken worden 'risk-based' benaderd. Dat wil zeggen: beveiligingsmaatregelen worden getroffen op basis van een inschatting van de mogelijke risico's. Dit is in lijn met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Wat privacy betreft wordt het normenkader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) gevolgd.

Paragraaf 8. Subsidieverstrekingen

In 2022 subsidiëren we activiteiten, die een aantoonbare bijdrage leveren aan het realiseren van gewenste gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke effecten. We verstrekken subsidies op basis van de Algemene subsidieverordening Roosendaal.

De gemeente kan ervoor kiezen het beleid zelf uit te voeren, samen te werken in de regio, activiteiten te subsidiëren of de uitvoering in te kopen. Het is belangrijk een bewuste afweging te maken tussen de verschillende mogelijkheden.

Subsidiebeleid en subsidieregelingen 2021

In 2019 is het nieuwe subsidiebeleid open en transparant subsidiëren vastgesteld. Ook in 2022 geven we uitvoering aan de Algemene subsidieverordening en aan het nieuwe subsidiebeleid open en transparant subsidiëren met vernieuwde subsidieregels. Dat betekent dat regelingen voor meerdere jaren zijn uitgezet, waarvan een aantal met een open tenderregeling. Deze subsidies worden beoordeeld door de in 2019 ingestelde onafhankelijke adviescommissie.

In het nieuwe subsidiebeleid zijn enkele uitzonderingen, waar de subsidie is weggezet voor één specifieke organisatie. Deze zijn, met het opstellen van de nieuwe subsidieregels voor 2022 uitgebreid. In totaal worden vanaf 2022 de volgende organisaties één op één gesubsidieerd:

Activiteit	Organisatie	Periode	Subsidieplafond (excl. indexering) per jaar
Bibliotheekwerk	St. Bibliotheek VanNu	2020 tm 2023	€ 1.403.674
Erfgoedcentrum	St. Erfgoedcentrum Tongerlohuys	2020 tm 2023	€ 284.824 (excl. €100.000 huisvestingslasten)
Podiumkunsten	St. Schouwborg De Kring	2020 tm 2023	€ 998.382 (excl. € 515.000 kapitaallasten)
Cultuurfonds en Cultuuractiviteiten	St. Cultuur Verbindt Roosendaal	2020 tm 2023	€ 445.000
Methodisch groepswerk jongeren	St. Connaction	2020 tm 2023	€ 300.000
VVV-werk	St. VVV Roosendaal	2020 tm 2023	€ 82.590
Openluchttheater	Openluchttheater Vrouwenhof en openluchttheater Nispen	2020 tm 2023	€ 30.500
Belangenbehartiging:			
- Advies en ondersteuning senioren	- KBO	2022 tm 2025	€ 5.000
- Personen lichamelijke handicap	- ROGEP	2022 tm 2025	€ 4.500
- Seksuele diversiteit LHBTi + personen	- COC	2022 tm 2025	€ 2.500
Antidiscriminatievoorziening	St. RADAR	2022 tm 2025	€ 30.000
Slachtofferhulp	St. Slachtofferhulp	2022 tm 2025	€ 20.020
Speeltuín	St. Speeltuín kade	2022 tm 2025	€ 10.000
Jongerenraad	Jongerenraad	2022 tm 2025	€ 2.500

Daarnaast is een aantal subsidies, al dan niet tijdelijk, weggezet als begrotingssubsidie. Hiervoor is geen subsidieregeling opgesteld, maar deze zijn verstrekt voor de bedragen die in de begroting zijn opgenomen.

Activiteit	Organisatie	Periode	Subsidieplafond (excl. indexering) per jaar
Cultuurhuis Bovendonk	St. Cultuurhuis Bovendonk	2020 tm 2023	€ 98.480
Voorleesexpress	St. Wijzijn Traverse	2021 tm 2023	€ 43.909
Stamtafels	St. Groenhuysen	2021 tm 2022	€ 270.000
Samenwerking PiusX en Ruilwinkel	St. de Kringloper	2021 tm 2022	€ 62.500
Quit Community	St. Quit community	2021 tm 2022	€ 100.000
Fameus (herstelzorg voorliggend veld)	GGZ Breburg	2021 tm 2022	€ 140.000
Centrumontwikkeling Nispen	Stichting dorpshuis Nisipia	2022 tm 2025	€ 75.000

Subsidieaanvragen 2022

Het aanvragen van subsidies verloopt digitaal. Zo kan de gemeente makkelijker en sneller met organisaties communiceren. Om rechtmatig te handelen wordt het subsidieproces 2021 en de daarbij behorende termijnen gevolgd. Dat betekent dat uiterlijk 31 december 2021 voor alle vastgestelde subsidieregelingen 2022 bekend moet zijn wie subsidie krijgt. In 2022 wordt de voortgang van de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten gemonitord.

Monitoring voortgang gesubsidieerde activiteiten

Een groot aantal subsidies is voor meerdere jaren verleend (2020 tm 2023). Voor deze subsidies wordt tussentijds de inhoudelijke en financiële voortgang gerapporteerd, beoordeeld en besproken. Daar waar nodig kan op basis van de tussenrapportage worden bijgestuurd.

Motie Steekproef van inhoudelijke en financiële verantwoordingsplicht.

In 2019 is afgesproken om in 2020 een steekproef te nemen van een realistisch aantal subsidies tussen de € 0 en € 10.000. De subsidies worden beoordeeld op het gebied van inhoudelijke en financiële verantwoording. De uitkomsten ervan worden gedeeld met de gemeenteraad.

In verband met de situatie rondom Covid19 is deze steekproef bewust nog niet uitgevoerd in 2020 en 2021. Afdoening hopen we daarom in 2022 voor te kunnen leggen.

Vorbereidingen subsidieregelingen 2023

In 2022 worden opnieuw regels opgesteld voor het verstrekken van subsidies voor 2023. Het is niet noodzakelijk om voor alle lopende subsidieregelingen een nieuwe regeling op te stellen. Een groot aantal subsidieregelingen geldt voor meerdere jaren en lopen van 2020 tot en met 2023 en van 2022 tot en met 2025. Hiervoor worden pas nieuwe subsidieregelingen opgesteld als de oude regeling verlopen is.

Voor de subsidieregelingen die een looptijd tot en met 2022 hebben wordt opnieuw bekeken of deze nog aansluiten bij de gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke effecten.

Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
APV	Algemeen Plaatselijke Verordening
AU	Algemene Uitkering
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BR	Bestemmingsreserve
BRP	Basisregistratie Personen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
BWB	Belastingsamenwerking West-Brabant
CIC	Care Innovation Center
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CPO	Collectief Particulier Ondernemerschap
CRK	Commissie Ruimtelijke Kwaliteit
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond-, Water- en wegenbouw
DER	Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal
EVZ	Ecologische Verbindingszone
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HbH	Hulp bij Huishouden (onderdeel Wmo)
HPO	Huisvestingsplan Onderwijs
IKB	Individueel Keuze Budget
IOAW	Inkomensvoorziening voor Oudere en (gedeeltelijk) Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening voor Oudere en (gedeeltelijk) Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
OM	Openbaar Ministerie
OOR	Onderhoudsplan Openbare Ruimte
PGB	Persoonsgebonden Budget
PW	Participatiewet
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RWB	Regio West-Brabant
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SW	Sociale Werkvoorziening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WBA	West Brabants Archief
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WVS	Werkvoorzieningschap
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZIN	Zorg In Natura

Bezoekadres

Stads erf 1

T 14 0165

info@roosendaal.nl

Postadres

Postbus 5000

4700 KA Roosendaal

roosendaal.nl